

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKORÉNEK« HIVATALOS KOZLONYE.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félv. 4 kor., negyedv. 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

SZERKESZTIK:
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrdő-utca 67. szám
Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendők

Legyünk résen.

Erosen terjed a kultura Somogyban. Nyolc évvel ez előtt az elemi iskolákon kívül, két gymnasium, egy tanítóképzője és egy polgári leányiskolája volt vármegyénknek. Ma már a két gymnasiumon kívül négy polgári fiu és ugyancsak négy polgári leányiskolában tanítják a vármegye elemi iskolát végzett gyermekeit. Szép, dicséretes, sőt nemzeti hála s elismerés illeti azon uttörők munkáját, kik a közép műveltségének fejlesztése céljából elkövetnek mindent, hogy ezen most már nagyon előnyösen megismert iskolafajtát az egyes nagyobb községekben megalapítani töreksenek.

Nem akarok e rövid cikk keretében reá mutatni azon előnyökre, melyeket e fajta iskola az illető községre hoz, hisz azt elég jól tudják azok, kik birtokában vannak, avagy ennek megszerzése után töreksenek. Csak reá mutatok azon módok helytelenségére, mellyel az egyes községek polgári iskolát csináltak s csinálnak.

«A kor fejlődése megkívánja, tehát kell» jelszónál megalakul az úgynevezett «Polgári iskolai Egyesület» s megnyitja iskoláját, nem törődve a talajjal, melyre épít.

nem törődve a jövővel, mely a kifejlesztést követeli s nem gondolván előre a kifejlesztés okozta horribilis költségek előteremtésének módozataira, melyek miatt intézménye sorvadó befűtségben szenvedő gyerekké lesz, melynek megmentése miatt kapkod az illető egyesület fűhöz-fához, községhez, vármegyéhez, államhoz s végre is a sorvadó gyerek meghal, mert a gyűgyír helyett ezen megszokott válassz érkezik a mentést váró helyekről: «Nincs pénz.»

S a polgári iskola meghal édes szülőjével a polgári iskolai Egyesülettel együtt.

Ez a rendkívüli egyszerűnek látszó szerfelett rossz szervezési mód az egyetlen oka a polgári iskolák mostan gomba módra való szaporodásának. Könnyű egy-osztályos iskolát fenntartani, hisz az összes kiadása alig rug 2500 koronára, de tessék egy 2000 koronás évi jövedelemmel bíró egyesületnek, egy 14000 korona évi kiadással bíró kifejlesztett polgári iskolát fenntartani. Ugy-e bizony az lehetetlen.

A községnek pedig nincs pénze, hogy segítséget adjon, a vármegye pedig nem tartja szükségesnek, hogy minden járás székhelyén legyen polgári iskola s az állam is épen ezért nem ad segítséget.

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Egy monokli karrierje.

Írta: Fehér Jenő.

Mikor hajnali öt óraker bekopogtatam Csorbay Laczi lakására, ő már teljesen felöltözve fogadott.

— Rögtön készen vagyok, kedves barátom — szűt nyugodt eleganciával — miközben szemére csapta monokliját. Neháng levelet írtam, arra az este, ha netalán valami bajom esnék.

Intettem a kezemmel minttha ezt kiáztárnak tartanám; de ő folytatta:

— Oh nem vagyok szentimentális. De számol velek a helizzettel. Szentjóbí kilátó lábó... A leveleket itt hagyom az aszta-

lom fiókjában, kivéve ezt az egyet, amely neked szól. Ezt mindjárt át is adom. Ha élve kerülök haza, tessz oly szives és visszazadhatom neked.

Átvettem a levelet.

— Remélem, hogy egy óra műva visszazadhatom neked, — mondtam mosolygva.

A levelet nem adtam vissza.

Reggel hat óraker Csorbay Laczi már állító koponyával hevert a Zuglilet egy elhagyott tisztásának a gyöpén.

Harmadnapon temettük a negyven éves életerős férfit, aki szegény sorsból tíz év alatt magas társadalmi pozícióra küzdötte föl magát. Pedig különböző tehetsége semmihez sem volt, Áttagos műveltsége, közepes olvasottsága, gyéren csöpögő szellemessége nem jogosították fell arra, hogy hasonló kaliberű társainál sokkal gyorsabb karri-

ert csináljon. És mégis úgy történt. Tudja Isten, volt valami a lényében, ami tisztelet parancsolt, sőt mondatádm, félelmet gerjesztett. Ha valamit mondott, senki sem mert neki ellentmondani. Ha látszott rajta, hogy rosszkedvű, senki sem mert hozzá közeledni. Arra még épen gondolni sem merészelt senki, hogy vele vitába bocsátkozzak. Ha ő beszélt, félelmetes csönd támadt köröskörül. Miért? Azt senki sem tudta.

Ezek a gondolatok kóvályognak a fejemben, amikor Csorbay Laczi temetése után haza értem a lakásomra. A levelet ott fektetd az író asztalomra. A borítékján a nevem alatt az állott:

Csak halálom esetére bontható fel.

A kezembe vettem a levelet. Egy darabig ide-oda forgattam, végre egy hirtelen elhatározással letepetm a boríték szélét.

Sirolin

Remény az öngyógyítás és a kezelő, szigorú orvosi felügyelet mellett, a köhögés, a légúti gyulladás, a tüdőgyulladás, a légúti gyulladás.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulózis, influenza
ellen számtalan tínap és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értékelni a szívatokot is kitalálják, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Központi orvosi rendelőre a gyógyszerárakban. — Az Orvostudományi Intézetben.

mellett maradt, — vezető-ember lett a faluba s eszével megkésztette gazdságát.

Nevelni kell tehát mindenek előtt elemi iskoláknak a népet arra, hogy a tudás kincs s legyen az ember bár földműves, vagy egyszerű iparos, — tudás nélkül ma már helyét nehezen állhatja meg s kedveltessék meg már ott az elemi iskolában a tudás-vágyat, hogy a gyermek minden kézszer nélkül maga követelje továbbtaníttatását.

Akkor igenis szükség lesz minden járásban egy polgári iskolára, addig azonban felesleges s célszerűtlen. Vármegyénkbe három polg. fiúiskola kell. Az van is. Többre szükség nincs. E három iskola közül kettő rendezett viszonyok között él, egy: a miénk a rendezés után van. E három el képes látni ez idő szerint Somogyvármegye szükségletét.

Mindennek dacára a mult szeptemberben polgári iskolát nyitott Marcali is s jövőre tervez egyet Barsc.

Résen legyünk! — Ugy hallom, hogy mindegyik község — bár iskolája Egyszerűen alapon indult, illetőleg indult meg — hatalmas összeget tett le az iskola alapjául, mely összeg az államot illeti és az államnak átengedni.

Mi aránylag könnyű uton jutottunk polgári iskolánkhoz s talán nem is tudjuk eléggé méltányolni annak működését, de mivel iskolák már megvan, minden erőnkön oda kell hatni, hogy meg is maradjon.

Jól gondoljuk meg, hogy iskoláknak még nincs végleges államegélye, s sok kelléke hiányzik olyan, melyet a rend megkövetel. Kicsi kis áldozat itt nagy haszonnal járhat, míg nemörödmiségünk esetleg szomszédaink javára billentheti a mérleget.

Az államnak érdeke, hogy a megyében három polgári isk. legyen,

nekünk pedig kötelességünk oda hatni, hogy az egyik miénk maradjon.

Az államosítás küszöbén állunk, ne engedjük elénk állani se Marcalit, se Barscot.

Szedjük rendben iskolánkat s sürgezzük államosítását.

Szervezzük az ötdik tanerői állást, — mely a miniszteri iskolalátogatónak is elengedhetetlen követelménye. Igerjük be az újabb 5%-os pótdadót s ha így sem kapunk államosítást, igérjük be az iskolaépítést, hisz az egész nem kerül oly roppant nagy összegbe, hogy az 5%-os adóból ki ne futná.

Ezt meg kell tennünk, mert félo, hogy ilyen erős szomszédság mellett még államegélyünket is elveszthetjük.

Somogyvármegye közgyűlése.

(Saját tudósítónktól.)

A f. hó 2-án tartott vármegyei közgyűlésen szokottnál nagyobb számmal jelenek meg a megyebizottsági tagok. Olyan ügyek voltak ugyanis napirenden, melyek a vármegye összes községeinek élénk részvételét követelték.

Tárgyaltattak Andorka Elek dr. vármegyei tiszti főügyésznek azon indítványát, hogy a vármegye területén árvalház létesítessék. Andorka dr. indítványát általános helyeslésre találta a közgyűlés Kacsokovics Lajos alispán előkeltete alatt egy előkészítő bizottságot küldött ki, mely hivatalos lesz az árvalház miként leendő létesítésének előmunkálatát végezni. A bizottság az előmunkálatok eredményéről a februári közgyűlésen fog beszámolni.

Majd foglalkoztak Herman Márknak a teknővájó cigányok állandó letelepítéséről tett indítványával, azonban az állandó választmány javaslataira, — mivel a vármegye a kőbörzsigányok letelepítésére már alkotott szabályrendeletet, melyet jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz terjesztett fel, — mellőzték az indítvány érdemleges tárgyalását.

lem az emberek, az állomásfőnök maga sietett oda, hogy jegyet adjon nekem, a máhazó kalaplevéve állott élelem. Mikor a kupéba szálltam, az utasok ijedten lebbentek szét, hogy kényelmes helyet biztosítsanak a számomra.

— Ohó, — gondoltam magamban, — ez az örökség távolról sem megvetendő.

— Mialatt a vonat továbbmozdult, beszédbe elegyedtem a szomszédokkal. Jobb fajta kereskedő volt. Amikor megtudta, hogy ügyvéd vagyok, engedelmét kért, hogy a fővárosban felkereshessen, s jogi tanácsot kérhessem tőlem.

Ha bizalom van hozzám, csak keressem fel, barátom! Mondottam némi leereszkedést.

Harmadnapra felkeresett, s azontul megindult az irodám. Egyik kliens a másiknak adta az ajtót, mert hire ment, hogy jól ellátom, amit elváltak. A bíróságoknál, a miniszteriumban, a hatóságoknál, s mindenütt tekintélyem volt. Bármelyik hivatalba benyitottam, hárman-négyen ugrottak élelem, hogy az ügyemet mielőbb elintézzék. Ugyanazok, akik ez előtt félem se néztek, most távolról megemelték a kalapjukat.

Azután a közigazgatási bizottságból kilépett tagok helyét töltötték be tükös szavazás után. Közigazgatási bizottsági tagokká megválasztották: Inkey József báró, Csorba Ede, Chernel Gyula, Tevely Béla dr. és Somssich Miklós.

Foglalkoztak továbbá az állandó választmányunknak a közüti járművek jelzőtáblákkal való ellátása tárgyában tervezett szabályrendeletével, azonban a közgyűlés a szabályrendeletet, hosszas vita után visszautasította.

Ez volt a délelőti lényege. Összesen tízenkét pontját tárgyalták le a tárgysorozatnak.

Délután már villámgyorsan haladt a tárgyalás. Kevés volt a bizottsági tag s így másfél óra alatt a tárgysorozatnak székülcenven pontjával végeztek.

A főbb s bennünket is érdeklő pontok voltak:

A vármegye és a gyámpénztár pénzeinek elhelyezése tárgyában elfogadott az állandó választmány javaslata, mely szerint a megyepénzeket a somogymezei, kaposvári, gazdasági és ipari takarékpénztáraknál, a somogycsurgói, a marcali, a csurgói és a nagyatádi takarékpénztáraknál helyezik el 4¹/₂-5¹/₂,-os kamarára.

A vármegyei betegápolási alapot a közgyűlés végleg megszűntette. Az alap pénzét a somogymezei korházak között arányosan felosztják.

A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizetőinek névsora a bíráló választmány javaslata szerint fogadtatott el.

Ezzel a közgyűlés — mintegy 200 pontját letergyálván, — d. u. fél 5 órakor véget ért.

HIREK.

— Személyi hír. Chernel Gyula, főrendiházi tag, volt országgyűlési képviselőnk f. hó 3-án községünkben időzött.

— A lábodi csikótelep parancsnokának távoztása. Bercsényi Kálmán, cs. és kir. ezredes, a lábodi cs. és kir. csikótelepnek 8 év óta parancsnoka f. évi november

És mindezt a monokli tette.

A monokli a civilnél ugyanaz, ami az uniformis a katonánál: mindakettő félelmes tiszteletet gerjeszt.

Félévvel utóbb a kaszinó tagja voltam. A felvételnél senki sem mert ellenem szavazni.

Egy este valami affér támadt a kaszinóban. A sérült fél körültreketten a teremben, hogy ségedek után nézzen, a tekintete megakadt — a monoklimon. A monokli imponált neki. Hozzáim lépett és megkért hogy legyek az egyik segédje. Örömmel vállaltam a megbízatást. Másnap megvolt a párbaj, harmadnap az újságokban volt a nevem. Azontul minden nagyobb affériban párbaj-segéd voltam. Egy évvel később pedig a zsolnai kerület bizalma folytán bekerültem a képviselőházba.

A társadalmi pozícióim napról-napra emelkedett. A disznókól és elnöki tisztségek csak úgy hullottak az ölémben.

Hogy a nőknél is szerencsém volt, azt talán mondanom sem kell. Egy férj, aki rajta kapott a feleségével, bocsánatot kért tőlem, hogy inkommodált.

Most azonban, amikor e sorokat írom,

Sűrűn teleirott négy oldalas papír volt benne. Olvasni kezdem. Ottól szóra ez állott a levélben:

Kedves barátom! Most hogy örökre lehunytam a szememet, elárulom neked kárrierem titkát. Talán valaki még hasznát veheti.

Tíz évvel ezelőtt, közvetlenül mielőtt az apám meghalt, ügyvédi irodát nyitottam a fővárosban. Az iroda sehol sem ment, még a házbérem sem tett jó jövedelművé. Kétségbeesve gondoltam a jövőre, s már azon a ponton voltam, hogy valamelyik ügyvédnél állást keresek, amikor váratlanul sürgőnyit kaptam, hogy meghalt az apám. El kellett utaznom a temetésre, Pusztaszentmártonba. A jó öreget eltemették. Nem maradt utána semmi. Aza, hogy mégis! Varamelyik ócska székény-főkjában rábukantam egy — monoklira. Vékony fekete keretes, simára csiszolt üveg volt. Tiszta ablak üveg; csak egészséges szemnek való. Ez volt az örökségem. Magammal vittem és kárrieri csináltam vele.

Mikor a pusztaszentmártoni állomásra kimentem, hogy vizsátérjek a fővárosba, a monokli már ott volt a jobb szememen. A vasúti pénztárnál udvariasan kitértek elő-

1-ével 40 éves katonai szolgálati idejének betöltése folytán a jól kiérdemelt nyugalmra vonult és Kőszegre teszi át lakohelyét. Nem mulasztja el a közkedvelt Népvasárnapi távozásra felelt élénk sajnálkozásunk kifejezést, a ki barátságos, udvarias, szives úri egyéniségével mindigünk tisztelétét és kitűnő parancsnoki működésével alárendeltjei igazi becsülését vívta ki. Távozásával társadalmunknak egyik legszemélyesebb egyéniségét veszítjük el.

— **Bácsu.** E vidékről való eltávozásom előtt megragadom az alkalmat, hogy ez uton is búcsút mondjak és köszönetemet fejezem ki mindazoknak, a kik 8 éves lábódi tartózkodásomat szíves jóindulatokkal és barátságokkal oly kedvesé tették nekem. Nagyatád kereskedőinek és iparosainak művelésére, hogy becsületes munkájukkal és igyekeztükkel segítségemre voltak, midőn állásom feladatának teljesítésében rájuk szorultam. És igaz szeretettel búcsúom Lábód község és vidéke derék földműves polgárságától, mert becsületes magyar szívük és lelkiük meleg rokonszenvet keltett bennem irántuk mindenkor. — Isten veled! — **Bercsényi Kálmán** cs. és kir. ezredes.

— **Halottak estélye** alkalmával «Csak egy virágzatát a szegény fűdőbetegeknek» jelmondattal a temetőbe kiállított «József főherceg szanatórium» perselye lakosságunk nemes szívéből tanusodó megjelöléssel eredményesen gyűjtött. A gyűjtés összege 65 kor. 16 fillér volt. Nem mulasztatom el, hogy ez alkalommal s ezen a helyen ki ne fejezzem — a szegény fűdőbetegek nevében — hálás köszönetemet mindazoknak, kik ezen szerencsétlenek javára gyűjtött szép összegű adományhoz kegyesen hozzájárultak szívesek voltak. — **Tallán Andorné**, az országos József főherceg szanatórium választmányi tagja.

— **Az ártéki fürdő** igazgatóságától vett hirdás szerint a közösfürdő további rendelkezésig a közönség részére rendelkezésre áll.

— **Magyar név.** Plasinka Pál helybéli lakos családi nevének «Perlak»-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Kolera elleni védekezés.** Okt. hó 29-én fejezte be dr. Schwartz Mihály járásorvos és Tallán Andor főszolgabíró járásunkban a kolera ellen való védekezés céljából előírt vizsgálatot. A vizsgálat eredmények

titkos balsejtemen gytör. A minap ugyanis, ahogy az utcán sétáltam, egy fess barna nő haladt el mellettem. A szemembe akartam csapni a monoklimat, de valahogy kisést a kezemből és a köveztér hullott, ahol erre darabra tört. Egy fiatal ember, aki éppen arra jött, mosolygóját mérészel a balesetemen. Rögön kérdőre vontam, mire ő kezét emelt rá. Szemjőh volt.

— **Hába,** a monokli összetört. Vége a tekintélynek.

Most már hába reperáltatom meg. Új íveteg hába tételek a vonony fekete keretbe. Az az ember engem monokli nélkül látott, és ez az ember nem fél tőlem.

Ha megölné, a monoklimat réd hágyom. Isten veled!

Csorbay Laci.

Ennyi volt. A monokli megkaptam és fiókomba tettem. Oregebb vagyok már, hogy sem karriert kezdjek vele. De talán jó lesz a fiának, vagy az unokáknak.

ménye kedvező, amennyiben járásunkban az egészségügyi viszonyok a legkedvezőbbek.

— **Tüz.** Nagy riadalom keletkezett f. hó 3-án d. u. 5 órakor Felsősegéd nyugalmhoz szokott lakosai között. A riadalom oka a harangok kongása volt, melyet tüzet jeleztek. A főtűcsában kigyulladt ugyanis egy őr, mely mellét közvetlenül egy szalmás ház állt. Ez éber lakosság azonban gyorsan lokalizálta a tüzet, úgy hogy nagyobb baj nem történt. Az őr elhamvadt, de a lakóházban kár nem történt.

— **A csurgói takarékpénztár betörőli.** Emlékeznünk még a háromnegyed évvel ezelőtt történt csurgói takarékpénztár kirabolására. Emlékeznünk arra is, hogy akkor egy csomó kanizsai cigányt fogtak el, kiket a kaposvári kir. törvényszék, mivel reájuk bizonyítani semmit sem lehetett, — felmentett — A vizsgálat a segédsi cigányok vallomása alapján most újból megindult. Az történt ugyanis, hogy míg a kanizsai cigányok a vizsgálati fogságban buslakodtak, ide látogattak segédsi rokonai s a gazdáltnak maradt cigányátraikat kirabolták. Emiatt most a segédsi cigányokat vallatja a kaposvári vizsgáló bíró s fordulatot jelentő vallomást vett ki tőlük. A segédsi cigányok adatokkal igazolják, hogy a csurgói takarékpénztár a nagykánizsai Lakatos és Rafael cigánycsaládok rabolták ki, akik összeköttetésben voltak a takarékpénztár egy László Dezső nevű volt alkalmazottjával. Ez hiya fel őket a betörésre s utasításokkal is ez látta el őket. Egyébként László Dezső rovott mulu ember, mert Kaposvárról már lopásért is szüvedelt fogságban létezett.

— **Barcs nagyközséggé lesz.** Barcs község október hó 25-én dr. Biszár Antal elnökléte alatt nagy népgyűlést tartott, melyen egyhangulag kimondták, hogy Barcs községgé nagyközséggé öhajják alakítani.

— **Ménvisszát a vármegyében.** A magánmunka vizsgálatára kiküldött hármas bizottság a járásokban december hónapban tartja meg a ménvisszátatokat az alábbi sorrendben: december 9-én Nagyatádon 10-én Szigetváron, 11-én Barcon, 12-én, Marcaliban, 14-én Tabon, 15-én Lengyel-tóiban, 16-án Kaposváron, 17-én Igalban, 18-án pedig Csurgón.

— **Az új uniformis.** A katonai rendeleti közlöny már közli a régi gyalogsági kik ruhák eltörlesztését. Az új egyenruha, mint már megirtuk, csukaszürke lesz. A tisztek nagyrésze már fel is vette az új egyenruhát, amely mellett a már kész régi ruhákat is szabad elviselni. Hajtók csak a közruhán lesz, a tábori ruhán nem. A lovastisztek csizma helyett kamáslit fognak viselni.

— **A gyümölcs termelés érdekében.** A gyümölcsstermelési szempontból igazán dicsegetni méltó rendelet érkezett a községkezh. A hatóság ugyanis elrendelt, hogy minden gyümölcsfa enyvezett védőgyűrűvel ellátassék. Ezáltal a rovaroknak a korona keze alá buvása, tavasszal pedig annak a hernyók által való elpusztítása megakadályozatik.

— **Új ut Somogyban.** Ringanyjak község azon kérelemmel fordult a törvényhatósághoz, hogy a csokonya-visontai állomáshoz vezetett úli kapcsolják össze Ringanyjakot. A vármegyei közgyűlésen Szabó István orsz. gyűj. képviselő pártoló felszólalása után a ringanyjakiak kérelmének helyt adtak és határozatilag mondotta ki a köz-

gyűlés, hogy ezt az utat a legrövidebb idő alatt kiépíteti.

— **A ki szép, fajtiszta szőlőt akar,** bizalommal forduljon az évek óta legjobb hírnévnek örvendő Vállalati Szőlőtelephez, Billedén, Torontálmegyébe, mely vállalat szőlőültvényeinek faj- és árnyéküket ingyen és bérmentve megföldi.

— **A «Vasárnapi Újság»** október 25-iki száma képzőzatokat közöl Krasznahorka várára, a rákospalotai Kossuth szobor leleplezéséről, Szilágyi Dezső siremlekről, gróf Károlyi Sándor szobráról, az angol hadseregéről stb. Mikszáth Kálmán új regénye, Krudy Gyula elbeszélése, Szabolcska Mihály és Haraszthy Lajos verse, Lemaire francia regényes bőséges színpadiolmi olvasmánnyal szolgál. Bársongy István kivált vadászok figgelmére számot tartó cikkeit írt. Egyéb közlemények: cikik Szegedy Róza albumáról, Szentmiklóssy Zoltán rajza, tárczai cikik a hétről s a rendes heti rovatok: Iródoml és művészet, Sakjáték stb. A «Vasárnapi Újság» előfizetési ára negyedévre négy korona, a «Világkrónika»-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a «Vasárnapi Újság» kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 3. szám.) Ugyanígy megrendelhető a «Képes-Néplap» a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

— **A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület** azzal a főhírvással fordul a jó szívekhez, hogy a mit ér a «Csak egy virágzatát» jelige alatt halottak napján az előhalottaknak, a halál jeggesének, a fűdőbetegeknek szántak, vagy gyűjtöttek, — küldjék be az egyesületnek: Budapest, IX., Lónyay-utca 47. szám. Milyet az egyesület az adományokat számba vette, lapunkban közzé fogja tenni a megyében befolyt gyűjtés eredményét és pedig egyes járások szerint, valamint közzé teszi a rendezett temetői gyűjtések anyagi eredményét is és a hozzá közvetlenül befolyt adományokat. Örömmel írjuk, hogy az országos gyűjtésben nem a mi megyénk volt az utolsó az országban.

— **A Petőfi Ház sorsjátéka.** A Petőfi Társaság fűráságot nem ismerő buzgóssággal törekszik megvalósítani azt a kulturális és kegyeletes célját, hogy a Petőfi Házban összegyűjtse és mielőbb hozzáférhetővé tegye a közönségnek Petőfi erekléjét s azokat a nemzet kincsévé avassa. A Petőfi múzeum fenntartása — a Petőfi Társaság gondja. A Petőfi Ház meg lesz, ha a társaságnak erre a célra rendezett sorsjátékát a magyar társadalom fölkarolja. A pénzügyminiszter által engedélyezett tárgysorsjáték, melyet a Társaság házi kezelésében rendez, tulajdonképpen a közönség áldozatkészségének a meghálálása, amennyiben a nyereleményekben gazdag sorsjáték egy koronás sorsjeggyel egyáltalán nem állanak arányban azokkal a nagyjértékű nyereleménytárgyakkal, amelyek a sorsjegyvásárlók között kisorsoltnak. A mellett tehát, hogy a vásárló igen nagy nyereséi esélyekhez jut, — egyuttal egy nemes, hazafias és kulturális célt szolgál, hozzájárul a Petőfiház létesítéséhez és fenntartásához költészeihez. A nyerelemények száma: 2010, tehát — eltérőleg a szokásos tárgysorsjátékoktól — minden sorsjeggyel igen nagy nyereséi esélye van. Az összes nyerelemények értéke 76000, a főnyerelemény: 25000 korona. A Petőfi Társaság már székföldie az ország minden részébe sorsjegyeit és arra kéri a

közönséget, hogy a sorsjegyek vételével és terjesztésével legyen segítségére a nemcs cél megvalósításában.

Felelős szerkesztő:
SZMODICS SZILÁRD.

Gabona-piacz.

Rotter Bernát nagykereskedő jelentése.

Nagytád, 1908. november 5-én.	
Buza	K. 20.80 20.40
Rozs	" 17.— 16.40
Árpa	" 14.— 15.—
Zab	" 15.— 14.60
Ó-Tengeri	" 17.60 18.—

927 sz. vhtó. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. törvényszéknek 1908. évi 8326/p. számú végzése következtében Barankonyi Károly ügyvéd által képviselt Nagytádi takarékpénztár r. t. javára 250 kor. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtásúnak lefoglalt és 1310 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: különféle férfi és gyermekruhák nyilvános árverésen eladandak.

Mely árverésnek a nagytádi kir. járásbírószék 1908. évi V. 458/3. számú végzése folytán 250 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi május hó 30. napjától járó 6 $\frac{1}{2}$ % kamatai, $\frac{1}{2}$ % váltódik és eddig összesen 96 kor. 0 $\frac{1}{2}$ fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Nagytádon (Széchenyi-ter 21. sz.) leendő megtartására

1908. évi november hó 9-ik napján d. e. 9 óráig

határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legutóbbi ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Nagytádon, 1908. évi október ber hó 26. napján.

SZABÓ JÓZSEF
kir. bír. végrehajtó.

2088. sz. tkv. 1908.

Árverési hirdetmény kivonat.

A nagytádi kir. járásbírószék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagytádi takarékpénztár r. t. végrehajtóának Gyura János végrehajtást szenvedő elleni 11638 kor. 89 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék (a nagytádi kir. járásbírószék) területén levő Csokonya községben fekvő a csokonyai 963 sz. tkjvben. A + 2149 a. hrsz. ingatlanra 396 kor.-ban, a 2149 b. hrsz. ingatlanra 396 kor.-ban, a 2151. hrsz. ingatlanra 856 kor.-ban, a 2152. hrsz. ingatlanra 584 kor.-ban, a csokonyai 159. sz. tkjvben A + 2121 hrsz. ingatlanra 318 kor.-ban, a csokonyai 90. sz. tkjvben A + 376. hrsz. ingatlanra 196 koronában, Bárány Beláné, Schwarcz József s társa, a csokonyai szobor alap pénztára, Gyura József eszaktkozottatott végrehajtatók követelése behajtása végett is ezennel megállapított kiáltási árban az érverést elren-

delfe és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1908. évi november hó 30-ik napján d. e. 10 órakor.

Csokonya község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási árban alul is eladandó fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 39 kor. 60 fillért, 39 kor. 60 fillért, 85 kor. 60 fillért, 58 kor. 40 fillért, 31 kor. 80 fillért, 19 kor. 60 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Nagytád, 1908. évi július 5-én.
A kir. járásbírószék mint tkvi hatóság.

Szakkal kir. bíró helyett
Dr. KISZELY
kir. járásbíró.

Nagytádon a Fürdő-utcában levő

67-ik
számu ház
szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást a községi jegyző ad.

Ház eladó!

A zrinyi-utca 328. sz.
ház melléképülettel és
nagy kerttel jutányos
áron eladó.

Az érdeklődők
Benyák Jánosnál bővebb
felvilágosítást nyernek.

928 sz. vhtó. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. törvényszéknek 1908. évi 11122 p. számú végzése következtében dr. Nagy Sándor ügyvéd által képviselt Grozs Lázár javára Löwinger Samu ellen 270 kor. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 670 koronára becsült követhető nyilvános árverésen eladandak.

Mely árverésnek a nagytádi kir. járásbírószék 1908. évi V. 635/2 számú végzése folytán 270 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi augusztus hó 31. napjától járó 6 $\frac{1}{2}$ % kamatai, $\frac{1}{2}$ % váltódik és eddig összesen 57

kor. 96 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Nagytádon alperes üzletében leendő megtartására

1908. évi november hó 9-ik napján d. e. 11 óráig

határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legutóbbi ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Nagytádon, 1908. évi október hó 26. napján.

SZABÓ JÓZSEF
kir. bír. végrehajtó.

szállít, fajtiszságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kükküllenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES,
Medgyes 91. sz. (Nagykükküllenti megye.)
Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, említfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől egy szó-, mint írásbelileg bizonyoságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

ELADÓ HÁZ!

A Petőfi-utca 112. számú ház kedvező fizetési feltételek mellett szabad kézből eladó. Közvetítők díjaztatnak.

Bővebb felvilágosítást ad:

STRAUSZ ELEK.

Egy és kétvétes szőlő-oltványokról, különféle sima és gyökeres vadesszőről

szőlő kimutatás megjelient.

Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldi a

Vállalati szőlőtelep.

Bílléd, Torontál-megye.

Különlegességek:

KONYVAK, ANGOL RUM, LÉNGYEL LI-KÖRÖK ÉS TEÁKBAN.

Fleiner Ignác VAS- és FÜSZER-KERESKEDÉSE **Nagyatádon**

(Korona szállodában.)

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni hogy **szobafűtésre kiválóan alkalmas TRIFAILI darabos SZENET tartok** állandóan raktáron; a szén **kitűnő minősége**, valamint az a körülmény, hogy minden kályhában egyformán használható, egy jó és olcsó tüzelőanyagot szolgáltat.

Ajánlom továbbá nagy választékú raktáramat mindenféle kályhákban, takaréktűzhelyekben, ugyszintén revolverek, fegyverek és flóbertekben, gazdasági varrógépek s az összes **vasáruccikket legjobb minőségben.**

Különlegességek:
KONYVAK, ANGOL RUM, LÉNGYEL LI-KÖRÖK ÉS TEÁKBAN.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ + KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA **NAGYATÁD.**

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNlja saját készítményű lábeliit a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVALLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alakú cipők elkészítését.
RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek kész árut egyszerűtől a legfinomabb kivitelig.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

Jegyzői nyomtatványok nagyraktára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.

BENYÁK JÁNOS
NAGYATÁD.

KÖNYV-, PAPIR-, ÍRÓ- ÉS RAJZSZER KERESKEDÉS.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Uzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itatós és ívlevélpapirt. Rajzpapirt és kartont egész ivekben és felvágva.
Egyszerű és finom dobozlevélpapirt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönben mindennemű írókészletek és rajzszerkeket.

ELVALLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlesebb kivitelben.
Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb bál meghívók, névjegyek szóval mindennemű alaku és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron készíttetnek.

Levélpapírok nagy választékban.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRÚDÁ.**

Lüttichi és suhli fegyverek, fló-
bertek, revorverek és minden-
nemű vadászati cikkek. ≡

≡ Gazdasági és varrógépek.
Mindennemű takaróktűzhelyek.
Szab. bácskai ekék és alkatr.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Épület vasalások és vasgerendák
Szüretelési cikkek. Gazdasági
vetőmagvak. Gabonaszákok. ≡

Építkezési anyagok: Mész, ce-
ment, aszfalt és kátrány term.
Épületfa, deszka minden méretben
¹ felsőmagyarországi fazsindely.

ADLER GÉZA

FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSE.

Alapított 1900. NAGYATÁDON, Alapított 1900.

A közelgő téli évad beálltával ajánlja a következő fris-
sen érkezett árukat u. m.

Tea, Rum, Teasütemény, Cognac, Likőr,
Déligyümölcsök Füstölthúsok, Sajtok,
Conservhalak, Finomcukorkák stb.
külölegességeket.

Az összes cikkekből állandóan nagyraktár
A LEGJOBB KIVITELBEN.

Valódi Prágai sonka és Bécsújhegyi vörös
különtéle ásványvizek!

Mitlások, Karácsonyfaalkotmányok, és Karácsony-
fadíszek nagy választékban lesznek kaphatók.

548

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKORÉNEK« HIVATALOS KOZLONYE.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor, félfévre 4 kor, negyedévre 2 kor, egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

SZERKESZTIK;
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrőd-utca 67. szám
Kiadóhivatal: Nagyatád, Szechenyi-lér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendőek

Muzeumot Somogyvármegye- gyének.

Ma, midőn mindinkább tért foglalt nemzeti multunkra való visszaemlékezés, a mikor a mult dicsőségéből erőt merítünk a jelen s jövő nehéz küzdelmeihez, megmozdul Somogyvármegye is, hogy összegyűjtse dicsőséges multunknak vármegyénk területén található emlékeit s lerakja azokat mindnyájunk által hozzáférhető helyen: Somogyvármegye székházában, hogy ezzel megvesse alapját a «Somogyvármegyei muzeumnak.»

A somogymegyei muzeum-egyesület előkészítő bizottsága nevében Kacs Kovács Lajos, Somogymegye alispánja és gróf Somssich Géza, földbírtokos, a somogyvármegyei muzeum érdekében, az alábbi felhívással gyűjtőívet bocsájtott ki Somogyvármegye hazafias közönségéhez:

A Dunántulnak közepén, az ország tengerre vezető egyetlen viadútja mentén és a magyar nyelvhatár déli szélén fekvő Somogyvármegye és székvárosa mindeddig nem gondoskodott arról, hogy földjének, természetvilágának, népének, történetének, művelődési, művészi és társadalmi fejlődésének emléktárgyai

és adatai gyűjteményszerűleg egybeállíttassanak, megmentessenek az idő átalakító és megsemmisítő hatásaitól.

Vármegyénk és székvárosunk, amely szerencsés fekvésénél és terjedelménél fogva hivatva lenne a Dunántulnak ép oly kulturális gócpontjává lenni, akár Kassa a fevidékeké, — e téren eddig tétlen maradt.

Legértékesebb történeti, legszebb természeti és legértékesebb néprajzi s népművészeti tárgyai nap-nap után pusztulnak, vagy hordatnak széjjel, ha megmentésükről és megőrzésükről ideje korán nem gondoskodunk.

Körülötlünk Szegezd, Veszprém, sőt a kis Keszthely és Sümeg országos megszégyenítésünkre hírneves muzeumokkal dicsekesznek már:

Sem a kölföldi, sem a hazai turistának, vagy tudósának, ha körünkbe jön, s semmi különlegesen, semmi történetileg, vagy művelődésileg becses gyűjteményt be nem mutathatunk; nincs semmink, ami a magyarság kulturális haegemoniájának eszköze és kézzelfogható bizonyítéka lenne. Ifjúságunknak sem adhatunk alkalmat, hogy szemléletileg merítsen tudást és lelkesedést az elmúlt idők küzdelmeinek emlék-

köreiből és a jelen kifejlődésének gyökérszálaiból!

Feladatunkká tettük, hogy vármegyénket és székvárosunkat a szégyenletes állapotból nemcsak kiemeljük, hanem oly kulturális középonttá alakítsuk ki, melyet fekvése, terjedelme és szinmagyar volta missziójává tesz.

Ismerve vármegyénk minden tagjának a szép és jó iránt fogékonyságát, — meg vagyunk róla győződve, hogy mindnyájukban önzetlen és oadaói segítséget fogunk találni tervünk kivételére, lelkesedéssel fognak sorakozni közös zászlónk alá és testvéri kezeit nyújtanak közös munkánkhoz.

Midőn a vármegye székházában már helyiséget biztosítottunk a muzeum tárgyai részére, midőn a muzeum tárgyaknak a vármegye tulajdonánál való összegyűjtésén fáradsunk, — ismerve Somogyvármegye közönségének a közművelődés-terén kifejtett meleg érdeklődését azon meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy vármegyénk lakossága meg fog mindent mozdítani, hogy ami csak fellelhető, minden műbecsi történeti, régészeti, néprajzi, szépművészeti, földtani, természeti stb. emléktárgy a somogymegyei muzeumba a vármegye tulajdonánál bekerüljön, egyidejűleg mindenki belép az ala-

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Uti vázlatok Olaszországról.

Írta: P. Kiss Arisztid.

Ki ad nekem tollat az égi fiastyuk, vagy a fejedelmi páva farkából, hogy miként Junó rávarázsolja Árgus szemeit, úgy én is levarázsolhassam néhány ív papírosra mindazon gondolatokat, melyeket a kölfészekt és művészet szép hazájának látása keltett bennem. 1? Mert nem tréfa dolog toltat találni annak leírására, melyben már oly sokan koptatták tollukat. Már az is aggodalomba ejtett, hogy minő címét találjak utleírásomnak, hogy a plágium gyanújába ne essem. „Itália“, „A művészek honában“, „Derült ég alatt“ stb. címek már ellopódtak: „Kenst du das „Land, wo di Zitronen“ ...

u. s. w., elég szép, volna, ha Göthe meg nem fordulna sírjában és talán még több világosságot kérne. Nos, némi fejlődés után megtaláltam azt is, ha valaki a címet nem találja eredetinek, vizgatszaldójk böcs Salamon mondásával: „Semmi sem új a nap alatt.“

Négy év előtt egy negyvenöt tagból álló lelkes kis csapat indult az ország fővárosából Olaszországba, vagy ahogyan Cavalotti olasz képviselő mondta Európa csizmájába, melynél nagyobb még nem készített csizmadia, hiszen harminc millió embernek lába fér el benne. Találó név ez az appenini félszigetre, mert ha diplomata szerial Berlin és Szentpétervár Európa szeme, Hammerfest a fejebujja, bizván mondhatjuk csizmanak a különösen tagolt földrészt.

Mind afele idegenbe utazói, aki elő-

ször lépi át Magyarország határát, előzőn-
löttek tanácsokkal. Hanem ezek úgy festettek mind a kezdő tarokkisták oktatása: huszonegyet kihini szabad de nem tanácsos; de fogott is rajtam a sok tanács, akár a németen a magyar ember Matyánkjá, melyről tudni való, hogy a vége káromkodással válik s nem szerzi meg a németnek az örök idvösséget. Szerintem az utazónak e három szabályt kell szem előtt tartani: a szemet nyitva, az érszényt csukva kell tartani, s minden kellemetlenséget humoros oldaláról kell felfogni, ha az — pénzbe nem kerül. Egyébként legjobb utikalauz a szemfűtesség, ha pedig ennek híjjával van valaki, okosan teszi, ha nem áll be globetrotterek közé legalább nem kell neki sok mérget és rossz ételt nyelni!

Utrángunk a következő volt. Fiume, Ancona, Loreto, Assisi, Róma, Firenze, Bo-

Sirolin

Használati utasítások és a készítmény leírása a költözet, vándorok, éjszakai kórházak.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
kötődés, skrofulozis, influenza
ellen színtalan társ és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értékelni utasítások a kímélnek kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche“

Képtelen orvos rendelésre a „Roche“ készítmények. — Árs 1000000 4 — koron.

kulóban levő somogyvármegyei múzeum egyesület tagjai sorába és annak részére barátai s ismerősei körében tagokat fog gyűjteni.

A tagsági belépés módozatait úgy kívántuk megállapítani, hogy az erő-viszonyok különbsége mellett is mód és alkalom adassék mindenkinek a segítő munkára.

Alapító tagjává lesz a somogyvármegyei múzeum egyesületnek, aki legalább is egyszersmindenkora fizetendő 50 koronával lép a tagok sorába; a rendes tagok 5 éven át évenként 2 koronát fizetnek; míg pártoló tag az, aki legalább 10 kor. készpénz, vagy ily értékű muzeumi tárgyat ajándékozik.

A muzeumi tárgyak hova küldésére nézve az alakuló közgyűlés megtartása után fog az egyesület vezetősége intézkedni, amelynek határnapjáról a tagok értesítést fognak nyerni.

Örömmel vesszük tudomást Somogyvármegye területén megindult ezen nagy jelentőségű kulturális mozgalomról s mi a magunk részéről a legnagyobb készséggel lépünk azok sorába, kik ezen mozgalomnak testestől-lelkestől támogató hívei.

Azt hisszük járásunk hazafias polgári is így értenek velünk, midőn kötelességünknek jelentjük kitőlünk telhetőleg azon lenni, hogy vármegyénk muzeuma a legközelebbi idő alatt a legtekélyesebb eredményt érje el.

Könyvünkön már eddig is sok s értékes régiségekre bukkantak csak úgy véletlenül, keresés nélkül, most pedig legyen kötelességünk kutatni is s a találatokat nem elkallódní engedni, hanem rendeltetési helyére: vármegyénk székházába a <Somogyvármegyei múzeum> részére beszállítani.

A <Somogyvármegyei Múzeum-egyesület> tagjai sorába való belépésre pedig felkérjük járásunk összes

lakosságát, mert a nagy czélt csak az erők tömörülésével érhetjük el.

Tagul való felvétel czéljából jelentkezni lehet, akár lapunk szerkesztőségében, akár pedig Farkas Imre, somogyvármegyei takarékpénztár tisztviselőjénél.

Közakarral, erőnk tömörítésével összegyűjtven emlékeinket, nem lesz üres a múlt; gazdag lesz a jelen s világos a jövő.

A. polgári iskola reformja

I.

A polgári iskola reformját évről-évre halljuk emlegetni. A kultuszárca köztségvetésének tárgyalásakor a Háznak egy-két tagja évről-évre felszólal a polgári iskolák érdekében s a miniszter válaszában sürgős kötelességének tartja a reformot megvalósítani. Aztán hallgat az ügy esztendeje, amikor ismétlődik az egész újabb felszólás, újabb válasz és újra hallgatás.

A polgárság pedig lesi-várja, hogy a sok ígéretnak már egyszer legalább egy részét valósítanak meg, nem is említve azt a sok ifjút, aki elvégezte a polgári iskola hat osztályát abban a boldog reményben, hogy a hetediket is módjában lesz nemskára elvégezni. A dolog pedig késik mulik.

Azok a faktorok, amelyek hivatalnának a polgári iskola ügyét kezelni, valljuk be egész ösztintén, vagy elfogultak a középiskolában és egyetlenben beoltott nézetük miatt, melyek a gyakorlati életben való boldogulást, a műveltséget a gimnázium vagy reálskola elvégzésétől teszik függővé, vagy a dolgokat szakszereileg nem ismerik és információjukkal, amely sajnos, döntő befolyású, ferdén világítják meg az iskola reformjára vonatkozó kívánságokat.

Pedig itt nem a bürokratizmus-

nak száraz jelentése és véleménye kellene, hogy a döntő szót kimondja, hanem a gyakorlati élet száz és száz oldaláról vett tapasztalat kellene, hogy döntson ebben a fontos és a nemzet művelődésére óriási befolyással bíró kérdésben.

A polgári iskola reformja már egy évtized óta kísér. Azóta az „illetékes” ténylegok meghallgattak boldog-boldogulást, jógszát; mérnököt, orvost, gyógyszerészt, papot, akik cífrábnál cífrább véleményeket adtak olyan dolgokról, amikről legfeljebb laikus felfogásuk lehetett; csak épen egnek a felfogására, véleményére nem voltak kíváncsiak: a szakemberre.

A polgári iskolának történelmi fejlődésére, a társadalmi élet újjászülésének szükségessége, az iskola tantervének jelenlegi tarthatatlansága, a magyarosodás és az ezzel járó művelődési viszonyok, a művelt társadalmi osztály megteremtése vagy kiszélesítése, a két másik középiskola tanterve és a más irányzatú célja, a külföldi művelt államok hasonló mozgalma, a modern haladásnak száz és ezer ágazata mind sürgősen követelik a polgári iskola reformját.

A polgári iskola 1868-ban, mint harmadik közép iskola létesítették a gimnázium és reálskola mellett. Abban az időben a reálskolának és a polgári iskolának hat osztálya volt. Mind a két iskola egy élt szotgált, t. i. olyan pályára kvalifikált, a melyhez egyetemi végzettség nem kellett.

Mikor aztán 1875-ben a műegyetem főiskolai rangot nyert, a reálskolát kifejlesztették a főiskola előkészítő iskolájává, a polgári pedig megmaradt hat osztályunak, amely olyan pályára képesített, amelyhez főiskolai képzettség nem kellett. A dolog úgy állt, hogy az ókori klasszicizmus mellett, amelynek tehát a felsőbb iskolákra való nevelés volt a főcéljuk, volt olyan

logna, Pádva, Velence, Fiume. Ez a program sokat ígérőnek mutatkozott, és nem is csalatkoztunk benne. Vidám kedélyhangulatban gyülekeztünk a keleti pályaudvarnál s lázas túreltelenségű vártuk az elhelyezkedés idejét. Végre azon is teljesünk s én szerencsésen olyan kocsiba kerültem, mely nem Fiuméig, hanem csak Zébráig vitt. De ez engem nem hangolt le, hanem társammal együtt lepihentem, hogy hogy a vasúti éjszaka unalmát álommal verjem el. Hanem hát bizonyos oldaláról nem ismerem társamat: ő tudniillik álomban „börnyűben szokott dolgozni.” Lehetett volna volt aludnom egész hajnalig s önmegadással hallgattam az egészséges magyar hangozókat, melyek képesek lettek volna egy vékonypénzü németet önkivületi állapotba ejteni.

Az idő egy ideig megemberelte magát, de már Károlyvárosnál szakadt kezdett az eső s ez az utasnak réme nem maradt el tőlünk, hanem hűsége társunkká szegődött majdnem egész utazásunk alatt. Sajnos, ezt a kelletlen és potya utatársat el kellett tűrnünk, hanem azért iparkodtunk kifogni rajta. Óh, hol vagytok ti boldog idők, midőn ő apánk a csizóból kioltasták és

csalhatatlanul megjövendelték a jó vagy rossz idő járást! Midőn szentírásnak vehették a prognoszticának e bölcs mondásait:

Ha tétlen keményen fagy,

Lesz hideg idő nagy.

Amilyen volt a nyárnak kezdete,

Olyan lesz, ha meg nem változik, a vége.

Ha korán reggel hallik a kakasszó,

Lesz az nap rossz idő, vagy jó.

Ha ősszel szép az első nap,

Némely ember iszik, mint a csap sít.

Nem is csalódtak soha s vittek az utra akkora paraplét, hogy egy olasz közsőrös egész családjával ellakhatott volna alatta. Nekem ez már csak Rómában jutott eszembe s hét líra árán megtanultam, hogy az utpódgásznál mellől az esernyőt ki ne felejtsem.

Egyszer csak a magaslatról meglátjuk a Qarnero öblöt. Technikai vezetőnk (Kövérviktor) a tenger színéről megjövendölte az éjeli vihart, de megjegyzését ólászultta, hogy meg ne riassza gyengye idegült utitársainkat. Este nyolcz óraker már a <Dániel Ernő> hajón voltunk, mely nem sokkal nagyobb mint egy nagyobb kaliberrű dunai gőzhajó. Elegáns berendezésű, de gyenge alkotmányú a siroccó dühöngése ellen.

Megkezdődött az idegen utasokkal az ismerkedés. Mily fényes alkalom ez a tanulásra, az emberismeretre! Physiognómiai és pszichológiai tudásunk mily nagyon bővül ez által! En egy kis svájci növénydekkapot foglaltam le, aki a freiburgi egyetem látogatgatá sminthogy kitünően bírta a latin nyelvet, az időt igen kellemesen töltötte el egymás társaságában. Zarándok csapatunk tagjain kívül csupa németek voltak, akik közül az egyik nagyon magára vonta figyelmemet. S ha igaz a közmondás, hogy árcél a lélek tükré, úgy ennek arcáról leolvastam életmódját. Ez ma már különben nem is nehéz dolog, hála homeopatha orvosi tudományunk, mely szememből azt is kiolvassa, hogy gyermekkoromban hány font vajakenyert s hány mázsa medvecukrot ettem meg! Annak a német sógorunk hatalmas orra volt s meglátszott rajta, hogy torkával nagyon alufaságdot tart fenn. Bizonyára a vinogradí egyetemen hallgatja a vinosophiát, s tanulmányának eredményét orrát, mint a tavaszi hajnalpír körül (bibir) szokolja. Tény az hogy arcunk bármely részén nem olyan feltűnő a természet mostohasága, mint az orron. Olyan ó az arcon, mint az előjáró az életben, minden leg-

iskolája a közoktatásnak, amely a gyakorlati életbe vágó dolgokat gyakorlatilag oldotta meg s az életnek adott kész embereket.

Ebben az időben, a dolgokat ebből a szempontból tekintve a kultúra sokkal előbb állott, mint most, amikor ezt a harmadik iskolát ahelyett, kifejlesztették volna, tökéletesítették volna, visszaszilvesztették, osztályainak számát leasztozták hátrol négre; tantervét felszűgült megesonkították.

A polgári iskolát eredeti céljától tulajdonképen az 1884-ben felállított kereskedelmi iskolák térítették el. Ettől az időtől fogva a polgári iskola elveszítette vonzó erejét. A hatosztályt már kevesen végezték, lasankint csak négre redukálódott az iskola népessége és a kereskedelmi iskola a polgári iskola felsőbb osztályait mintegy felszította. A jövő azonban fényesen igazolta, hogy milyen ferde fel fogás ki nem fejleszteti az országnak ezen iskoláját tejes egészébe.

HIREK.

— **Ártéri fürdőnk vendége.** Herceg Ypszilanti Emanuel f. hó 10-én megtekintette Ártéri fürdönket, melynek modern berendezése, valamint tisztasága nagyon megnyerte tetszését, úgy, hogy ígéretet tett, hogy jövőben, mikor ismét simonágt urodalmára jön, a fürdő maga és családja is használni fogja.

— **Virilisek.** Nagyatád legelső adótfizető képviselőtestületi tagjainak névjegyzéke az 1909 évre a következők képen állapított meg: Lelbach Keresztély, Rotter Bernát, Kertész Adolf, Dr. Kommen Elek, Bienefeld Izidor, Wimmer Ignác, Dr. Weisz Jakab, Dr. Mike Imre, Boda József, Barankó J. Károly, Buris János, Kun János, Rozman József, Dani János, Dr. Noszlop Gáspár, Vasdenyeg Elemér rendes tagok és Dr.

Grünbaum Máthán, Pauchly János, Dr. Bienefeld Mór, Dr. Schwarz Mihály pótagok.

— **Törvényhatósági bizottsági tagválasztás.** Boda József a törvényhatóság által kiküldött választási elnök a néhai Horváth (Takács) István volt törv. hat. biz. tag elhalálozásával megüresedett tagsági állásra a választást folyó hó 26-ára tüzte ki. A választás a község háza tanács termében délelőtt 9 órakor kezdődik s délután 4 óráig tart.

— **Szédelgés a jótékonyág nevében.** Az országot keresztül kasul járják József kir. herceg Szanatórium nevében egy kis kék 60 filleres füzettel, mely „Védekezés a tüdővész ellen” címet viseli. A füzetet Rákosszabán nyomatták. Semmi oka sincs a jelzett címet viselni, mert a füzeteknek a védekezőről egy árva szó sincs. De meg védekezni oka van bárkinak az egyesület nevében azt terjesztetni, mert ezzel az egyesület senkit meg nem bízott. Nevével illetéketlenül visszaének. Kérünk mindenkit, hogy a füzet terjesztőt adják át a hatóságoknak.

— **Tüz. Mike községhez tartozó alsó Gyöcs pusztán folyó hó 4-én délután fel 6 órakor több ottani birtokos kárára mintegy 1994 korona értékben leégett. A tüzel egy horvátországi illetőségű Plese György csavargó okozta gyújtogatási szándékából mely tettét a csendőrség előtt beismerte s most a bíróságnál élvezti munkája gümölcsét.**

— **Szolgálati jutalmazás.** Illés Pál szob. bírdótt 36 évi há. állandó szolgálatáért úgy Szob község előjárósága, mint a m. kir. erdőgondnokság jutalmazásra ajánlotta.

— **Dobánybeválasztás.** Barcsos az idei dohánytermésnek osztályszerinti bevétele 1909. évi január hó 4-től február hó 20-ig fog tartani.

— **Uj könyv.** Emlékeznek még t. olvasóink azon kellemes szórakozásra, mely lapunk nyújtott a múlt évben előzeteszetűnknek P. Kiss Arisztid kitűnő tollmunkatársunktól megjelent „Személyvények a XVIII. század iskolárából” című tár-

casorozatunk által. Ezen nagy gondotl. összehajtott mű most olvasóink kíváncsiságára csinos könyv alakban is megjelent, mely minden házi könyvtárnak vagy aljánál, mint tartalmánál fogva diszere válik. Jelen művet írja a nagyatádi közs. polg. iskola könyvtára javára adta ki s jövedelméből a polg. iskola könyvtára, mely mindenki rendelkezésére áll garapítottik. Magunknak hozunk tehát hasznra, ha ezen értekezés könyvet házi könyvtárunk részére egy koronáért megvásároljuk Beugák János papírkereskedésében Nagyatádon.

— **Ki akar csendőrt lenni?** A honvédelmi miniszter leiratot intézett a kaposvári szárnyparancsnoksághoz, melyben tudtja, hogy azok a csendőrök, akik két év előtt léptek ki a testületből és szolgálati idejét alatt jó magaviselettel tanusították, habár megköszönték is, mint nos csendőrök szolgálati pótdíjainak folyósítása mellett újabb felvételnek, ha egyébként nőtültek a csendőrségi szabályokba nem állók.

A „Népvételei Egyet.” mely több, mint negyven éve, hogy fennáll, f. hó 17-én d. e. 10 órakor tartja évi közgyűlést Csokonán a községháza nagyszobájában. A gyűlés főbb tárgyai lesznek: Egidio megjelölt tartja Szabó Kálmán. Tivkár jelentést tesz Máté Lajos ref. lelkész a „Népvételei” Egyet. titkára 3) jelentés a szegénysorsok iskolások segélyezéséről 4) Vámberegyfalva Antal ifju festőművész előadása 5) Körörszági, perzsi és indiai tanulmányokról. 6) A rokkant munkások segély egyesületének ismertetése. „A népvételei Egyet.” mindezeket szemes lát évi közgyűlésén.

— **Az megyei katonai pótdíjára.** Vármegei közönségének a jövő esztendőben megvesszen koronát kell fizetnie az évi katonai beállásolási pótdíj címén.

— **Az áruló pomádé.** Jo izni kis dekvitörténetet jelentenek Washingtonból, amelynek az a csattanója, hogy — igaz. Még 1905-ben történt, egy washingtoni szállodából megszökött egy szelhalmas, miután nagyobb szerű ékszerlapost követelt el s a szállodalai számlát is elfelejtette kiegyenlíteni. A kalandor nyomozása eddigéle eredmény-

kisebb hibája nagytva látszik. A torpa pedig, no az öntötte a mély basszus, mint az eresz csatornája a vizet. felhőszakadások.

Oh ember! torok, hány költő zengett már rólad dicsőimussokatt? Engedd, hogy én prózában énekeljek meg. Teérredt épülnék a sörházak, kocsrnák és pálinkagyárak! Érted ültette Noe apánk a szőlőt, érted gyárják a soha szólozsmenet nem látott márt aszút, a Clipnot pezsgőt az ólom-cukros „birkamosót.” a szódavizet és — korchely leve. Nincs oly dúz örökész, nincs az a hétszilvafás fundus, nincs oly hét bó esztendő alatt telerakott egyptomi magtár, mely rövid idő alatt le nem járna rajtad, még pedig úgy, hogy korpá sem maradt belőle. A mellett esztergályozó géped is van: te készíted a legszebb koldus bolgot. Hol van azon tűzöltő egylet, mely a benned égő poklot el tudná oltani? ...

Ezer bocsánatot kérek kedves olvasóinktól, hogy egy német fizikuskája körül annyira elkalandoztam, de kedvencz themám elől nem tudtam kitérni! A németek a nagyvilág előtt ugyancsak hamis fotográfiában mutatnak be bennünket; adjuk vissza a kölcsönt, hogy mi há fotográfiát adunk róluk!

Nyugodtan térünk pihenőre, nem is gondolván a bekövetkezendő viharra. Egyik másik úgy járt két a hajón, úgy feltartotta

orrát, mintha a gönczölszekeret akarná feloldóni, de bezeg hajnalban, midőn a sírocc egy kis keringőre hívta fel őket, úgy néztek ki, mintha halottas: kocsit nyeltek volna le, de a gyászrojtók még kiállításának szájkükből. Hajnali négy órakor óriási zajra ébredtek fel, a hajó recsegett-roppogott s a szél úgy himbálta, mint egy kis könyvű széllel-belelt gummilapdát. A szomszéd kajitökből átvöltes, nyugós kiabálás hallatszák; a tengeri betegség csikarta ki e kétségbeesett hangokat, a menaszéria orosz-látra nem bódul akkorát egy véres lözcsmől láttára, mint a mekkorát bódult az előző este oly vitész német! Egy darabig még én vitélz tartottam magamat, de mér az én hálopárfajásaim szemem láttára adtak kifejezésül belső érzelmeiknek és hivták segítségül szent Ulrikot! „biz” én is kedvet kaptam rá. De mer agyamban kezdett kellenem lenni — a helyzet, fölkeltem s öltözöködni kezdem! „Hogy öltözökös közben — nehányszor a hajó oldalához vágódtam azt mondanom felesleges. Mint az éj sötétjében repkedő cserbogar jutottam fel a fedélzetre; hogy egy kis friss levegőt szívjak. Egy padra ültem s bár az eső teljes erővel zuhogott rám, mégis kitartottam egész Anconáig. Alig egy-két ember maradt menten a tengeri betegségtől, én meg csak úgy félbeleg számba mentem, mert előző nap péntek lévén, alig ettem valamit s így a

tengeri betegség csak egy kicsit tudott bennem megkapaszkodni. Gyönyörű jätéku volt ez az elemeknek, amit itt láttunk; a habok, mind pajkos delinek játszódoznak, fizekándoztak, majd pedig mint hatalmas cethalok törtek hajónk fedélzeteire, hiteles sötétzetben hűtvén le a lázongó érzelmeinket. Egyik utas kit elkeült a tengeri rém, lelkesítlen kiadott fel: „Ah, Wunderbarster schön!” — „Nur für sich!” ordította rá mérgesen szomszédja, akinek nagyon is mély oka volt a helyzetét szörnet nem látni.

Végre partot értünk, reggel 6 óra volt épen, amikor a boa constrictor vastagságu kötelek az olasz földön megkapaszkodtak. Podgyaszaimat kézbe vevén, a többi után indulok. Igen ám, de a kabin jegy szolgálvány igazolásul, én pedig azt valahol elvesztettem. Hiába mondtam a hajóosztáznak, hogy háromszoros árt is adok érte; szorultságomban már odaigérttem neki a pápai toronyórát is, — kivánva hozzá megfelelő mellyénzsebet, — nem eresztett még sem. Utí társaim már mind a parton voltak s átkiabáltak: „főtisztelőndó ur, jöjjön már!” — „Nem lehet” — válaszolték. — „Miféle nem?” — „Mert úgy megszerettek itt a hajón, hogy el sem akarnak eresztetni.” Erre már visszajött a technikai rendező s kiszabadított a hajó cserbusának karmal közül. A jegyet pedig a nadrágom zsebében találtam meg Loreóban.

telen maradt, mert a személgelírása-
ra vonatkozó adatok nem voltak pontosak.
A nyomozó rendőrség kezében mindössze
hajpomádé volt, amit az ékszerlovaj szá-
lodeli szobájában hagyott. Sajátásgos, hogy
épen ez okozta vesztét. Madden dektív,
aki a nyomozást vezette, a pomádé nyo-
mán csak azt tudhatta biztosan, hogy a ka-
landor balfelől szokta elválasztani a haját,
mert a pomádé mindennapi használatól
olyas forma mélyedést mutatott, mint a-
milyen a fejek a balhajlása volt. Minden le-
tartóztatott szélhámossal tehát Madden ugy-
nevezett pomádé próbát tartott, de hosszú
ideig nem volt fáradozásának semmi erde-
ménye. A minap letartóztaták egy Cutter
nevű embert, akit hamis pénz forgalomba
hozásán kapták rajta. Cutter is Madden elé-
került és — csodák csodája — a pomádé
pompásan odaiilet Cutter fejéhez. Miután
egy a csalóra ráolvasták előbbi bűnét, az
ékszerlopást is, Cutter bevallotta egyéb bü-
néit is, egész listáját a ravasz szélhám-
osoknak. A hajpomádénak a bünygi nyo-
mozás rendszerébe való ötletes beilleszté-
sért az ügyes detektívet most úgy ünne-
plik Washingtonban, mint valami modern
Sherlok Holmest.

A Petőfi társaság ajándéka a közön-
ségnek. A Petőfi Társaság kiadásában
igen értékes és eredetileg fellette értékes
díszmű jelenik meg november hó folyamán
a könyvpiacra. Ez a díszmű Petőfi összes
művei, A halhatlan könyv, mely a nyomáda
és könyvkötői technika egyik kiváló pro-
duktuma, ugyanabban az alakban és ugyan-
olyan gyönyörűsében jelenik meg, mint az
1847-es nagy Petőfi-kiadás, a melyet a
költő maga rendezett sajtó alá s a mely-
ből a mai nemzedékre csak néhány fől-
ve őrzött példány maradt. A Petőfi Társa-
ság elhatározta, hogy a Petőfi-kultusz
fejlesztése érdekében, de egyszersmind há-
lája jeléül, mindazoknak, a kik a most ki-
bocsátott egy koránas Petőfi sorsjegyek-
nek teljesítésében segítségére lesznek és
legalább is 40 darab sorsjegyet vesznek,
vagy ismerőseik körében elhelyeznek, aján-
dekképen emlékül megküldi Petőfi összes
műveinek ezt az értékes díszkötetét, a mely
a könyvpiacra 20 korona bolti árban kerül
forgalomba.

— Az én újságom. A beállott hosszú
téli esteken a gyermekeknek a legjobb
mesemondója az én újságom, gyönyör-
ködteti őket szórakoztatja és szórakoztatva
tanítja. Kedves történetekkel ügyes kis ver-
sekkel szolgál, az apró emberkének, akik
őszinte és nagy szeretettel csüngenek a
szaván, meséit tovább álmodják lelkükben
és verseit betéve is megtanulják. És e
mesékről, apró versekről, kedves rajzokról
a magyar írók színe-java gondoskodik,
akik kimeríthetetlen kedéllyel írják az én
újságom kis emberkékből álló óriási tábo-
rának a kedves olvasmányokat. Hétről-hétre
túrelmetlenül várják a postát, amely minden
héten odateszi asztalukra, mint valami kis
virágbokrétát, a szebbnél szebb olvasmá-
nyokat. Az én újságom előfizetési ára ne-
gyed évre 2 korona 50 fillér. Mutatvány-
szám kérésre ingyen. Kiadóhivatal, Buda-
pesten VI. Andrassy-ut 10. szám.

Felolós szerkesztő:
SZMODICS SZILÁRD.

Csinos albumok és emlékkönyvek
Benyák János könyvkereskedőnél.

Gabona-piacz.

Rotter Bernát nagykereskedő jelentése.

Nagyatád, 1908. november 12-én.	
Buza	K. 21.60 22.—
Rözs	„ 17.— 18.—
Árpás	„ 14.— 15.—
Zab	„ 14.60 15.—
O-Tengeri	„ 13.60 14.—

Az iskola utcában a

Noszlopy-féle ház

szabad kézből eladó.

Felvilágosítást és feltételeket a per-
laki kir. közjegyző adja meg.

Női divat terem.

Van szerencsém a n. b. hölgyközönség
szíves tudomására hozni, hogy

női divat termemet

Nagyatádon, Baross-utca 234. számú
házban (Prunauer-féle új cukrászda)

helyeztem át.

Elvállalok a női divat szakba vágó min-
dennemű munkát u. m. Angol és Fran-
cia costumöket, tavaszi és téli kabá-
tokat, derék, ajj, blouse, reformruhákat
stb. ugyisintésben egyszerű házi ruhákát
s átalakításokat.

Vidéki megrendelés gyorsan és pontosan
eszközöltetik s ha a próba nem volna
lehetőséges, úgy a pontos méret, vagy
pedig egy jó állású derék bektüldendő.
Mint eddig is fötörékvésem oda irányul,
hogy pontos munkám valamint szolid ár-
számításom mellett nagybecsűltem megren-
delőim bizalmát kiérdemeljem.

Becses pártfogásukat tisztelettel kér-
ve, vagyok

Pataki József és neje
női szabók.

ELADÓ HÁZ!

A Petőfi-utca 112. számú ház ked-
vező fizetési feltételek mellett szabad
kézből eladó. Közvetítők díjaztatnak.

Bővebb felvilágosítást ad:

STRAUSZ ELEK.

Egy és két éves
szőlő-
oltványokról,
különbféle sima és
gyökéres vadvesszőről

szőlő kimutatás megjelent.

Kívánatra bárkinek ingyen és bér-
mentve megküldi a

Vállalati szőlőtelep.

Billéd, Torontál-megye.

Szőlő-
oltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusább
választékban a már évek óta elsőnek és
legmegbízhatóbbnak ismert:

Kükküllőmenti első

szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES,
Medgyes 91. sz. (Nagykükküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden
részéből érkezett elismerő levelek, emelőkgya
minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele
előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-
mint írásbelileg bizonyoságot szerezhet magának fenti
szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Nagyatádon a Fürdő-utcában levő

67-ik

számu ház

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást a községi jegyző ad.

! Házeladás!

A zrinyi-utca 328. sz.
ház mellékepülettel és
nagy kerttel jutányos
áron eladó.

Az érdeklődők
Benyák Jánosnál bővebb
felvilágosítást nyernek.

A nagyatádi ártézfürdő részvény-
társaság közhírré teszi, hogy
november 1. után csakis a kabin-
fürdők lesznek nyitva a fürdőző
közönség használatára.

Egy kabinjegy ára:

hétköznap	1 kor. 20 fill.
Bérletben	1 „ 80 „
Vasárnap	„ 80 „

A fürdők reggel 8-tól esti 5-ig lesz-
nek nyitva.

Megjegyezzük még, hogy úgy a
kabinok mint a folyosó és előterem
központi gőzfűtéssel lesznek kel-
lemes hőmérsékre felmelegítve.

A igazgatóság.

Különlegességek:

KONYAK, ANGOL RUM, LÉNGYEL LI-
KÓRÓK ÉS TEÁKBAN.

Fleiner Ignác VAS- és FÜSZER-
KERESKEDÉSE **Nagyatádon**

(Korona szállodában.)

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni hogy **szobafűtésre** kiválóan alkalmas **TRIFALI darabos SZENET tartok** állandóan raktáron; a szén kitűnő minősége, valamint az a körülmény, hogy minden kályhában egyformán használható, egy jó és olcsó tüzelő anyagot szolgáltat.

Ajánlom továbbá nagy választéku raktáramat mindenféle kályhákban, takaréktüzhelyekben, ugyszintén revolverek, fegyverek és flóbertekben, gazdasági és varrógépek s az összes **vasáruccikket legjobb minőségben.**

Különlegességek:
KONYAK, ANGOL RUM, LÉNGYEL LI-
KÓRÓK ÉS TEÁKBAN.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ + **NAGYATÁD.**
KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA

A pécsi országos kiállításán első-merő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNLJA saját készítményű lábelit a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alaku cipők elkészítését.
RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek kész árut egyszerűitől a legfinomabb kivitelig.

A pécsi országos kiállításán első-merő oklevéllel kitüntetve.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöltnek.

Jegyzői nyomtatványok nagyraktára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.

BENYÁK JÁNOS
NAGYATÁD.

KÖNYV-, PAPIR-, IRÓ-
ÉS RAJZSZER-
KERESKEDÉS.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, ítatós és ívlevélpapírt. Rajzpapírt és kartont egész ívekben és felvágva. Egyszerű és finom dobozlevélpapírt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönben mindennemű írókészletek és rajzszereket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénztézeti nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésebb kivitelben. Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb béli meghívók, névjegyek szóval mindennemű alaku és, kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron készíttetnek.

Levélpapírok nagy választékban.

Hirdetések jutányosan felvételnek a kiadóhivatalban.

Alapított
1854.

ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.

Alapított
1854.

MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.

Lüttichi és suhli fegyverek, flóbertek, revorverek és mindenemű vadászati cikkek. ≡

≡ Gazdasági és varrógépek.
Mindennemű takaréktűzhelyek.
Szab. bácskai ekék és alkatr.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Épület vasalások és vasgerendák
Szüretelési cikkek. Gazdasági
vetőmagvak. Gabonaszákok. ≡

Építkezési anyagok: Mész, cement, aszfalt és kátrány term.
Épületfa, deszka minden méretben
I^a felsőmagyarországi fahszindely.

ADLER GÉZA

FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSE.

Alapított 1900. NAGYATÁDON, Alapított 1900.

A közelgő téli évad beálltával ajánlja a következő frissen érkezett árukat u. m.

Tea, Rum, Teasütemény, Cognac, Likőr,
Délgyümölcsök Füstölthúsok, Sajtok,
Conservhalak, Finomcukorkák stb.

külölegességeket.

Az összes cik'ekből állandóan nagyraktár
A LEGJOBB KIVITELBEN.

Vaiódi Prágai sonka és Bécsújhelyi vörös
különféle ásványvizek!

Mikulások, Karácsonyfácukorkák, és Karácsony-
fadíszek nagy választékban lesznek kaphatók.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.
A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK« HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

SZERKESZTIK:
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrdő-utca 67. szám
Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendőek.

Polgári iskola reformja.

(Befejező közlemény.)

A kereskedelmi iskolák felállításával kapcsolatosan jogosan kérdezhetjük, vajon kereskedőink tudolnak-e ebbe az iskolába? Sztét kell nézni a társadalomban s a szomoró feleletet megkapjuk. A ki elvégzi a kereskedelmi iskolát, az megy könyvelőnek, bankhivatalnoknak s csak egy-kis hányada, hogy kereskedőnek. Voltaképp tehát ott vagyunk a kereskedelmi iskola, mint szakiskola, nevelő szakembereket a kereskedőknek, de nem kereskedőket. A kereskedők egy hatalmas százaléka bizony még most is csak legfeljebb négy középiskolával van és a táncobizonyítványával. Hát miért nem lehetne ezt az osztályt a magasabb műveltség-reképzés mellett a polgári iskolában együtt a szakszerűleg is kiképezni? Mert a kereskedelmi iskoláknak ugyan semmi közük sincs kereskedőink művelődéséhez.

Nézzük az iparos osztályt. Miért nem lehetne nekünk művelt iparos osztályunk? Nem fejlődne-e ezzel az iparunk és sikeresen vehetné fel a versenyt a külföldi jóval kifejtettebb iparral?

Hány ambíciózus iparos emberrel találkozunk az életben, aki szé-

pet, újat produkál s ugyananyiszor halljuk a szájából, mily nehézségeket küzdött, amíg művét megalkotta, mert nem ért a számításához és csak próbálgatott, illesztgetett, amíg célját elérte, sokszor elég hibásan.

A társadalomnak nem szabad félembereket nevelni, akik ugyan tudalékosak, de műveletlennek, mert ez idő szerint nem volt alkalom és idő a kiművelődésükre az alatt a rövid idő alatt, amíg iskolába járhatnak.

A tudomány, művelődésnek, iparművészetnek s egyáltalán minden kultúrőreklvésnek csak abban az esetben van létjogosultsága a kulturálamban, ha azt mindenki élvezheti, értheti hozzáférhető, szóval, ha mindnyájunké! De ezt a jelen viszonyok között ugyan nem mondhatjuk el, mert csak a legprimitívebb képzettséggel tudjuk jelenleg négy éven át megcsontított tantervvel megadni, hogy az tényleg ebben az irányban érvegyesüljön. Ezek a dolgok pedig a milliók szemében elvesznek, hogy csak ezrek élvezhessék.

Miért van az, hogy nálunk a kereskedő, az iparos a társadalomban nem tudja helyét elfoglalni holott kiülföldön a legszámottevőbb tényező? vajon nem az iskolázatlanság hiányossága-e egyik főoka annak, hogy ez az osztály elmaradt s tár-

sadalmilag többé-kevésbé elveszett?

Hozzá tesszük még ehhez, hogy hány ember, tisztos, jönevű kereskedő iparos és társadalmunkban kisebb nagyobb szerepet vívó ember van, aki megfizethetetlen kincsek tartáná, ha ahhoz a műveltséghez amelyet gyakorlatilag sajátított el, hozzá ragaszthatná azt a műveltséget, amelyet sehol, csak az iskolában tanulhatott volna el, — ha erre alkalma lett volna.

Nézzük a vasuti hivatalnokok jelenlegi helyzetét. Érettségi vizsgát kívánunk tőlük, ezt azonban csak a középiskolában szerezhetik meg, olyan helyen, ahol felsőbb iskolákra készítenek elő, tehát elméleti a kiképzés és nem gyakorlati. Miért kell egy vasutasnak a latin declinációt s vele együtt a középkor dohától szagos, elavult tárgyakat elszavalni azért, hogy jó hivatalnok lehessen. Nem lenne-e jobb, ha olyan iskolában képezhetné ki magát, ahol ilyen dolgokkal nem kötik le a figyelmét, hanem kiképzik az életnek?

A községi jegyzőktől érettségi vizsgát kívánunk. Eddig a hat osztályu bizonyítvánnyal elérte a célját. Miért nem adhatná meg a polgári iskola a képesítést ezeknek három év alatt, hogy egy évet még a közigazgatási tanfolyamon töltsön és olyankor érje el a célját, amikor

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Uti vázlatok Olaszországról.

Írta: P. Kis Arisztid.

(Folytatás.)

Partra szálltam tehát szerencsésen, ahol a fahinók rendezetlen hadserege rendszeres támadást intézett csekélységünk, illetve podgyászaink ellen. De manőverük velem szemben nem sikerült, mert én halatlanná véve az ordítást, kézi táskáimmal törtetem a dogana (vámház) felé. Podgyászommal csinaltam közöttük utat, úgy, hogy menetközben a megvásárlt sarku kofferekkel fájdalmas ismeretséget kötöttem a fahinók kérdéi. Megeregt a szitkok árja: «Per Bacco!» «Sapristi!» — «Accidente!»

A doganában javában folyt a podgyász-vizsgálat, mire odaértem. Elismerés-

sel kell adoznóm az olasz finánczoknak, hogy az ellenőrzést udvariasan és nagy tapintattal teljesítették. Nem turkáltak és hánygást szét ruháinkat s egyéb utikészleteinket, hanem csak belenéztek és a vizsgálat eredményét e szavakkal hirdették ki: «vá bene!» — mehet!

Az eső szakadt, s mi a doganából kijövet úgy álltunk az atczán, mint az ázott ludak, mikor szárnyukat leeresztik. Ütött-kopott bárkák döcögtek felénk, hogy a vasutra szállítsák karavánunkat. Csak annyit láttam a városból, hogy rossz a kövezés, s utczái, házai a hagyományos olasz piszokban étkelenkednek. «Alia ferrovia!» — adtuk ki az utasítást a «kocsisoknál, de azok ahelyett, hogy a vasuthoz vittek volna, egy-hateria (tejcseriok) előtt tettek le. Beszélhetünk nekik egész a szakadásig, kárba veszett fáradság volt a kapcsolatlás, akár csak malomban hegedül-

tünk volna! Végre is megadtuk magunkat s kissé lehagolt kedély-állapotban bevonultunk a latteriába. A tulajdonos majd kiugrott borból örömben. Hogy ne! enygni reggelizőt nem csipet még soha egy csomóban. Azonban nekem és paptársaimnak elment a kedve a reggelitől, mert ha egy költőnek eszébe jutna valaha a piszokról és szennyről ódat írni, az bátran idejehet tárgyához illetet meríteni. Egy pohár hideg vizet kértem csak, de azt is képtelen voltam meginni, amint az asztalterítő néztem, melyen még ott diszelegtek a vacsora romjai. Egyébként is földrajzi tanulmányokat tehettem volna rajta, oly toltos volt.

Aliig vártam, hogy ismét szabaduljunk. Az indóház éppen átellen volt, csak egy nagy térség választotta el a latteriától. Zuhogó esőben, bokáig éré sarban bandukoltunk át, közben-közben áldással emelve az olasz huncutságot. Mihály bé egy

Sirolin

Hasznos és olcsó gyógyszer a tüdőbetegségek, köhögés, szifilisz, influenza, és a köhögés, szifilisz, influenza ellen.

Tüdőbetegségek, hurutok, számapkőhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tünér és orvos által naponta ajánlv.

Mintohogy értékelni utasításokat is kintának, kérjen mindenhol „Roche“ eredeti csomagolást.

„Roche“

Kapható orvosai rendszere a gyógyszerárakban. — Any Regisztrált — Kóros.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

egy középiskolai tanuló az egyetlen kerül?

Az adóhivatalok tisztviselőitől érettség vizsgát kívánunk. Miért kell ezeknek az embereknek jelenleg latinul tanulni, hogy tisztviselő lehessenek? A polgári iskola sokkal jobban megállná itt is a helyét, mint a középiskola, mert szakembereket adna ennek a pályának is.

Az egyes miniszteriumok számfeljö osztályai, a pénzügyigazgatóságok számosztályai, a vármegyék számszékei mind olyan emberekkel vannak tele, akik csak érettség tettek, de felsőbb iskolába nem jártak. Nem lehetne-e ezeket a polgári iskolában hét év alatt jobban kiképezni, mint ahogy a középiskolai kiképezte őket nyolc év alatt?

A nagyjában felsorolt pályákon annyi ember van, hogy ha a polgári iskolát igazi rendeltetésének átadnók és kifejleszténők hétszázaluvá, ez az iskola egymaga nem is lenne képes mindezeket a pályákat ellátni.

És jogosan kérdezhetjük, hogy ha a reáliskola és a gimnázium az egyetlen előkészítő iskolái, miért nem gondoskodtak olyan középiskoláról, amely az imént elősorolt pályákon működő embereknek ad képzést?

Nyilvánvaló mindezekből, hogy a hétszázalú polgári iskola sokkal jobban teljesíthetné hivatását, mint azok a középiskolák, amelyek jelenleg kiképezik a csak érettségit igénylő embereket.

Onként következik ebből, hogy a hétszázalú polgári iskola felállításával kapcsolatban a jelenlegi, négy osztályra szóló tantervet is gyökeresen át kell javítani. Sőt, ha a hétszázalú polgári iskola a távol jövő zenéje lenne, még akkor is reformálni kell a mostani tantervet, úgy, hogy az egyes tantárgyokból befejezett egészet nyújtson.

A mi egész társadalmi életünk, az élet fenntartására hívó küzdelem

órájának koraiassága, amely nem a férfi, hanem a serdülő gyermeket szállítja a porondra mind-mind az iskolázatásra szánt idő beosztásának, felhasználásának reformját követelik. És ezt a reformot meg kell csinálni. hogy egy nagy lépéssel közelebb jussunk a művelődés terén a nyugati államokhoz.

Nekünk a polgári-iskola reformja most már életkérdés. Meg kell teremteniük a nép széles rétegeit felölelő művelt társadalmat minden halogatás, minden hátsó gondolat nélkül.

És harcot kell vívniunk emberekkel, előítéletekkel, érdekekkel, talán a hatalommal is. Emberekkel, akik szűk látóhatáron túl nem látják a tömegművelés szükségességét s tapogató utjukban nem tudnak rábukkanni arra a biztos talajra, amelyen állva meg lehet teremteni a művelt Magyarországot.

Előítéletekkel, amelyek mindig visszaszorítják a gondolkodást a középker fanitizmusába, s amelyek nem engedik a már meglévő kulturálisok mellé az újak létesítését. Érdekekkel, amelyek kenyérrigységért vezetnek a haladás rovására.

És a hatalommal, amely a külföld után indul, s csak azt tekintti jónak, amit már a külföld kipróbált, elfogadott s hosszú éveken át már életbe is léptetett.

Helyesbített községnevek.

Az országos községi törzskönyvbi-zottság időszakonkénti javaslatot terjeszt a belügyminiszterium elé a magyarországi helységek neveinek megállapítására, illetőleg helyesbítésére. — nagyon természetesen mindenkor figyelembe véve az illető község óhaját, a történelmi hűséget, az idegen hangzás elkerülését.

Vármegyénk több községének nevét is megváltoztatta a belügyminiszter, mely-

ről szóló értesítés a napokban érkezett meg vármegyénk alispáni hivatalához.

Járásunk helységnevei közül megvál-

toztak:	
Besenyő helyett	Rinyabesenyő
Háromfa agarév helyett	Háromfa
Hosszufalu helyett	Rinyahosszufalu.
A barsai járásban:	
Aracs helyett	Somogyaracs
Csoknya helyett	Erdőcsoknya
Drávaszentmárton h.	Felsőszentmárton
Újnép helyett	Rinyaujnép
Gárdony helyett	Drávagárdony.
Pálfalu	Drávapálfalu
Szentes	Drávszentes
Visonta	Somogyvisonta.

Ezen új helységnevek helyesírását illetőleg elrendeli a miniszter, hogy az őszszetett, vagy jelzős elnevezések, minden kötőjel nélkül úgy szóba irandók, hogy az illeto községnev a maga teljes egészében menjen át a közhazsálatba; népünk szokja így meg.

Ezzel kapcsolatosan elrendeli a miniszter azt is, hogy az összes községek, még akkor is, ha nevük változást nem szenvedett, — új bélyegzőt tartoznak beszerezni, az országos törzskönyvbi-zottság útján.

Az eddig használt bélyegzők és pecsétnyomok érvénytelenek.

HIREK.

— Személyi hír. Dr. Gulyás Ferencz, Somogyvármegye kir. tanfelügyelője f. hó hó 18-án a polgári fiúiskolánál megüresedett rendes tanári államas betöltése céljából, — községünkben időzött.

— Tanárválasztás. A nagyatádi áll. s. közs. polg. fiúiskolánál Popity Károly lemondásával megüresedett rendes tanári államasra, — a f. hó 18-án tartott iskolászki ülés egyhanguag Kárpáti Ernő, kis-körösi ügy. fuar- és leánjiskola rendes tanárt választotta meg.

— Halálozás. Székli Elemér, Csoknya község református lakosának 15 éven át volt buggó lelkipásztorja, f. hó 16-án, élele 57. évében elhunyt Csoknyán. Temetése,

jólépi zempléni utján sörjészárú pipája mollói megvetőleg csettenlett s az ekeseredés hangján egyezte meg: «Atkozott egy nedves pátria ez a Taliánország!» Erre a megjegyzésre mintha csak elváltak volna rossz kedvünket, kacajra fakadtunk; Mihály bácsit pedig ette a lassu megeg, hogy mi nevetni való van az ő megjegyzésén.

Nagy sürgés-forgás volt az indőháznál, carabinieri és katonák töltött fegyverrel cirkáltak itt s minden idegent gyanakvólag néztek végig. A dolognak magarázata abban rejlett, hogy nem rég fojtottak el egy óriási szocialista zendülést, de még mindig tartottak attól, hogy a hamu alatt lapangó parázs ismét lángot kap. A kellemetlen társaságlós nem tudunk megszabadulni, mert Olaszországban addig a váróterembe senki nem léphet, míg legyet meg nem váltotta, vagy jegyfüzetét le nem bélyegezteté. Tünnünk kellett tehát a kihívó viselkedést és a szemtelen megjegyzéseket, melyekben az olasz, különösen az idegen-nel szemben, kiváló szellemességet tanust. Egész utam alatt azt a lapasztalot szerzem, hogy az olasz közép az illetlen és udvarisság abc- és könyvének meg az első betűjét sem tanulja meg. Erőszakos,

durva, neveletlen, holott az idegenek pénzéből él, s épen ezen körülmény tehetné őt az utas iránt udvariasabbá!

Szinte megkönygebüllünk, midőn jeleztek, hogy a Loreto felé induló vonat készen áll. Oly nagy volt a tolongás, hogy mire vonatunkhoz értem már minden helyszínelő meglett. Egy kupé volt még csak üres, de ennek ajtajában egy természetes, bazujsos donna állott, mint a paradicsom kapuját őrző kerub! lángoló kard helyett szemek villamaival tartván távol a belépni merészkedőket. Hanem én bennem csalódott, nem tudt visszaariastani: Elgondoltam ugyanis, hogyha Orpheus dalavát meg tudta szelidíteni a vadállatokat, miért ne beszélget hozzá én is lágyabb akordokban, hogy őt engedékenységre hangoljam?!

Megálltam a feljárt előtt, táskáimat a sárba tettem s kalapomat levéve derékszígben meghajoltam. „Permesso, mia carissima Signorina!” szólított meg a természetes amant. „Bocsánat, kedves kisasszonyom!” A csoda megtörtént. Amint a rozsdás lakat enged a kulcs támadásainak, bár csikorog a merénylet alatt, úgy engedett ez a Corneliá ivadék. „Favorisca; Entrate Monsignore!” váiaszolt rozsdás hangján, melyet ipar-

kodott nyájasnak és szívelgesnek feltűntetni. Mi volt a kulcs? Hát a „carissima Signorina,” pedig nagyköltőnk erről is elénekelte volna: Sári néni, hej, mikor kendet még, gumognak, Sáriknak nevezték! Előzékenységében annyira ment, hogy nehez táskámat, mint könnyű labdákat, kezébe vette s a szakaszban elhelyezte. «Mille grazie!» — ezer köszönet, mondám neki s karátim, kimerülve rogtam az úlésre. Csak ketten voltunk, s én már örülni kezdtem, hogy Loretoig nem zavarnak utasok s egy keveset szánthatok is. De, oh balsors! örömom csak néhány pillanatig tartott! Egy briganti alak toppant be közénk. Ruhájáért a zálogházban nem adnánk egy Wekerle huszart; egyik karca akkorára volt dagadva, mint egy hatosos czépa. A szenvedéstreszt bizonylatlan szíri kendővel kötötte át, mely a fejbőben két hatalmas nyúlfaiben végződött. Szóval, karikatúraba illő alak volt.

A jövevény ahelyett, hogy csendesen helyet foglalt volna, meg állt előttem, szemé szikrákat hánytak. Nem tudtam elgondolni, mit véthetnem ennek az utafinak, hogy keresztül akar szurni tekintetével. «Ez a hely le van foglalva!» — ordít rám

híveinek nagy részvéte mellett, f. hó 18-án d. e. 10 órakor volt. Áldás és béke poraira!

— **Vásári tolvaj.** Hétfőn tartott vásáron Steiner Sándor nagyatádi szabótól egy 16 kor. értékű tül kabátot elloptak. A lopást Vida István kadarkuti lakos követte el, aki így akart könnyű szerrel hozzá jutni meleg ruhához, hogy a kemény hideg ellen védekezze, de ezzel nemcsak magat ruhát, hanem meleg szobát is le a bíróságnál, ahol nem lesz szüksége a tül kabátára.

— **Az Artézi fürdő igazgatóság** véglegesen döntött a téli fűrészes tekintetében és döntötte el, hogy a közösfürdő a téli idény alatt teljesen zárva maradjon, míg a kabinfürdők hetenként 3 nap nyitva tartatnak. Vasárnap zónanap 80 fillér leszállított ár mellett. Hallomás szerint az igazgatóság korszorcsapályát készítette, határozta el a piac térer. Kérdés, hogy az igazgatóságnak ezen szép főrekevése különösen a fiatalságot megőrzendő, legegészségesebb téli sport sikerülni fog-e.

— **A magyar nők a Petőfi házért.** Legújabbán a magyar hölgyek állottak sorompóba a Petőfi Társaság segítésére, hogy mielőbb megvalósíthassa kegyeltes és kulturális célját: A Petőfi ház létesítését. Az odaadó hitvesi hűség és a jászai szerelem halhatatlan dalosa megérdemli ezt az áldozatot a magyar nőktől, s 'bizonyára nem akad vármegyeikben sem olyan nő, aki a szabadság, szerelem nagy költőjének, a hazájáért életét áldozó hősnek, a legünnesebb megmagyarnak templomára meg ne hozná áldozatát. A magyar nők a Petőfi ház I korának sorsjegyeinek terjesztésére vállalkoznak. A Petőfi Társaság azonnal, hogy értékes nyeregnyitárgyakkal, viszonozza a közönség áldozatkészségét, segítőitársainak legalább is 40 sorjegyet elhelyezésére, ajánlékképpen, emelkül küldi meg Petőfi összes költeményeinek az 1847-iki kiadáshoz hasonló riika amatőr díszkötét, mely a könyvpiacra 20 korona bőlti árban kerül forgalomba.

— **Sertésvész fellépett.** Szobbi községhez tartozó Szomorú pusztán a sertésvész szórványosan fellépett, tovább terjedése

íránt a hatóság óvintézkedés megtételét; a hatóságilag elrendelt zárlat ideje alatt onnét, vagy azon keresztül sertések felhajtani tilos.

— **Levágott állatok szállítási módja.** A m. kir. földművelésügyi miniszterium által a húsvízgálat tárgyában kibocsátott rendelet értelmében a közfogyasztásra levágott kisebb állatok fél részekben, a szarvasmarhák pedig csakis ötódrészekben szállíthatók más községekben. Ez azonban csak az ismét eladás céljából történő húszállításra vonatkozik, míg a magánosok által más községekben vásárolt és kizárólag saját házi szükségletre postán, vasúton, tengelyen, vagy gyűgolatosan szállított húsközéb darabokban is bevihető bármely községbe. Azonban a kaszárnnyak, szállodák stb. nem tekinthetők magánosoknak, s így a levágott állatok husa csakis fél, illetve ötódrészekben szállítható.

— **Tüz. Múke községben** Somsich Andor földirtókora kárára szerűs kertjében 3368 kor. értékű takarmány legett. A tüzet egy Kecskeméti átlomászó volt labodi csikótelepi huszár idézte elő gondatlanságból.

— **Nem fizetik az adót.** Ezt panaszolja havi jelentésében a kir. pénzügyigazgatóság valóban a mult év hasonló időszakában csaknem 160 ezer koronával több folyt be, mint ezidén. Októberben befolyott egynegyed az igali adóhivatalnál 266927, a kapóváriánál 4445684, a csurgóinál 21997 K 63 f, a lengeltőlinal 2566465, a marcalinál 4345701, a nagyatádinál 1844161, a szigetváriánál 4677825, a tabinál 3188318 korona, összesen 259317 kor. 44 fillér.

— **Vármegyeink egészségügye.** Somogy vármegye általános közegészségügyi állapota — Szapolnacy Manó dr. kir. tanácsos, tisztí főorvos jelentése szerint — október hónapban rosszabbodott az előbbieknél képest de így is igen jónak mondható. Leggyakrabban a légző, emésztő szervek hurutos bántalmái, továbbá a Drávavédekben a vältóház fordultak elő.

— **A fogház lakói.** A kir. ügyészség fogházában október végén jogerős ítélet alapján 83 férfi, 13 nő, felebbezés alatt álló

ügyből kifolyólag 2 férfi, vizsgálati fogságban 33 férfi, 6 nő volt.

IRODALOM.

Almanach 1909-re

Régi aforizma, hogy a könyv az ember legjobb barátja, de ez az igazság örökre az marad. Igaz voltát különösen ilgenkor a tül közeledtével élt az ember, amikor a duruzoló kályha mellett téles lámpafénynél, meghitt csendben magára maradt és a szépségesen változó idő valósággal elzárja a világot és barátaitól. Ez ember ilgenkor a könyvekhez fordul, leguább barátaihoz, akik érdekes történetek, szívet és lelket felmelegítő meséket mondanak el nekünk. Ilgenk hű és megbízható barát az Almanach. Tül közeledtével minden esztendőben pontosan megjelenik. Hű, pontos és figyelmes. A virágoktól óra asztalra gyöngédben leleszi virágoskört, amelyet az irodalom legszebb és leguább virágaiból kötöttek csokorba. És aki a magyar irodalom leggyöngyörűbb virágait így csokorba fűzte, az nem más, mint — Mikszáth Kálmán. Ó volt, már az Almanach megszületésekor az aki az irodalom kertjéből gyöngéd és figyelmes szemmel kiválogatta azokat az írkat, akinek műveit e csokorba belé foglalni kívánta és most is, az elbeszélő irodalom évkönyvének tizenötödik évfolyamában, szintén mai irodalmunk jelesnek leggyöngyörűbb alkotásait találjuk. Igazi értékeket kapunk e gyűjtőműnyben. De az Almanach értékéről maga a siker is, amely minden esztendőben e vállalkozást koronázza. Ma már két évtizedes az Almanach élete, ami már valóságos kis jubileum és az olvasó közönség minden esztendőben szinte türelmelelenül várja a téli könyvpiacon e pontosan megjelenő vendéget, aki nagy kritikai körültekintéssel gondoskodik legnemesebb szórakozásáról. Ez a körültekintés pedig abban áll, hogy a mai magyar irodalomnak valamennyi jelese önmagához melő munkáival van képviselve ebben az évkönyvben. Különböző irodalmi irányokat képviselő, különböző

teljes tudóbból. «Nagyon természetes, — felelém higgadtan — mert én itt öltök!» — «De az a hely az enyém volt!» — «Most meg az enyém!» — replikázta vissza. De a briganti nem tágított. Hogy a Niagara öntözön meg husvét másnapján, miért éhezél meg az én helyemre, gondoltam magamban. Végre a donna, ki eddig nyugodt tanuja volt szóharczunknak, fölvilágosított, hogy valamire ráültem. Fölkeltem, hogy a «cassus belli» tárgyat megnézzem, az eredmény: egy lyukas puha kalap és egy posztókendő, melyet meg a zsigányasszony sem venne fel az országoton. Persze a homályban nem láthattam jól s így rájok ültem; ugy, hogy most még siralmasabb állapotban néztek ki. Az összegyűrt dolgokat átüttem a másik ülésre, de helyemet még sem engedtem át s az ügyet a lovagialanság szabályai szerint befejeztek tekintetben. Más eljárást az ilgen fellépés nem érdemel.

Loretó.

Mintegy másfélórái rázás után Loretóba értünk. A donna nyújas és a briganti gyilkos tekintetétől kísérve szálltam le. A többi kupéból egy lélek sem mozdult, a kalauz meg egy szóval sem nógat senkit a kiszállásra. «Atyafiak, kiáltom el magammal, szálljanak ki, hisz Loretóban vagyunk!»

Erre már felugráltk utitársaim s háldalkodva vették körül. Szegények elaludtak s csak az én figyelmeztetésemnek köszönhettek, hogy nem Milanóban ébredtek föl. A kocsisok persze, hogy megtámadtak bennünket s öklüket maguk felé hajtogatva «sz, sz» kutyahívogatóással csalogattak bárkálka. De már várta csapatunkat az «Albergo del Pelegrinanti» három omnibusza és uganannyai kocsija. Elhelyezkedtünk tehát s a deszkasímaságu országúton gyorsan gőrdült a kocsi, föl a magasba, Loretóba. Narancs és olajfaletek között visz az ut a kis városkába, mely Róma után Olaszországban leglátogatottabb búcsújáró helye. Nevét a babérodóktól vette, melyektől valaha körül volt véve, jelenleg allg látni mutatóban csak egyet is.

Loretónak panorámába illó remek vidéke van. Nem messze van az adriai tenger felől egy magaslaton, melynek díszje a hatalmas bazilika és a «palazzo apostolico», ahol hajdanta a pápák szoktak megszállni. A város lakói, daczára az istenáldotta szép vidéknek, szegények s kegytárgyakkal kereskednek, vagy pedig zarándokok elütéséből élenek, nagy része pedig melőze minden munkát, a koldulásra adja magát.

Az albergoba (szállodába) értem, első dolgunk volt a gyomorúgy rendezése. Elő-

került a jó hazai füstölt sonka, és töpörtyűs pogácsa mert azt a kotyvalékot, amit Olaszországban kávénak neveznek, nem vehette be a gyomruk a kiállott tengeri betegség után. Szólódnak kicsiny volt ugyan, de tisztá és kényelmes, az ellátás pedig melesen olcsó. Ebed és vacsoráért, az által is hozzá számítva allg fizettem három lírát. Nyugodt lelkiismerettel ajánlhatom ezt a szállót bár mely turistának, vagy zarándoknak. A tulajdonos egyuttal kegytárgyakkal is kereskedik, s midő je a vendéglőben foglaltoskodik, addig ne a boltban árulja a kepeket, érmeket, ricardókat (lemlékalbumokat) stb.

Étkezés után a bazilikába sieltünk. Minthogy programunk szerint a másnap reggeli vonattal akarunk Anconába, onkét Foligno és Assisibe menni, a napnak minden percét iparkodtuk kiaknázni. Azért felkerestem a bazilika gondnokát, hogy német származásu minorita szerzetest, hogy a misézési és gyónfatási engedélyt tül kiteszközöljem. A legnagyobb szívesseggel teljesítette kérésemet s az engedélyt kitérjesztette három paptársamra is. Csak azután vettem szemügyre a remek bazilika Belsejét és a casa sancta-t, vagy a szept házat.

(Folyt. köv.)

hangokat megütő, de belső értékben egyjüvé tartozók és törekvésben egy uton haladó írók kerülnek itt össze, hogy nemcsak szó-rakozásban gyönyörködtessek azokat, akik az Almanachnak már régi hívei és akik minden esztendőben türelmetlenül várják ennek az értékes kötetnek megjelenését, hogy azt megvegyék és elolvassák utolsó soráig. Ez pedig a könyv szokatlan olcsósága mellett igen könnyű szerrel elérhető, mert hiszen az igen szép vaskos kötet ára csak 2 korona.

Az idei kötetben a következő magyar írók írtaq egy-egy novellát: Szikra, Lovik Károly, Hevesi József, Ambrus Zoltán, Farkas Pál, Scossa Dezső, Gárdonyi Géza, Krudy Gyula, Zöldi Márton, Vértessy Gyula, Pekár Gyula, Rátkosi Viktor, Lőrinczy György, Herczeg Ferenc, Bársöny István, Mikszáth Kálmán, Bródy Sándor.

Az almanach Singer és Wolfner (Budapest, Andrásy-ut 10.) kiadásában jelent meg. Ára 2 kor.

— A „Vasárnapi Ujság” november 15-iki száma első helyén Darányi földművelési miniszter dunaörsi gazdaságát mutatja be. Vaniak még ezenkívül képsorozatokat Egresny-Gábor szállatése századiki évfordulójának ünnepeiről, a Tabán most lebontott ócska háziról, a király hegyaljai szőlőjéről stb. Szépirodalmi olvasmányt ad Mikszáth Kálmán pompás regénye, Szoldos László elbeszélése, Lampérth Géza és Sas Ede verse Lemaitre franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: Seress Imre cikke a testi erőről, színházi levél, Semmelweis bécsi szobrának képe, Sardou arcképe és nekrológja, tárcaik a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakjáték stb. A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyedévre négy korona, a «Világekrónika»-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalában (Budapest, IV., Eggelm-u. Uganitt megredelhető a «Képes-Néplap» a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két-korona negven fillér.

Felölő szerkesztő:
SZMODICS SZILÁRD.

967 sz. vhtó. 1908.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az újdíeki kir. járásbíróságnak 1908. évi Sp. 111., 566. 3. számu végzése következtében dr. Adamovich István ügyvéd által képviselt Adamovich Sándor javára 261 kor. 49 fill. s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 705 koronára becsült követhető ingóságok, u. m.: 249 liter bor, 168 liter pálinka, 1 jégsekrengy, butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyatádi kir. járásbíróság 1908. évi V. 662/2 számu végzése folytán 261 kor. 49 fill. tőkekövetelés, ennek 1907. évi január hó 1. napjától járó 5/6 kamatai, és eddig összesen 70 kor.-ban bíróság már megállapított költsége erejéig, Felsősegeden leendő megtartására

1908. évi november hó 23-ik napjának d. u. 2 órája

határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében képszézfizetés mellett, a legtöbbet igényező, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen

árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Nagyatádon, 1908. évi novemb. hó 10. napján.

SZABÓ JÓZSEF
kir. bír. végrehajtó.

3471. sz. tkv. 1908.

Árverési hirdetés kivonat.

A nagyatádi kir. járásbíróság mint telekönnyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyatádi takarékpénztár r. t. végrehajtónak, Pankász Vinceze felső végrehajtást szenvedő elleni 800 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék (a nagyatádi kir. járásbíróság) területén levő Heresznye községben fekvő a heresznyei 70 sz. tkjvben A f 87b. hrsz. ingatlanra, — a gróf Somssich Imre-féle magyarosítási-alap, a nagyatádi járási takarékpénztár r. t.-a vizvári hitelszövetkezet csatlakozott végrehajtók követhetés behajtása végett is, — az árverést 810 kor.-ban ezennel megállapított kiküldetési árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1908. évi december hó 9-ik napján d. e. 10 órakor.

Heresznye község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldetési ár felén alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 81 koronát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügy miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékos értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismernyvt átszolgáltatni.

Nagyatád, 1908. évi okt. 31-én.
A kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.

Dr. KISZELY
kir. járásbíró.

Nagyatádon a Föld-utcában levő

67-ik
számu ház

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást a közlegi jegyző ad.

A nagyatádi ártézfürdő részvénytársaság közhírré teszi, hogy

november 1. után csakis a kabinfürdő lesznek nyitva a fürdőző közönség használatára.

Egy kabinjegy ára :
hétköznapi 1 kor. 20 fill.
Bérletben 1 " 80 "
Vasárnap " " 80 "

A fürdőköz reggel 8-tól esti 5-ig lesznek nyitva.

Megjegyezzük még, hogy egy a kabinok mint a folyosó és előterem központi gőzfűtással lesznek kellemes hőmérsékre felmelegítve.

A igazgatóság.

Az iskola utcában a Noszlopy-féle ház szabad kézből eladó.

Felvilágosítást és feltételeket a perlaki kir. közjegyző adja meg.

Női divat terem.

Van szerencsém a n. b. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy

női divat termemet

Nagyatád, Baross-utca 234. számu házában (Prunauer-féle új cukrászda)

helyeztem át.

Elvállalok a női divat szakba vágó mindennemű munkát u. m. Angol és Francia costumöket, tavaszi és téli kabátokat, derék, alj, blouse, reformruhákat stb. ugyiszintén egyszerű házi ruhákat s átalakításokat.

Videki megrendelés gyorsan és pontosan eszközöztetik s ha a próba nem volna lehetséges, úgy a pontos méret, vagy pedig egy jó állású derék — beküldendő.

Mint eddig is főtekréve sem oda irányul, hogy pontos munkám valamint szolid árszámításom mellett nagyrabecsült megrendelőim bizalmát kiérdemeljem.

Becses pártfogásukat tisztelettel kérvé, vagyok

Pataki József és neje
női szabók.

Egy és kétévés szőlő-oltványokról, különféle sima és gyökeres vadveszőről

szőlő kimutatás megjelent.

Kívánatra bárkinék ingyen és bérmentve megküldi a

Vállalati szőlőtelep.

Billéd, Torontál-megye.

Szőlő-oltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Külföldönti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES, Medgyes 91. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérti!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, emellett minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségéktől úgy szó, mint irásbeliig bizonyoságot szeretnek magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Különlegességek:
KÖNYVAK, ANGOL RUM, LENGVEL LI-
KÓROK ÉS TEAKBAIN

Fleiner Ignác VAS- és FÜSZER-
KERESKEDÉSE **Nagyatádon**

(Korona szállodában.)

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni hogy **szobafűtésre kiválóan alkalmas TRIFAILI darabos SZENET tartók** állandóan raktáron; a szén **kittünő minősége**, valamint az a körülmény, hogy minden kályhában egyformán használható, egy jó és olcsó tüzelő anyagot szolgáltat.

Ajánlom továbbá nagy választéku raktáramat mindenféle kályhákban, takaréktűzhelyekben, ugyszintén revolverek, fegyverek és flóbertekben, gazdasági és varrógépek s az összes **vasáruccikket legjobb minőségben.**

Különlegességek:
KÖNYVAK, ANGOL RUM, LENGVEL LI-
KÓROK ÉS TEAKBAIN

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ +
KÉSZ CIPŐ-RAKTÁRA **NAGYATÁD.**

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNLJA saját készítményű lábbelit a legjobb és legmodernebb kivitelben.
ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alaku cipők elkészítését.
RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek kész árut egyszerűtől a legfinomabb kivitelig.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Jegyzői nyomtatványok nagyraktára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.

BENYÁK JÁNOS
NAGYATÁD.

KÖNYV-, PAPIR-, IRÓ-
ÉS RAJZSZER
KERESKEDÉS.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itatós és ívlevélpapirt. Rajzpapirt és kartont egész ívekben és felvágva.

Egyszerű és finom dobozlevélpapirt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönben mindennemű írókészletek és rajzszeretek.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésebb kivitelben.

Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb báli meghívók, névjegyek szóval mindennemű álatu és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron készítettnek.

Levélpapírok nagy választékban.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.**

Lüttichi és suhli fegyverek, flóbertek, revorverek és mindenemű vadászati cikkek. ≡≡≡

≡≡≡ Gazdasági és varrógépek.

Szabályozó, töltő és szellőző kályhák. Remek kivitelű kályhatálcák és kandaló eszközök.

Közönséges és nikkell száncengők.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Halifax és Pelikán korcsolyák, jégpatkók. ≡≡≡ ≡≡≡

Mindennemű takaréktűzhelyek.

≡≡≡ Valódi Meidinger kálygák.

Pinkafői és erdélyi hosszszőrű pakróczok. ≡≡≡ ≡≡≡

Háztartási és konyhaberendezési eszközök.

Szab. zsirbödönök. ≡≡≡

ADLER GÉZA

FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSE.

Alapított 1900. NAGYATÁDON, Alapított 1900.

A közelgő téli évad beálltával ajánlja a következő frissen érkezett árukat u. m.

Tea, Rum, Teasütemény, Cognac, Likőr, Déligyümölcsök Füstölthusok, Sajtok, Conservhalak, Finomcukorkák stb. különlegességeket.Az összes cikkekből állandóan nagyraktár
A LEGJOBB KIVITELBEN.Valódi Prágai sonka és Bécsi helyi virsli
különféle ásványvizek!Mikulások, Karácsonyfacukorkák, és Karácsony-
fadíszek nagy választékban lesznek kaphatók.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRÓDALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK« HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön.

SZERKESZTŐ:
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrdő-utca 67. szám
Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchényi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendők.

Költözés és kivándorlás.

Irtá: Bernát István országgyűlési képviselő.

A híres Wallenstein idejében, akinek táborában nem kevesebb, mint négy regiment magyar katona szolgált s kereste kenyerét nyomorúságával, nem egyszer vére hullásával, az a nóta járta:

Szegény embernek olcsó a vére,
Két-három krajczár a napi bére.

Ez mutatja azt, hogy szeretett hazánkban már hajdanában is vándoroltak ki elegen azért, hogy odakünn keressék kenyerüket olyan munkával, olyan áldozatokkal, amilyenre a mai kor fia ugyan nem adná magát. Azt is láthatjuk, hogy a régi jó időkben gyengén forgott a pénz, szűkösen fizettek a fáradságot, sőt vért.

Mindamellett nem akarjuk azt mondani, hogy a kivándorlás, melynek ügyével képviselőházunk a múlt napokban gróf Andrássy Gyula belügyminiszter törvényjavaslata kapcsán foglalkozott, ne volna közeleltünknek mélységes sebe, fekete folta. Nagyon is abban a véleményben vagyunk, hogy elene meg kell tenni, amit lehet. Próbáljuk is és pedig uemcsak az által, hogy igyekezzünk javítani a szegény nép helyzetén, minden rendelkezésre álló eszközzel,

hanem azáltal is, hogy a kivándorlókat, ha csak lehetséges vissza akarjuk telepíteni, az elhagyott ősi hazába.

A kivándorlási törvényjavaslat parlamenti tárgyalása során az a nézet domborodott ki, hogy a kivándorlást egyvonalra helyezni a szabad költözéssel nem helyes, sőt egyenesen veszedelmes próbálkozás. A költöző, ki az országban egyik helyről a másikra teszi át lakását, nem is kíséri meg azt, hogy ezután kötelezettségeitől, melyekkel az állam tartozik, — mentesüljön, ellenben a kivándorlással, ha nem is mindig, de nagyon sokszor ez az igazi cél. Reá kellett tehát mutatnunk arra, hogy ha jogilag nem is lehet őket arra kényszeríteni, de erkölcsileg a kivándorlók kötelezve vannak, kegyelettel és hálával gondolni az elhagyott hazára, mert itt szereztek a munkabírását, az erőt, a szorgalmat és *takarékosságot*, mellyel az új hazában jövedelmüket megalopozzák.

Alden Percy, angol parlamenti tag aki a Magyar Gazdaszövetség felkérésére egy nagyon érdekes tanulmányt dolgozott ki az Amerikába szakadt magyarok helyzetéről e kérdés érintve, azt az aranyigazságot emeli ki, hogy az Egyesült államoknak valami nagy okuk nincs örülni olyan polgároknak, akik könnyen

szakadnak el szülőhazájuktól, mert szinte bizonyos, hogy ezek az új hazánkat sem lesznek megbízható fiai, mihelyt borus idők s a csapások bekövetkeznek.

A törvényjavaslat szerkesztői nem hitték azt, hogy ezzel a kivándorlás forrásait bedugják, ez hiu erőlködés lenne. Egyetlen törvénnyel, egyetlen intézkedéssel ily eredményt elérni lehetetlen. Ezek sőt évtizedek gondos munkája, okos nemzeti politikája segíthet csak oda bennünket, hogy a kivándorlás állandóan megcsappanjon, talán meg is szűnjék. Ne mondja nekem senki, hogy ez lehetetlen! Előttünk áll a németek példája, amely országból évszázadokon keresztül tömérdek ember vándorolt ki s már dacára annak, hogy a népesség erősen megsaporodott, több a be, mint a kivándorló. Németországban. A javaslat parlamenti tárgyalásánál nem egy érdekes eszme merült fel. Török Kálmán az erkölcsi kötelekék megszilárdítását és azoknak az eseteknek közhírre tételét sürgette, amelyek túl az Océánon szerencsétlenné járt honfitársaink, szomorú sorsáról beszélnek.

Egy másik szónok ki maga is katolikus pap, érdekes megoldás kíséretében azt a javaslatot adta elő, hogy miután a papi javakat anpak idején királyaink közcélok szempont-

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Úti vázlatok Olaszországról

Irtá: P. Kiss Arisztid.

(Folytatás.)

Nincs szándékomban a szentélynek történeti hitelességét vitálni, de az tény, hogy már a 13. század előtt híres bucsurégi hely volt, melynek kápolnája főle Nerucci Rainero építész emelte a gyönyörű bazilikát a 16. század elején. Kincstára műkincsekben gazdag ugyan, de eltekintve attól, hogy történelmi hírességek adományai, nem sok nézni valót nyújt. Már művészet szempontjából inkább retek számba megy a «casa sancta» a szent ház burkolata. Oly gazdag ez a fehér márványburkolat reliefekben, szobrokban, ornamentikája oly csodás, hogy építések és szobrázok tanulmány szempontjából tömegesen keresik fel. A házikó belsejében nagy értékűek az ezüst és aranylámpák, melyek legtöbbször fejedelmek ajándékai, de ott van közöttük egy szép lámpa, mely a magyar hívek buzgó-ságát hirdeti. Igazi nevezetessége tulajdonképpen a «casa sancta»-nak a sz. Lukács evangélista által faragott Mária-szobor és egy feszület. A bazilika több kápolnára oszlik, melyek egy-egy nemzet kegyelének és bőkezűségének ékeiént szólnak tanúi. Éppen akkor készült a németek kápolnája, de tervbe van véve a magyar is, csak közö-séget ne csináljanak belőle, mint a paduai kápolnából, mely osztrák-magyar címen szerepel. Pedig osztrák-magyar katolikus-ság nem létezik.

Ebéd idejére visszaférünk a szálloda-ba. Az olasz konyha «remeketi» minden elfogultság nélkül élveztem, de nem úgy utitársaim, akikbe alig lehetett belediktálni a menestrát, az olajos babot, s az olejba sült megnevezhetetlen pecsenyét. De a mid-őn látták, hogy én nem halok meg a bagaria illatu ételektől, —ők is bátorságot kaptak s a jelentéktő undort jó fajta frascati vörös borral nyomták vissza.

Délután a «palazzo apostolico»-t néz-tük meg, mely most az olasz kormány tulajdona. Óriási termekben vázák, gobelének, szobrok, képek, egyházi ruhák, természet-rajzi ritkaságok vannak felhalmozva. A pápai lakosztályokban IX. Piusz szobáját még a «status quo»-ban láttuk, vagis abban az állapotban, ahogyan azt a nagy pápa ott hagyta: az ágy azon mód vetetlen, s a többi butor is úgy áll, mint a hogy szokt festeni egy rendezetlen hálószobában.

Másnap kora reggel a «sancta casa»

Sirolin

Használati útmutató és a termék leírása, megismerésére a kórházban, vidéki kórházban, általános kórházban.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-kórház, skrofulozis, influenza

ellen szüntelen hatás és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értékesen utaztatott is kimáznak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolás.

F. Hoffmann-La Roche & Co., Basel (Svájc)

„Roche”

Kapott orvosi rendelésre a gyógyszerár-tervezés. — Árs 1000 forint 4. — koron.

jából adták át a főpásátnak, helynévelő volna, ha azokat felhasználják a kívándorlásnak csökkentésére. Örök bérleteket óhajtanak állítani a földművesek részére. Mi csak a bérlo társaságok felkarolását akarjuk. Ebben az irányban éppen a Magyar Gazdaszövetség kezdeményezésére megindult a munka s az első kettő éppen egy katolikus püspökség támogatása mellett jött létre. Miért ne követhetnék e példát a többiek, miért ne vállalkozhatnának önként olyan nemzeti misszióra, amire később talán törvény, vagy a viszonyok nyomása szólítaná őket.

Ez így sokkal szebb, hazafiasabb, nemesebb lenne és hiszünk, hogy az illetékesek meg is fogják érteni az idők szavát s meghozzák azt az áldozatot, amely nekik tulajdonképpen semmibe sem kerül, sőt talán még csak biztosítja jövedelmeiknek szaporodását.

Téli gondok.

Ilyen télen meg sokasodnak a szegény ember gondjai. A zimankos, a hideg tüzelhy boldogtalan tulajdonosának rendkívül gond. Vajon hány olvasónk tudja azt és adja Isten, hogy egy se tudja, hogy mi az: elviselni a hideget megdermedt végtagokkal, éhesen, nyomorban?

A téli tüzelőfa beszerzése még azoknak is súlyos kérdés, akiknek rendszeres, mindennapi foglalkozásuk van, hát azoknak, akik két kézi napszámból élnek és csak akkor van kenyerük, amikor dolgoznak. Téli a földműves embernek nincsen rendszeres munkája s ilyenkor ószel kell beszereznie a télire való eleségét, tüzelőfát s hány ember tehetne ezt minden gond nélkül? S hány ember az, aki úgy néz a tél elébe, hogy egyáltalában nincs tüzevalója.

Szegény embernek ezt a súlyos gondját emberszerető szívvel látta meg Darányi földművelésügyi miniszter. Nekünk fölöttébb rokonszenves az a rekedete, hogy meghagyja a kincstári erdők tisztjeinek, hogy a kinc-

tári erdőkben visszahagyott hulladékát ne adják el, hanem ingyen engedjék át a szegény népeknek; hogy visszaélésre alkalom ne adassék, mindenkének csak annyit adjanak, a mennyit télen tüzelőnek felhasználhat.

Már évek óta minden esztendőben megismétli a földművelésügyi miniszter ezt a rekedetelt és egy öszedlított kimutatásból tudjuk, hogy tavaly a szegény népek közötti hulladékfa 12000 korona értékű volt.

Tizenkétezer korona! Nem nagy összeg és az állam háziírtásában igen kevésnek monható. Hiszen a kincstári erdőgazdaságok millió száma jövedelmeznek és hogy meggyarán mondjuk, ez a tizenkétezer korona ott azokban számtételekben meg se kottyan. És mégis mily jelentékeny ez az összeg a szegény nép jóvoltára, nyomorának oszlatására. Gondoljuk meg, hogy ez a hulladékfa, amely az állami háziírtás szempontjából jóformán semmi! — mennyi fagyos tüzelhet melegített föl s mennyi embernek téli inségét enyhítette. Hány megéberedett ember áldotta az államkormányzat gondozó kezét, amely a téli inség meleg szívvel segít.

Ez a hulladékfa jellemző tünete annak a gondos figyelemnek, amellyel a kormányzat szociális téren a nép helyzetét javítani törekszik. Nem áll magában, nem is a legnagyobb jelentőségű. Amikor szóva teszünk, inkább azért van, mert a tél közeledésének aktuálitása figyelmünket felkeltötte. A földművelési miniszteriumban a kormányzat szellemére vett világót ez a dolog. Céltudatos, tervszerű és arányában minden éven nagyobb akció indul arra, hogy a földművelő munkás nép egész télen át keressen és így jobban élhessen.

A kiszagdat viszont minden eszközzel megakarják nyerni annak az eszmének, hogy földjén olkszerű gazdálkodást üzőn és ezzel magának több jövedelmet biztosítson. Ezért alakulnak a mintagazdaságok. Az ezer holdra való gyümölcsfaiskálók, méhészek, kertészetek, ezért lendítik állami erővel az állattenyésztést; ezért rendezik minden télen a sorozatos gazdasági előadásokat; ezért ujjították a szőlőt, javítják a legelőt, szeretteknek új területeket, telepítettek, par-

celláznak, talajt javítanak, csatornáznak és a kulturmunkák egész sorát végzik. Százakra megy a háziipari tanítók száma.

A kiszagdat fiait télen öszegyűjtik és részükre négyhónapos gyakorlati tanítóso-kat rendeznek. Nem mullik el esztendő, hogy új földműves-iskola kertművelés-iskola ne állítsanak föl és minden évben új népies mintagazdaság. Milliókra megy az az — összeg, a melyet a háziipar utján a mezőgazdasági munkások télen keresnek.

Ilyen a kormányzati szellem és ilyen gondok vezetik a földművelési minisztert, akinek nemr ak az az óhaja, hogy a kiszagdan minden vasárnap tyúk följön a fazekában, amit Frigyes porosz király a népjóléti jellemzésére moródot, mert a miniszter óhajában tovább megy. Azt akarja, hogy kivétel nélkül minden család, tehát a munkáscsalád fazekában is följön tyukhuskete.

Mind ezt készséggel, az igazsághoz hiven megirtuk abból az alkalomból, hogy a miniszter a szegény nép fája felől gondoskodott és az emberszeretetének nemes példáját szolgáltatta.

HIREK.

Már hetek óta fujdogálnak
A háborus szelek,
Egy-egy erősebb fuvalomra
A börze megremeg,
Mi úgy teszünk, mint hogyha semmi
Közünk se von ehez,
Bennünket csak az érdekel, hogy
Uj czigáretta lesz

Egy kis szopókás cigarettá,
— Így írják a lapok, —
A melynek kellemes az ize,
És az ára se sok.
A füstje iljaszinú felhő,
A mint gyűrűzve száll,
Már árusítják nem sokára,
És a neve: Király.

E cigárettnék párja nincsen,
— Mond a kommuniké, —
És finomabb ám a dohányja,
Mint minden másike.

ban miséztem, mert az indulás hét órára volt tervezve. Nyugtalan voltam. mert a sorrend nem lett belatvra s az én drámat más foglalta le. Ez ellen erőlyesen tiltakoztam, s hivatkoztam azon körülményre, hogy én más országból jöttem, akinek talán egyszer van alkalma életében itt misézhetni, miért engedik át az olasz papnak az elsőbbséget, hiszen az ugy is itt lakik! A sekrestye igazgató, egy jó lelkű spanyol páter lecsitott: «Ne nyugtalanokdjál a vasút miatt, hiszen az nyolcz órára van jelvezet, már pedig ez Olaszországban fél kilenczert jelent, s mert vasárnap úgy is késik még félórát, nem indultok előbb kilencz óránál!» Ne neked zóna-ido, — gondoltam — neked ugyan befutjál az olasz vasuti directió! Nem tréfa a dolog, nyolcz óra helyett kilenczór indultunk el Loreto-ból. Gyengeket lebonolyitván a szállodással, kocskira ülünk, hogy le ne késünk a vasutról! Hasztalan volt aggodalmam, mert majdnem egy órát kellett vesztegetnünk az indóházban. Az olasz asszonyok szőlővel, gránátalmával és nyers tojással kínáltak bennünket s a tojást leszámítva nagy kelete volt árukiekeiknek. Pont kilenczór már robogtunk Ancona és Foligno fele,

ahová délután három órákor érkezünk meg. Innét egy kis viczinális megy Assisi felé, mely Folignótól mintegy husz percnyi távolságra van, azonban az öszekötöttes oly rossz a fővonalal, hogy csak másfél óra múlva indult s így öt órákor értünk Assisibe.

Assisi.

Spellót elhagvva, már messziről feltűnt a «Sacro Convento» a hármaz bazilikával. Tiz perccel öt óra előtt elküldte a kalauz: «Assisi!» Nem vagyok képes szávkba önteni azt az örömet, mely ekkor lelkemet elfogta. . . könyekbe törtem ki. Ha szent a muzulmánakk Mekkája, mert profétájának hamvait őrzí, még szentebb kellé ferezrendi előtt Assisi városa, mely az emberiségnek egyik legeszmenyűbb alakját szülte, melynek falai visszhangoztak először az egészes szociális elveket, melynek fő bazilikája drága kincs gyánant őzri a nagy rendalapító földi maradványait. Szóval Assisiben vagyunk, szent Ferezcz szőlőföldjén, ahová szent és kedves emlékek ezer szála vontá szívemet! A turista társaságnak is kedvenc megszálló helye Assisi, mert szent Ferezcz nem csak a katolicizmusnak, hanem az egész világnak nagy alakja, mert ő volt az első, aki te-

lyes irányt adott a társadalmi kérdések megoldásának, ő építette fel az aranyhidat a szegény és gazdag között. Protestáns tudások nagy szeretettel foglalkoznak életével, mely világosságot áraszt mai zürzavaros állapotunkra, mely most is hangoztatja a világra szőló elver: Vissza az egyszerű életmódnál!

Az állománál omnibuszok várták zarándok csapatunkat, melyek husz percnyi idő alatt röptettek az öt város falai közé. Mindenki sietett az elkelvezkedéssel, hogy mielőbb nyakába vehesse a város, de nekem, mint egyéj rendezőnek a kápszi szállodalással volt egy kis ügyem, mert az egyezség nem akarta betartani. Német volt a boldogtalan s azért nem vette bűnnek, ha minket magányokat becspahat. Némi hazavona után végre én is kimehettem a városra és legelőször is borbélyműhelyt kerestem, hogy öt napos szakálamat levestem. Mindjárt, a város kapuja mellett megláttam himbáló réztányúrákat s az ajtó felett a táblát, rajta nagy betűkkel: *barbiere*.

Bélettem az officinába, melgről Sipulus is elmondhatta volna, hogy egyszerűen ugyan, de elég izletlenül van berendezve. Egy falusi borbélynek műhelye, ki szabad

Pompásan ég, akár a rözse
És kitűnően szelet,
Szűz aranyat kap, aki bene
Egy — harisnyára lel.

És illatos füstbodra mellett
Álmodni jól lehet,
A lilaszín füstfellegek közt
Megjő a kedvesed,
És integet feléd az édes,
És integet feléd az édes,
És csókot hint, no lásd,
Ennél nagyobb gyönyörűséget
Vajon ki tudna mást?

Már hetek óta fujdognak
A háborus szelek,
Ugy hírlík, hogy már szemben állnak
A harcoló felek.
De minket ez nem érdekel most,
Mert sokkal fontosabb,
Hogy a magyar új cigarettet
Ah, nemsokára kap!

— Ismét a telefonról. Kétszer szoltunk e lap hasábjain azon négy előnyökről, melyeket a telefonállomásnak községünkben való létesítése nyújtana. Most harmadszor is felemléjük szavunkat, azon reményben, hogy az érdekeltenyek immár elkerülnének velük az időt, hogy a telefonállomás létesítésével komolyan foglalkozzanak. A telefonállomásnak községünkben való létesítése elsősorban közérdek, de magánérdek is, amennyiben gyorsitana az ipari, kereskedői és mezőgazdasági érintkezéseket és a személyes ügyek lebonyolítása is egyszerűbb és gyorsabb uton történne a telefon útján való érintkezés által. A termékek idő s fáradság, valamint a tölvóra való beszélgetés lehetősége folytán megtakarított horribilis költségek jól felszámítása hatványozott mértékben felülhaladna azon összeget, melyet a telefonállomás létesítése érdekében előfizetési díj címén magánosoknál, nyilvános helyeknek, vagy ipari vállalatoknak fizetni kellene. Hogy milyen módokkal lehetne lehetséges nálunk telefonállamást létesíteni, azt már a múlt évben eléggé ismertettük. Most csak utalunk azokra, megjegyezvén azt, hogy csak tíz előfizetőre van szükség, hogy a telefon beve-

zethető legyen. Ugy haljuk legközelebb ebben az igyben értekezlet is lesz, melyre mindazok meghívatalnak, kik már a múlt évben sürgették a telefon állomás létesítését. Reméljük, hogy ezen értekezlet egyszerűsége eredményesen fog határozni.

— **Füri vadászat.** Herczeg Ypszilati Emanuel simondati urodalmán a rendes őszi vadászatok f. hó 7-én fejeződtek be. Vendégek voltak a helybelleken kívül Herczeg Hohenlohe, Gróf Rex, gróf Somssich József, gróf Somssich Géza, gróf Somssich Béla. A vadászat eredménye felülmúlta a várakozást. Esett összesen 1 róka, 2 ózsa, 2408 nyul, 180 íregi nyul, 436 fácánkakas, 200 fogoly, 14 szalonka négy különféle, összesen 3245 drb.

— **Meghívó a Nagytádi és vidéke gazdáikra** f. évi december 4-én pénteken d. e. 10 órakor Nagytádon a Korona-vendéglő emeleti termében tartandó rendes havi közgyűlésre. Táragsorozat: Legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hiteltelése; két jegyzőkönyv hitelesítő felkérése. A tervbe vett interurbántelefon létesítésére vonatkozó megkeresésre érkezett válasz felolvasása és annak tárgyalása. Nagytádon tervezett tenyészikavásár módózatának megbeszélése. Beérkezett miniszteriumi és egyéb iratok felolvasása. Egyéb ügyek és indítványok.

— **Az izraelita négyelet** f. hó 24-én népes értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy f. évi decz. hó 12-én a szegényeket segélyező izraelita négyelet pénztára javára bált rendez.

— **Az Iparos Ifjúság** önképző köre f. hó 29-én teastejtét rendez a «Weisz-féle kávéházban». Ugy tea ára 60 fillér.

— **Községi közgyűlés** volt f. hó 21-én. Megállapította a közgyűlés az egyszerűsített vásárvám díjszabályzatot. Engedélyezte az arctéri fürdő részvénytársaságnak, hogy a fürdőépítéltől északra a piacteret egyrészt elkerülje s azon kocsolyapályát állítson fel. Ezen kívül több apróbb ügyet is elintézték

— **A dohány beváltó hivatal** építésére vonatkozó engedély megadása feletti közigazgatási tárgyalás f. 23-án lett megtartva, melyen a főszojgabíró az építést engedé-

lyezte. Ez alkalomra a dohánnyűvédek központi igazgatóság felkeltte az építési terveket; melyekből arról győződöttünk meg, hogy a hivatal nemcsak hasznos, de igen díszes új intézménye is lesz városunkban.

— **Az analfabéták.** Az új választási törvénytervezet kapcsán végzett statisztikai kimutatások megállapították a férfi analfabéták számát. A 24 éven felül levő férfépességek közel egynegyedede, vagyis 1,270,924 egyén nem tud írni, olvasni. A választói joggal bíró 24 éven felül levő analfabéta egyének száma pedig az 1904. általános összeírás eredménye szerint 190,972. A mostani 24 éven felül levő analfabéta választók (291,966) nemzetiségi megoszlása a következő: magyar 47826, német 8658, tót 26007, oláh 68492, rutén 24389, horvát 2693, szerb 9020, egyéb 4600.

— **Az első mulatság.** Ugy látszik szerencsések leszünk ez idén mulatságainkkal. Szerencsések, mert cigányok rendezték az első. Bemutatták, hogy mily eredményteljesen járt a zenekarban történt változtatás. Károly, az érdemekben megőszült zenekarvezető nyugdíjba menesztésén, ma már, mint a zenekar karmestere, otthon négy fal között zenekar. Tisztán csak tantója a zenekarnak. Karmesteri munkássága meg is látszik a zenekaron. Károly nem volt a legjobb karvezető, de kitűnő karmesterek bizonyul. Utóda Jani erőlteti azt, amire Károly képtelen volt: a jó kedvet, a mi, ha nem természetesen épen olyan visszaszálto, mint a morázs arca. Egyebekben konstatahaljuk, hogy a zenekarban történt változtatásnak ilyenén módon való megoldása a zenekarnak csak előnyére válik a remélhetjük, hogy teli mulatságinkhoz nem kell idegen cigányról gondoskodnunk, ha jó zenét akarunk hallgatni.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Csokongáról írják lapunknak, hogy ott a napokban Will Antal csizmadia mester felakasztotta magát, de hozzátartozók még idejekorán észrevették és a kötelet, melyen lógott elvágták s így az önmagával meghasonlott embert megmentették az életnek.

— **Bicskás perlekedő.** Mint Csokongáról jelentik lapunknak, Kollát János ottani

idejében rétet is borotvál, nem lehet primitívbb. Node nem lehetett valógati és különben is nem a czégér szokta mutatni a portéka jóságát. Keservesen kellett tapasztalnom, hogy nem az ügyes magyar borbély kezei között vagyok, mert hát a kettő között óriási a különbség. A magyar borbély sokat beszél, híreket hord, erősen vakar, csak egyszer szappanoz, s akkor is képincköz dörgöl negyed kiló szappant, de a száj tájékára lelkiismeretes ügyel. Milyelt lecsurotla a habot, önelégültségű jártaja ujjaít a megismült ábrázaton. Az ólasz ásitva kel fel, sokáig veri a habot, fogja az ecsetet s nem gondolva meg, hogy minden ember orra alatt nyúlva van, rettenetes nemörődösséggel kenbe képnket. A szájszögletekre figyelme épen nem kerül ki, a lírást szó nélkül tisz zsebre. Kalapot kézbenujtani, kabátot felszegtini, az uggan észbe nem jut. Megteszi azt a gorombaságot is, hogy könnyebb tárgyalás végett a szája is nyul és onnét domborítja ki az arczorbít, hogy tövig lehessen kivágni a bajusz gyökereit.

Egy kellemes emlékekben gazdag félóra után rendtársam részeseit hasonló jökbán. Mikor fizetésre került a sor, nem lévén egy lírasa, a borbély a nyitott erszényből egyszerűen kikapott egy kélírást s

nagy hálálkodások között zsebvágta. Boszankodtunk is, meg nevtünk is e rablómodor felett s midőn kint voltunk, égő arcunkat simogatva, keserű humorral jegygetük meg: No minket ugyan duplán megborotváltak!

Másnap reggel hat órakor misézni mentem szent Ferenc bazilikájába, ahol okmányomat előmutatva, a legnagyobb készséggel engedtek meg, hogy szent Ferenc sirjánál misézhetek. A szentnek sírja katalumbaszeri kápolnában van, mely fölött még két egymásom épült templom áll. Erős vasrúccsal kerített sziklakövek között van Assisinek és a Ferenczrendnek drága kisére. A fő isténisztelelet a középső templomban tartják, melynek nagytárára éppen szent Ferenc sírja fölött épült. Ez a templom rám nézve anyiból is nevezetes, hogy az oszlokok nagy bálmutára zarandoktársainnak magyarul predikáltam. Ki tudja, nem most hangzott-e el benne az első és utolsó magyar predikáció? Sőtét, ódon gót stíly és nehézkes arányú templom ez mint amily sötét e helynek emlékezte. Ugyanis a XIII. században itt végezték ki és temették el a rablógylökosokat s azért a nép e helyet elnevezte pokolhálmának. Szent Ferencz mély alázatosságából itt akart eltemettetni, de Assisi polgársága sokkal is nagyobb

születtel és szeretettel viseltetett nagy szeljtette iránt, mintsem ezt a kivánságát teljesítette volna. Szent György templomába temették el, de később mégis csak itt lón nyughelye. Ettől fogva megszűnt a kivégzettek temetehelye lenni s a város tanácsa elnevezte paradicsom-hálmának.

A legelső bazilika már művészeti szempontból is értékes, mert oldalfalú óriási Giotto világhírű frescói, melyek szent Ferenc életének nevezetesebb mozzanatait tüntetik fel. Egyébként is oly tiszta góitáit alig látni, mint ami itt van, oldráit pedig a legjelesebb szobrászok vésői alól kerültek ki.

Kilenc órakor egy csoportba verődve indultunk a város megtekintésére. Ciceronet fogadtam egy jó képi suncan szemlélyében, aki, dicséretére legyen mondva, közmelegedésre töltötte be hivatalát. Szerény modor volt s ami a fő, nem volt erőszakos és követelőző. A programot a következőkben állapítottuk meg: Sz. Ferenc szülőháza, Minerva templom, San Damiano, székesegyház és Santa Chiara bazilikája. A szük utcákon számdárkordék nyirkorgása és a csocselék vihogása kísért beninket. No de ezen túltettük magunkat, mert a sok látnivaló csak megérdemelt egy kis önmegtáradást!

(Folyt. köv.)

lakos Szommer Konráddal szemben becsületseríeti perét elvesztette, e fölött angyira megharagudott, hogy Szommert késsel megátadta és — Nő most kutya vége az életnek — kiállással learkta szurni, de Szommer a szurást karjával felfogta és elhárította. — Másnap Kollát tettét megbánva, beállított Szommerhez és 100 koronát ígért jótékony célra, ha őt nem perli be, de Szommer hajthatatlan maradt és az ügyet átadta a bíróságnak.

— **Uj szivar és cigaretták.** A hivatalos lap egyik száma a dohányzók nagy tömegének is szolgát újsággal. Jelenti, hogy december 1-től egy új szivar és két cigarettá-faj kerül a tőzsdébe. Az új szivar neve «Coronas», a gyűrűs-fajtaból való azzal különbséggel, hogy a gyűrűn öfelsége arcképe lesz s az ára darabonként 70 fillér. Az új cigaretták közül a «Királyi»-t 4 fillérért, az aranyvégű «Coronas»-t pedig 12 fillérért fogják árusítani darabonként.

Akik Amerikában házasodnak. A kívándorlás a családi élet viszonyainak sok változását vonta maga után. Felszedelőzködtek az emberek: megalapított családok maradtak el Isten nevében s a huzavonából nem egyszer sőtét regények fejlődtek vagyoni viszálódások pedig sűrűn fordultak elő. Mert itthon mással állt össze az asszony, gondolván úgy is itt hagyta az ura, a kint lakó ember is költött házasságot; senkiesem tartotta számon a családi ügyeket. Most e zavarok elejtése végett a belügy-miniszter rendeletet adott ki, hogy a külföldön-élő magyarok családi viszonyaiban beálló változások, amint az idegen hatóságától erről értesítés jön, vezetessenek be itthon az illető anyakönyvbe.

— **A «Vasárnap Újság»** november 22. száma egy sereg képen mutatja be a Mücsarnok téli kiállításának érdekesebb külföldi és magyar festményeit. Egy másik képsorozat a mária-nosztrai női fegyházat mutatja be, fennállásának ötvenedik évfordulójának alkalmából. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán fényesen induló regénye, Zempléni Árpád és Balázs Béla versei, P. Ábrahám Ernő novellája, Lemaitre franciából fordított regénye. Gróf Vay Péter a most elhunyt kínai császár udvarában tett látogatását írja le. Egyéb közlemények: színházi levél, a Budapesten járt bosnyák küldöttség csoportképe, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet. Sakjáték stb. A «Vasárnap Újság» előfizetési ára negyvedrre négy korona, a «Világkrónika»-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a «Vasárnap Újság» kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-ú. Ugyanitt megrendelhető a «Képes-Néplap» a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félére kétkorona negyven fillér.

— **Uj Idők.** Október elsejével új évnegyedben is a szerkesztőség apparátusa azon működik, hogy minél változatosabb és előkelőbb színvonalú számokat adjon. Az induló szezon társadalmi, művészeti élet mind nyomokat hagy húsában, Szépirodalmi részét a mai magyar bolletristák legjobbjai írják. A szerkesztő Herczeg Ferenc mellett Gárdonyi, Ambrus, Lovik, Bród, Szomaházy, Heltay, Krody, Lyka Károly és Farkas Pál és mások dolgoznak állandóan az Uj Idők-be. Az új évnegyed Lovik Károlytól kezd eredeti regényt, akinek finom tollát, gazdag színi elbeszélő-vénjátégétől ismeri és szereti a közönség. Az eredeti

regényen kívül egy fordított is kezdődik, amely a külföldi regényirodalom egy érdekelt és poétikus terméke. A két aktuálisról eredeti fényképfelvételekkel és Mühlbeck Károly humoros fejleccrajaival szamol be. Ezek a kis karrikatúrák hamar megszereztek a közönség rokonszenvét s immár az Uj Idők illusztrált részének külön érdekessége. Az Uj Idők előfizetési ára negyvedrre 4 korona Mutatvány szám kéresem ingyen. Kiadóhivatal Budapest VI. Andrássy ut 10. szám.

Felolós szerkesztő:
SZMODICS SZILÁRD.

== Az iskola utcában a ==
Noszlopy-féle ház
szabad kéziből eladó.

Felvilágosítást és feltételeket a per-laki kir. közjegyző adja meg.

Női divat terem.

Van szerencsém a n. b. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy

női divat termemet

Nagyatádon, Baross-utca 234. számú házban (Prunauer-féle új cukrászda)

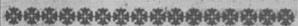
helyeztem át.

Elvállalok a női divat szakba vágó mindennemű munkát u. m. Angol és Francia costümöket, tavaszi és téli kabátokat, derék, alj, blouse, reformruhákat stb. ugyiszintén egyszerű házi ruhákat s átalakításokat.

Vidéki megrendelés gyorsan és pontosan eszközöltetik s-ha a próba nem volna lehetséges, úgy a pontos méret, vagy pedig egy jó állású derék beküldendő. Mint eddig is főörökvesem oda irányul, hogy pontos munkám valamint szolid árszámításom mellett nagybecsült megrendelőim bizalmát kiérdemeljem.

Becses pártfogásukat tisztelettel kérvé, vagyok

Pataki József és neje
női szabók.

A nagyatádi ártézfürdő részvénytársaság közírré teszi, hogy **november 1. után csakis a kabinfürdők lesznek nyitva a fürdőző közönség használatára.**

Egy kabinjegy ára :
hétköznap 1 kor. 20 fill.
Bérletben 1 " 80 "
Vasárnap

A fürdők reggel 8-tól esti 5-ig lesznek nyitva.

Megjegyezzük még, hogy úgy a kabinok mint a folyosó és előtérlem központi gőzfűtéssel lesznek kellemes hőmérsékre felmelegítve.

A igazgatóság.

Nagyatádon a Fürdő-utcában levő

67-ik számú ház

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást a községyi jegyző ad.

! Ház eladás !

A zrinyi-utca 328. sz. ház melléköpüllettel és nagy kerttel jutányos áron **eladó.**

Az érdeklődők
Benyák Jánosnál bővebb felvilágosítást nyernek.

Egy és két éves szőlő-oltványokról, különféle sima és gyökeres vadveszöröl

szőlő kimutatás megjelent.

Kivánatra bárkinél ingyen és bérmentve megkírdi a

Vállalati szőlőtelep.

Bíftéd, Torontál-megye.

szőlő-oltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES, Medgyes 91. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzőket kárni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett előmerő levelek, emellogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelleg bizonyoságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Különlegességek:

KONYAK, ANGOL RUM, LENGYEL LI-KÖRÖK ÉS TEAKBAN.

Fleiner Ignác VAS- és FÜSZER-KERESKEDÉSE Nagyatádon

(Korona szállodában.)

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni hogy **szobafűtésre kiválóan alkalmas TRIFAILI darabos SZENET tartok** állandóan raktáron; a szén kitűnő minősége, valamint az a körülmény, hogy minden kályhában egyformán használható, egy jó és olcsó tüzelő anyagot szolgáltat.

Ajánlom továbbá nagy választéku raktáramat mindenféle kályhákban, takaréktűzhelyekben, ugyszintén revolverek, fegyverek és flóbertekben, gazdasági és varrógépek s az összes **vasáruccikket legjobb minőségben.**

Különlegességek:
KONYAK, ANGOL RUM, LENGYEL LI-KÖRÖK ÉS TEAKBAN.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ + KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA NAGYATÁD.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNlja saját készítményű lábeliit a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden ála ku cipők elkészítését.

RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek kész árut egyszerűtől a legfinomabb kivitelig.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

LANDLER ALADÁR

fűszer, csemege, játékarú és vegyeskereskedése

NAGYATÁDON,

Széchenyi-tér 23. szám. (Záborszky-féle sarokház.)

A közelgő karácsonyi ünnepekre főképen ajánlom karácsonyi s ujévi ajándéktárgyaimat, u. m. gyermekjátékok, karácsonyfadíszek és czukorkákat a legkülönfélebb

Állandóan raktáron:

fűszer, csemege, különféle felvágottak, különféle konservált halkülönlegességek, friss virsli, thea, theasütemények, ásványvizek.

Szolid és pontos

KISZOLGALAS.

A NÁLAM TALÁLHATÓ ÖSSZES ÁRUKBÓL NAGYVÁLASZTÉK.

Állandóan raktáron:

bőrúru különlegességek: erszények, ridikülök, szivar és cigarettatárczák. Mindennemű kefeáruk, czipőkenőcsök, szappanok és illatszerek, inggombok.

Egy próbavásárlás mindenkit meggyőz áruim kifogástalan kiviteleről, minőségéről és olcsóságáról.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban.

Alapítottott
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapítottott
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.**Lüttichi és suhli fegyverek, flóbertek, revorverek és mindenemű vadászati cikkek. Gazdasági és varrógépek.

Szabályozó, töltő és szellőző kályhák. Remek kivitelű kályhátalcák és kandaló eszköz k.

Közönséges és nikkel száncsengők.

LAKATÓS és LEMEZÁRUGYÁR.Halifax és Pelikán korcsolyák, jégpatkók.

Mindennemű takaréktűzhelyek.

 alódi Meidinger kályák. Pinkafői és erdélyi hosszszőrű pakróczok.

Háztartási és konyhaberendezési cik.

Szab. zsirbödönök. **ADLER GÉZA**

FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSE.

Alapítottott 1900. NAGYATÁDON, Alapítottott 1900.

A közelgő téli évad beáltával ajánlja a következő frissen érkezett árukat u. m.

Tea, Rum, Teasütemény, Cognac, Likőr, Déligyümölcsök Füstölthúsok, Sajtok, Conservhalak, Finomcukorkák stb. különlegességeket.Az összes cikkekből állandóan nagyraktár
A LEGJOBB KIVITELBEN.Valódi Prágai sonka és Bécsujfelyi vírsli
Különtéle ásványvizek!Mikulások, Karácsonyfácukorkák, és Karácsony-
fadíszek nagy választékban lesznek kaphatók.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK« HIVATALOS KOZLONYE.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félére 4 kor., ne-
gyedére 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

SZERKESZTIK;
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrdő-utca 67. szám
Kiadóhivatal: Nagyatád, Sechényi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendők.

Irodalmi fattyuhajtások.

Az esetet, amely e cikk kiinduló pontjául szolgált, bőven pertraktálta már a napisajtó.

Egy jónévű író, aki a komoly litteratura berkeiben is otthonos, megfeledezett magáról és elcsatangoit olyan területre, amelyen a jó ízlés még tévedésből sem fordul meg. És megeseit vele az a malőr, hogy csatangolás közben rábukkant a — királyi ügyész. A törvény embere a félhomályban bolyongó író vállára tette a kezét és az írónak, bármennyire szegénykezett is, meg kellett mondania a nevét.

És ő megmondta.

Mindenki elsőnyűködött rajta. Hogyan? Egy nagy tehetségsűfi fiatal író, aki már a nemzet első szinpadán is szóhoz került, ilyen portékát is árul? Ez szomorú. Ugyanegy tollból hogyan kerülhet ki irodalom és pornográfia? Milyen lehetséges, hogy valaki a saját muzsáját így alantas módon megbecsstenítí?!

Mi, akik olykor be-bekukkantunk az irodalom csásos berkébe, sokszor láttuk őt lehorgasztott fővel, gondolatokba mélyedve töprengeni. Mi megértjük és meg is védelmezzük az író, akit a sanyaru kényszerűség arra csábít, hogy jó pénzért,

napszámra selejesebb munkát produkáljon. Nem ítéljük meg érte. Hadd tudja meg a magyar közönség, hogy mire kell fanyalodnia az írónak, aki megélni is akar. Hadd tudja meg, hogy nem pártfogolja sem az irodalmat, sem az író. Mert ha megtenné, nem fordulna elő ilyen sajnálatos eset.

De eltekintva a konkrét esettől, rá kel mutatnunk arra a szomorú tényre, hogy olvasó közönség ízlése mind jobban elfajul. Ha bűnös mohósággal nem vetné rá magát a pornográfikus szemny-iratokra, nem akadna író, aki bemocskolná vele a tollát.

Ki olvassa ma már a remek írókat? Ki törődik neves írónk finom stílusu iránymunkáival? A lelket nemesítő versesmunkák ma már csak díszes kötésűk kedvéért kellenek s ott pihennek a családi könyvtár díszes könyvszekrényében. Hozzá nem nyúlunk, félünk tőlük, mert nem szórakoztatnak.

Színházaink műsorait végig nézve, alig találunk egy-egy klasszikus darabot, mert nem érdemes előadni, reá fizet a színház a nem pártolás miatt.

A sikamlós kétértelműségek, a burkolt célzások tetszenek ma már, vagy talán most még s csak ezeken tudunk igazán mulatni, kacagni, csak ezek szórakoztatnak.

Ilyen körülmények s ilyen okok készítetik az író a pornográfúra. És ha az író egy gyöngé pillanatában enged a közönség óhajának, galléron ragadják és becsukják érte.

De minden akcióra megjön a reakció. Reméljük hogy a közönség előbb-utóbb meg fog undorodni ettől az iránnyattól és vissza fog térni a tisztas, komoly litteratura szeretetéhez. A sajtóban vissza fog térni az a hang, amely méltó ahhoz, hogy a kultúrát és a morált szolgálja.

És vissza fog térni az a mesztérkelten egyszerűség, amely méltó arra, hogy megírassék és hogy elolvassassék.

Ha ez az idő ismét beköszönt, bizonyára nem akad író, aki vakmerő nemtörődömséggel szembe helyezkedne az uralkodó ízléssel.

Ne feledjük, hogy az írónak közönsége ízléséhez kell alkalmazkodnia.

A közönség olyan irodalmat kap, amelyet megérdemel.

A legvérvörzőbb seb.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek a mult napokban az országgyűlésen elhangzott nagyrödeki felvilágosítása, s Amerikai kivándorlás ügyében egy interpellációra adott válasza, széles köröknek, mond-

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Uti vázlatok Olaszországról

Írta: P. Kiss Arisztid.

(Folytatás.)

A nagy rendelőpítő szőlőháza helyén jelenleg egy zárda és templom áll. A telek nagyságából kitűnik mily gazdag lehetett az öreg Bernardone Péter, szent Ferencz édes atyja, ki Franciaország legnagyobb kereskedő házaival volt összekötésben, s azért fiának Giovanni nevét Francesco-ra változtatta és annyira beleöntötte a francia nemzet iránti rokonszenvet, hogy az ifju szent elragadtatásban és imáiban mindig a francia nyelvvel használta. A család ősnemes származású volt, czimerében nyíllal állított hattju d szelgett. A hatalmas épülettömb végén egy szűk utcában kicsiny-

ke kápolna jelzi a helyet, hol szent Ferencz született.

Imét a Minerva templomba mentünk mely még külsejében megőrizte régi alakját, de belseje keresztény templomá alakult. Átellenben van a „Monte della Pietá” intézmény, a szövetkezeti bolt, melynek Bernardino da Feltria volt a megteremtője a XV. században, s célja volt hogy a szegény népet az utorások körmei közül kiragadjon. Természetes, hogy itt ez intézmény zálogházzal van összekapcsolva, de hogy ez a koldusszép mit, vihet zálogba, azt nem lehet elgondolni.

Assisi lejtőjéről lefelé, a városotl mintegy száz percnyi távolságra S. Damjano kolostora áll, még egészen XIII. századbéli köntösekben. A szaracének ostromát vítéül állotta ki egykoron, de csak a hitből fakadó imádság erejével, egyébként a legkisebb

kaliberű ágyugolyók zápora halomra döntötte az ódon épületet. Szent Ferencz számos emlékeit őrizi ez a zárda, s azért a porcinullai kápolna és zárda után a legnevezetesebb régisége Assisinek. Miután szegről végről mindent megnéztünk s nevélnket a vendégkönyvbé betűnk, a kapaszkodón át visszatértünk a városba.

S. Chiara bazilika és S. Rufino székesegyház tüzeles meglekintése után ebédelni mentünk. Cseronenknek tíz lírát fizettünk, kinek nem annyira magaraztatát, mint inkább csak kalauzolását vittük igénybe. Az utcán magyar szemet és tisztasági érzéket megbotránkozott dolgokat lehetett látni, s ha a touristák Cadix spanyol városról elmondhatták, hogy az olyan tiszta, hogy utcáiról asztalkendő nélkül lehet enni, akkor Assisiről és a legtöbb olasz városról az ellenkezőt vagyunk kénytelenek kons-

Occasio!

A szokásos nagy karácsonyi vásár
FEIGLSTOK ZSIGMOND

Occasio!

cégnél

már megkezdődött.

hatnók az egész magyar közvéleménynek figyelmét odairányítják az ország legvézérőbb serebére: a kivándorlásra. Valóban milliárdok-ra megy az a nemzeti tökevesztés, melyet a hazai kivándorlás okoz és koránt sincs kiegyenlítője azokkal a pénzekkel, a melyeknek a felvidéken csak legendás híre van, hogy egy-egy szerencsés kivándorló itthon hagyott családjának mennyi pénzt küld haza. A hir száryán egy kis amerikai pénz ezreke nő és nem csatlódnak, ha a kivándorlók csak ebben találjuk leginkább.

Ha Amerikában mindenkinek olyan rőzsán menne a dolga, akkor miképen történhetnék az, hogy a legtöbb is 10,000 magyar honfitársunk jött haza a duzzadó reménység földjéről, Amerikából. 10,000 magyar akik busan csatlódtak azzal a szilárd elhatározással jöttek haza, hogy magukat megegyezzen lóvá teni nem engedik.

A határszéli rendőrkapitányok és a Fiümből érkezett hivatalos jelentések szerint ugyanis rövid négy hét alatt 10,000 magyar munkás jött haza, akik azt beszéltek, hogy Amerikában az utjabban kivándorlók sorában a legesőtebb reménység kétségbeesés van abban a tekintetben, hogy a mit előzőleg hirdettek, az új olónk választás befejezése után gazdasági fellendülés be fog következni. A jelek arra mutatnak, hogy egyelőre Amerikában nagyobb arányú gazdasági fellendüléstől, az ezer meg ezer számar heverő munkásoké foglalkoztatásáról szó sem lehet és kétségtelen, hogy nem 10,000 számára jönnének a kivándorlók haza, akik túl az Océánon oly keservesen csatlódtak, hanem jóval nagyobb számmal, ha hajóegyre és utazásra lenne pénzük.

Es jól lehet ilyen sötét a helyzet, nem szünetel az Amerikába való csábítás munkája. Az egész ország osztálatlan üdvözölheti tehát a belügyminisztert, aki a mainál még szigorubb bírsággal kíván lesújtani azokra, akik hivatalosri provizóert az itthonvalókat Amerikába csábítják. Mert annyi bizonyos, hogy nagyobb érthetik ezek a gonosz célzatu emberek a maguk dolga, hogy imbrék Amerikát, amelyről ók arany hegyeket ígértek, tiszrevel hajgják el a megcsalódott honfitársak, mégis akad olyan vak, olyan jóhiszemű, olyan csalódni szerető em-

ber, aki lépre megy és épen most, amikor rosszabb időt nem választhatna, — Amerikába vitorlázik. Mert azt meg tudnók érteni, hogy egy-két ember Amerikában se boldogul, de mindjárt tízezer ember? a ki vígan kifizei a tetemes hajójeget árát (talán egész életének összes keresményét) s kiutazzék, meg megint visszavitorlázék. — ezt józan észsel senki se fogja gondolni. Bizonylag úgy van, a miről különben az amerikai lapok állandóan írnak, hogy a gazdasági válság tart, a gyárak csukva vannak, munka nincs és Amerikában csak azok a régebben kivándorlók tudnak megmaradni, a kik nem lévén teljesen vadidegenek, hitelük van, a melyet kihasználának abban a reményben, hogy majd csak viradnak jobb napok. Vagy azok maradnak, a kiknek a hazautazásra való pénzüik nincs meg és idehaza sincsen olyasvalakijük, a ki küldene számukra pénzt, ezzel kiváltaná őket a sötét rabságból, nyomorból.

Még mindig napirenden van Amerikában a munkanélküliek tüntetése, az éhezők fenyegetőzése, a tömegbe állása és részükről az élelmiszerszállító vonatok megtámadása. A helyzet még kegyetlenebbnek ígérkezik a hidegebb idők beálltával. Munka? Munkacsoporulat pedig legfeljebb csak a legvérmesebb amerikai számítás szerint is, legfeljebb abban az arányban várható, hogy az Amerikába elhelyezett munkásokot fogják tudni elhelyezni. Uj bevándorlókra Amerikának nincs szüksége. Azért mondják oly sürün az Amerikába vándorolni akaróknak, hogy — vissza!

HIREK.

— **Kitüntetés.** Belopotoczky Kálmán tábori püspök föltérjesztésére X. Pius pápa neddigéi Horváth Jenő huszárszázados, a nagyatádi mentéldép derék és rokonszenves parancsnokát a legénység vallásos, érzetének ápolása körül kifejtett tevékenységéért „*Pro Ecclesia et Pontifice*” érdemrenddel tüntette k. Vasárnap tiszteltelt nála a tisztikar és a legénység s igaz örömmel üdvözölte őt a kitüntetés alkalmából, kiknek

jó kívánataihoz hasonló érzelmekkel csatlójuk a magunkét.

— **A nagyatádi lsz. nőegylet f. hó 12-én tartandó jótékonykedő mulatsága** iránt már most nagy az érdeklődés. Az est tényleg nagyon mulatságosnak ígérkezik. Ugy halljuk, hogy a rendezőség tréfás kifólitent is tervez. Igazán kíváncsiak vagyunk! Nem annyira a mulatságra, mert azt sejtjük, hogy kitűnően sikerülend, hanem inkább a toalettekre. Ma már nem azé a pálmá, aki a legrágább ruhában jelenik meg a báli terem fényes parkettjén, hanem azé, ki egyszerű, de izléses öltözékével vonja magára a figyelmet. A nehéz selyem ma már nem hódít. Hódít a jó izléssel párosult egyszerűség. Szeretnók látni, ha báli publikumunk öltözékével maga megdöntené némelyek azon állítását, hogy a ma' korban veszedelem bált rendezni, mert a toalettkedző sokakat otthon tart.

— **Az iparos ifjuság teatestélye** megmutatta, hogy az ugnevezés „Weisz-kávéházban is lehet táncmulatságot rendezni, nemcsak nyáron, — hanem télen is. A kávéházi helyiség nem tulnaggy, de elegendő és ha azt mondjuk, hogy a kávéházi helyiség meglelt, azzal nem a kávéház kicsiny voltára akarunk rá mutatni, hanem a teatestély szép számú közönségére, kiknek a legnagyobb előzékenységgel s figyelemmel szolgálták fel a házigazdák maguk a Weisz-féle jóhíri fekete kávé.

— **Megyebizottsági tagválasztás.** F. hó 26-án megtartott megbizottsági tagválasztás alkalmával községnk részéről megbizottsági tagul Roznik János henészi kisbírtok választatot meg.

— **Szabad lyceum.** A szabad tanítás mindinkább nagyobb tér hódít a országban; nincs egyetlen nagyobb község sem, hol szabad iskola ne lenne, vagy annak lehetősíthetése eszméjével komolyan ne foglalkoznának. Községünk lakossága is elérkezettnek látja az időt, hogy magának egy szabad lyceumot teremtsen és ebben az ügyben f. hó 3-án (csütörtökön) délután 4 órákor értekezletet is tart a községház tanácsstermben, melyen való megjelenést mindenkinek kötelességévé teszi ezen közmívelődési szempontból rendkívül fontos

tatátni. Az istállók ajtaja az utcára nyílik, melyből a trágyát az utcára dobják ki, a ház eszre alatt kifeszített kötélen ruhákat szárogatnak s csalhatatlan kiszámíthatják, hogy hány tabóli álló család végzett nagymosást; az erkélyes ablakokban asszonyok és leányok mások szemeláttára végzik a legintimabb toillettezt; az utcán pedig épen ók, aiktől ó a művelt európai ember az illem törvényeinek betartását elvárhatná, oly dolgokat végeznek, melyek láttára még a legotrombább pávián is fülig pirulna! Na, de elegendően e szépséghibákból!

Az ebédet kedélyes diskurzus, különösen a látottak fölötti tapasztalt benyomásaink elmondásával köljöttük el. A társasébd elég jó lett volna, csak a kenyérral nem voltunk kibékülve, mely lángos alakú peszmege volt s hozzá sótalan és kovász-talan. Délután szabad programunk volt, mindenki tetszése szerint használhatta fel az időt. Minthogy sz. Ferenc előünnepé volt, a szent bazilikába mentem, hogy a nagy veszernyét meghallgassam. Nos, ez igazán nagy veszernye volt, négy óráról fél hatig tartott. Az énekesek bámulatos hangferdelemmel rendelkeztek, s a tenorista tultelt volna legelső opera primadon-

nánkon is. En tényleg hölgynek tartottam, mert az est homályában nem láttam az énekeseket s csak otthon világosították fel, hogy az a hölgy bajuszt és szakkált visel. Vacoráig a bollokát jártam be és emléktárgyakat vásároltam, azután pedig az ismerősöknek képes levelezőlapokat küldöttem.

Ejeli tizenkét órákor harangköngás ébresztett fel, az egész város harangjai megszólaltak, hirdetve sz. Ferenc ünnepét. Persze, ez a mi fillünknek szokatlan, kik hozzá szoktunk a harangoknak ütemes szólalmához, az olaszok egyszerűen félrevezik a harangokat és nem harangoznak. Ez a harangzene tartott hajnali négy óráig, ekkor meg trombitások (nálunk trottyosoknak hívják) járták be fülsértő zenéjükkel a várost. Alvásról szó sem lehetett s így kénytelen voltam hal óra tájban fölkelni. Az éjeli szekrényen egy százgyufa és egy öt milliméternyi gyertya szerénykedett a A gyufa csütörtököt mondott, de szerencse, hogy hazulról elláttam vele magamat, mert Olaszországban egy pakli gyufa tíz centesimé, a mi pénzüik szerint tíz fillér. Hja, az állami monopólium! Különben" ennek közönszeit az olasz föld, hogy ott kevés a

gyújtogatás, de annál több az, orgyilkosság! Siettem az öltözékedéssel, mely gyertyám végső lobbot vet, de a gyertya elég udvariatlan volt, mert mielőtt rendbe jöttem volna, egy gúnyos pislogással végbicsut mondtól s én koromsötétégben maradtam.

Hét óra után az omnibuszok Porziunkulába szállították társaságunkat. Szakadó esőbeu érünk a vasútállomás mellett fekvő kis községbe, mely arról nevezetes, hogy itt van szent Ferenc rendjének bölcsője, itt volt az első zárda, az első templom, tulajdonképen kápolna, mely a nagy arányú bazilikába be van építve s itt halt meg Szent Ferenc. Lakosainak száma alig megy 300 főnyire, de azért külön synodocja van. Pósti elnevezésé pedig: Santa Maria degli Angeli (Perugia). A vasúti állomástól néhány percz alatt a bazilikához érünk s ha az ember nem volt még Rómában, egészen meglepi a hatalmas nagy épület, mely tulajdonképen nem egyéb, mint óriási kopöngye, hogy befődjé a királyi műveltségével megoltalmazza a kupola alatt szerényen meghúzódó kápolnát.

A hatalmas bazilikát V. Pius pápa kezdte építeni, az építkezésben mintául a római sz. Péter templomot vette s a terv kivételét

intézmény létesítésének szükséges volta. A szabad iskola munkaköre — amint halljuk — népszerű tudományos előadások tartása lenne. Egy-két utelirás vetített képekkel, irodalmi felolvasások, természetudományi, csillagászati előadások részben kísérletekkel fűszerezve, részben vetített képekkel illusztrálva. Az eszme mindenesetre dicsegetésre méltó s szükséges, hogy ezen eszme megvalósíthatóságát fölünk teltetőleg úgy anguszálj, mint szellemileg fogamosuk.

— **Fényes Cabaret estélye.** A mint értesülünk a nagyatádi iparos ifjuság önképző egyesülete Karácsony másnapján ismétletten egy nagyobb s fényes Cabaret estélyt szándékozik rendezni, a melyre az előkészületek már nagyobb folynak. Elvárjuk tehát derék főrekvő iparos ifjainktól, hogy ezen alkalommal is hasonló kedélyes estélybe részesszenek bennünk, mint már több ízben is részesítettek.

— **Kiraboláltak a marcali takarékpénz-tárt.** Mint «S. H.» írja mult hó 26-ára virradóra ismeretlen tettesek betörték Marcaliban a takarékpénztárba, megfúrták a kasszát s onnan fél millió korona készpénzt s értékpapiert raboltak el. Ha a hír való, úgy igazán nagy csapás érte a marcali takarékpénztárt. Bővebb értesítés a betörésről lapunk zártáig nem kaptunk.

— **Kecskék vendégzeréplése.** Mult hó 26-án reggel Roznik Vendel simongáti vendégloshoz beállított két jöképi kecske s azóta ott kitünően érik magukat, mindenesetre Roznik ur jósvivő házigazdái vendégszeretettel. Aki tulajdoni igényt tart ezen két vendégzeréplőhöz, kelő igazolás és koszt pengz kiegészítése után a fenti házigazdától oltalmába veheti.

— **Lövöldöző erdőőr.** Gige—Cseberki pusztán mult heten Major György úröadalmi kovácsot Vachl Kristóf uröd-erőőr löfégyverével állítólag szándékosan barkáján úgy megloette, hogy rajta husznapon fell gyögyülő súlyos testi sérést ejtett, melő büntetését a bíróságnál fogja megkapni.

— **Vásári tolvaj.** Csökög közösgében mult hó 25-én megtartott országos vásáron Grünbaum Ernő toponári kereskedőtől 22 méter ruha szövetet 13 K. 92 fill. értékben elloptak, a tettest azonban hamar nyakon

csípték és pcdj (Tóth) Szolga Istvánné szül. Sült Lidia kadarkuti lakos, híres vásári tolvaj személyében, aki majd a bíróság börtönében fogja élvezni munkája gyümölcsét.

— **A Petöfi-ház.** A minap érkezett haza a londoni kiállításból a Petöfi-ház és ereklyemúzeum könyvtárának berendezése. A művészi kivittl székényeket egyenesen a Bajza-utcai Petöfi-házba vitték, melynek belső díszítő munkáitain javában dolgozók Kéry Gulánnak, a Petöfi társaság titkáranak felügyeletével. Az újalakítás befejezése után Erneszt Lajos, a Petöfi-múzeum igazgatója, nyomban megkezdte a berendezést és a nagybcsü ereklyetárgyak elhelyezését. A Petöfi múzeum fenntartási céljára rendezett sorsjáték 1 koronás sorsjegyeknek terjesztésére megmozdul az egész magyar társadalom. Amint értesülünk, vármegyénkben is erős akció készült. E mozgalom támogatására mi is felhívjuk közönségünket, mert a sorsjáték sikerétől függ az, hogy a Petöfi-házat a Petöfi Társaság mielőbb átadhassa rendeltetésének. Az egy koronás sorsjegyek megrendeléséhez a Társaságnak Budapest, IX., Boráros-tér 2. sz. alatt lévő irodájában.

— **Újtás a pénzleveleknél.** A pénzlevelekre ezenül öt pecsét helyett csak két pecsétet kell tenni, cspsán a postán megolvasolt pénzlevelekre kell ezenül is öt pecsétet illeszteni. Az új két pecsétes pénzlevel-elborítékok a postahivatalban 3 fillérrel kaphatók.

— **Cseledészerződés és mintabérlevél.** Az új cseledtörvény életbe léptetéséről szóló végrehajtási rendelet-következtében olvasóink nagy részét rendkívül közvégtelenül érdekli az új, a gazdasági céledelekről szöveő törvény által beállt új helyzet. A gazdasági cseled szerződése és bérlevele cím alatt Szabó Tamás dr. tollából egy gyakorlati szempontból igen értékes és hasznos tanulmány jelent meg. Az új cseled-törvény életbe lépte óta minden cseledváltozóskor fölmerül az a kérdés, hogy mit kell a cseledszerződésbe, vagy a bérlevélbe belefoglaltatni? A most megjelent tanulmány szerzője megmagyarázza, hogy mi mindent főlölsleges a szerződésbe, vagy a bérlevélbe

belevenni azért, mert a törvény úgy is kötelező szabályokat állít föl s viszont mi mindent nem szabad fölvenni a szerződésbe vagy bérlevélbe azért, mert a törvénnyel ellenkező megállapodások érvénytelenek. E kérdések fejletésével a szerző az egész törvényen átveti az olvasót, s végül az egész tanulmány összefoglalásaképen egy szerződési és egy bérlevélmintát közöl. A gyakorlati szempontból igen értékes munka ára 50 fillér. Az érdekeltséledőtartó gazdáknak nem elégé ajánlhatjuk a praktikus művecske megvételét.

— **Az úpesti bankrablás paródiája.** Egy vidékünkön levő város torna és vívőegyletének jökévnyi tagjai elmés ötletekkel szökták megtréfálni egymást, ha erre egy-egy név vagy születésnap alkalmat nyujt. Most hogy az egyetlen derék ügyvédjezőt, aki az Osztrák-Magyar Bank ottani főköntézetének is főnöke, a nevenapját ünnepelte, jökévdü barátai az úpesti bankrablás utánzásával gratuláltak neki. Az Osztrák Magyar Bank hivatalnokai, a főnökkel együtt, éppen hivatali munkájukat végezték amikor a bankfiók két ajtajában megjelent egy-egy álarcos bankrablós-csokoládé-revolvertel és papírmásé fölrel a kezükben s az egyik elélt az ajtó, a másik pedig „Hands off” kiáltással behorant a főnök szobájába és homlokának szegezte a csokoládé-revolvert. A bankrablók nyomában a bajársak tisztelegő küldöttsége nyomult be a szobába, amikor azután a bankrablók is letették álarculat és az egyik rabló szerrelt gratulálta meg a bankfőnököt, megnyugtatóván őt az íránt hogy ha soraikban bankgazgatók, bankfőnökök, bankjegyzők, bankvezetözök és más egyéb banktisztviselők vannak is, bankrabló köztöttük nincs. Az eredeti ötlet vídám kacagással töltötte be a komoly pénzintézet hivatalos szöit.

— **A hírlapi «kacsa» eredete.** A hírlapi «kacsa» eredetéről a következő történet mondja el egy francia lap. A brizzei akadémia egyik tagját az újságok különféle képekpen gyanúsították. A derék akadémikus boszondoktól a dolgoz és elmés mődon állt bosszút az újságokon. Az egyik laphoz egy hírt küldött be, amelyikben a kacsák óriási fölánkságáról számolt be. Azt írta, hogy husz kacsát eggyüvé zár, aztán egyet

Vignolára bízta, 1569. március 25-én tettek le az alapkövet, de az óriási építmény csak 110 év múlva nyert befejezést. Hosszusága 127, szélessége 67 magassága, a kupolát is beleszámítva 87 méter. A kupola alatt van a kis Pörckinkula kápolna, melynek eredete a 6. századba nyulik vissza s egykor a becensék tulajdona volt akik azután az újszözlő rend alapítójának sz. Ferencnek ajándékozták a mellette levő kis remeteszögelyt együtt azon kikötéssel hogy a rend évente egy kórő olajat s egy kosár halat tartozik adni a legközelebbi becens zárdának.

Nyolc óra után megkaptam az engedélyt, hogy a kápolnában misézhettem. Mily ritka szerencse és kiváltság volt ez, fölösleges mondanom! Azok a régi téglik, azok a régi falak, az oltár mily sokat mondtak nekem az alatt a féltóra alatt! Mise után barátságos reggelire hívtak meg engem és rendtársamat s egyuttal az ünnepi ebédre is meginvitáltak, amit mi nagy örömmel fogadtunk. Ebed alatt bejárók a porciunkulát zárdát, melynek körülbelül ötven szerzetes lakója van. Nevezetessége a zárdának egy folyosón levő kut, mely szent Ferenc idejéből való, sz. Ferenc rózsaszerjé, szentnek czellája, mely kápolnával van átalakítva. Rézét vettem meg az ünne-

pélyes nagy misén, melyet a tartományfőnök végzett nagy segédlettel, s a mely alatt igaz gyönyörűséget találtam a hatalmas gregorián énekben.

Ebed után rövidre fogtuk a társalgás fonalt, s három órakor Foligno felé indulunk, hogy még ebéd 21 és fél órakor Rómában legyünk. Ne csudálkozzál nyújás olvasom ezen időjelzés felett, az olvasok már jó régen ott tartanék, ahol mi el se kezdtük, hanem csak tervezgetjük, tudniillik a napnak huszonnegyórás beosztásánál az óraszerkezeteken is. Hogy mily praktikus e beosztás, azt hiszem, nem szoruló magyarázatra. Nem kell külön kiemelni pld. reggel 10 órakor, vagy este 10 órakor, mert a tiz órát mindenki délelőtti időnek, a huszoneket órát pedig éjjelnek veszi. Persze nálunk-eleinte egy kis felfordulást csinálna, mint annak idejében a kiő, a méter-mázsza és a méter, s ujabban a fillér és korona, de végre is megszoknánk, s még a kőtyagos kedvű sem jönne ki sodrából, ha tizenegy óra helyett huszonhárom órakor térne haza egy kis kukli prédikációra!

Folignónál temérék utas várt a római vonatra, be is presélték engem technikai vezetőnkkel egy már túl zsúfolt szakaszba. Francia és spanyol papok voltak utitárs-

ink, akik nem valami barátságos ábrázattal fogadták az új helyvénket. No de mi is szivesebben vetünk volna tanjút frészebb szakaszban. Társainmal beszélgetésbe kezdtem, melyre az egyik francia abbé különös figyelmet látszék fordítani. Megkérdezte tőrszöti „Miféle nációk lehetnek ezek?” „Magyarok” „Ugy? és micsoda nyelven beszélnek?” „Ezeknek mint aféle zsisz horvának nincs órnáló nyelvjár, hanem zsláv keverékben beszélnek!” Ez tehát a francia alapos-ság, így tanulnak és így beszélnek rőnk külföldön. Persze mindennek az a vegyes házasság az oka, melyben az osztrákokkal élünk s a drága hitestárs líly bedar fogalmunk tölti meg a művel nyugatot rőnk és ellennük.

Utunkat a legjobb akarattal sem mondhattam kellemesnek, az eső úgy eset, hogy a legszebb vidékekből, mint például Spoleto völgyéből mit sem láthattam. Oltúk az időt, amit lehetett: uszonászással, dolmányzással, beszélgetéssel, de bizony mintha csak ólomlábban járt volna, oly lassan telt el. Társam szundítani kezdett, én is követtem a jó példát s aludtam addig, míg társam cizhelődése és lármája nem jelezte, hogy egy rövid negyed óra múlva Rómában leszünk. (Folyt. köv.)

levégtatói, apróra felvagdaltot és a kacsáknak eledelül adta. A kacsák jóízűen felfalták szerencsétlen társukat, sőt jól lakmároztak következő nap a tizenhatszadik kacsából, majd a tizenhatedikből és így tovább. Mert a még meglevők mindennap valamelyik társukat kapták ebédre. Tizenkilenc nap múlva csak egy kacsá maradt, aminek ilyetén módon, mind a tizenkilenc kollégáját megette. Ez a kis történetke, amely igen szellemesen volt megírva, a lapoknál nem várt sikert aratott, amely a szerző legvéresebb reményeit is felülmúlta. Lassankint végigjárta Európa sajtóját, sőt Amerikába is eljutott. Sokat nevettek annak idején ezen kacsahistórián és a «kacsá» szó új forgalmára a hírlapiródalomban.

— Az egyptomi hét szűk esztendő. Brusch tanár mint Alexandriából írják nagy jelentőségű felfedezésre jutott. Sikerült ugyanis kibetézni, illetve megfejtenie azt az egyptomi hieroglifát, mely arról a hét szűk esztendőről, amelyet a bibliai József a Pharaó álma után megjósolt. Ez ideig a bibliai kívül egyéb szavahírhő adt nem támasztotta ezt az egyptomi drágaságot. Az egyetlen lámpont néhány szókatalán hatalmas magtár nyoma volt, amelyeknek keletkezési idejét azonban lehetetlen volt meghatározni. Azokból a hieroglifákból, amelyek most Brusch tanár kibetézött, kitűnik, hogy a bibliának a hét szűk esztendőre vonatkozó tudósítása mindenben megfelel a való ténylegnek. A Nilus tényleg hét éven keresztül kilépett medréről és annyira elárasztotta Egyiptomot, hogy a vetések a víz alá kerültek s hét évig nem volt aratás.

A bajok borzalmas mérveket öltöttek. Meg a biblia által megadott időpontok is egyeznek. Eddig önkényesen tartották azt a megállapítást, hogy a hét szűk esztendő Kr. e. 1700-ban ért véget, de a hieroglifák adatai most azt kétségen kívül megerősítik. Pharaó tényleg 1715, Kr. e. magyaráztatta meg álmat Józseffel, akinek aztán felségül adta a helipolosi egytem vicekancellárjának leányát. Ugyan ezen esztendőben látak hozzá az óriási magtárnak építéséhez, ahol a hét bő termésű esztendő gabonafelislegét oda raktározták.

— Az Én Újságom. Apró embereknek készült ez az újság. Övék minden szava, minden sora. Friss úde és vidám, mint maga a gyermeklélek. Mese, vers, történeli elbeszélés, kép, mulattató apróság kedves barátságban követik egymást lapjain. Szerkesztője: Pósa Lajos a magyar gyermekvilág régóta kedvelt, szerelt Pósa bácsija. Az én újságomat Singer és Wolfner adja ki. Mutatványszám kérésre ingyen. Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrassy ut 10. szám.

— Magyar lányok. Fialat leányoknak való olvasmányokat, regényt ismeretterjesztő cikket, novellát, verset hoz hetenkint és a képes lap, amelyet Tutsek Anna szerkeszt és Singer és Wolfner ad ki. Java magyar írók, jeles tollu pedagógusok szólnak meg itt. Egyfelől, hogy szórakoztassák a magyar leányközséget, másfelől, hogy az otthon falai közt átvegyék az iskola nevelő szerepét. Ismeretterjesztő cikkei a női kézimunka körébe vágnak, állandó rovat-van a kézimunka, kerésszét, házi foglalkozások számára. Mutatványszám kérésre ingyen. Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrassy ut 10.

— Új Idők, Október elsejével új évnegyedben is a szerkesztőség apparátusa

azon működik, hogy minél változatosabb és előkelőbb színvonalu számokat adjon. Az induló szezon társadami, művészeti eleme mind nyomokat hagy hátsábjain, Szépirodalmi részét a mai magyar bolletristák legjobbjai írják. A szerkesztő Herczeg Ferenc mellett Gárdonyi, Ambrus, Lovik, Bród, Szomaházy, Heltay, Krody, Lyka Károly és Farkas Pál és mások dolgoznak állandóan az Új Idők-be. Az új évnegyed Lovik Károlytól kezd eredeti regényt, akinek finom tollát, gazdag színű elbeszélő-vénáját régtől ismeri és szereli a közönség. Az eredeti regényen kívül egy fordított is kezdődik, amely a külföldi regényirodalom egy érdekelte és poétikus terméke. A hét-aktuálisról eredeti fényképfelvételekkel és Mühlbeck Károly humorus fejlécrajaival számol be. Ezek a kis karrikaturák hamar megszerették a közönség rokonszenvét s immár az Új Idők illusztratív részének külön érdekeségei. Az Új Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Mutatvány szám kérésre ingyen. Kiadóhivatal Budapest VI. Andrassy ut 10. szám.

Felelős szerkesztő: SZMODICS SZILÁRD.

**== Az iskola utcában a ==
Noszlopy-féle ház
szabad kézből eladó.**

Felvilágosítást és feltételeket a perlaki kir. közjegyző adja meg.

Női divat terem.

Van szerencsém a n. b. hölgyközségszives tudomására hozni, hogy

női divat termemet

Nagyatádon, Baross-utca 234. számú házban (Prunauer-féle új cukrászda)

helyeztem át.

Elvállalok a női divat szakba vágó mindennemű munkát u. m. Angol és Francia costumöket, tavaszi és téli kabátokat, derék, alj, blouze, reformruhákat stb. ugyszintén egyszerű házi ruhákat s átalakításokat.

Vidéki megrendelés gyorsan és pontosan eszközöltetik s ha a próba nem volna lehetséges, ugy a pontos méret, vagy pedig egy jó állásu derék beküldendő. Mint eddig is főúrekvésem oda irányul, hogy pontos munkám valamint szolid árszámításom mellett nagyrabecsült megrendelőim bizalmát kiérdemeljem.

Becses pártfogásukat tisztelettel kérvé, vagyok

Pataki József és neje
otthon szabók.

Karácsonyi és Újévi képes-évelező-lapok kaphatók:
BENYÁK JÁNOS
könyv- és papirkereskedésében.

962 \$z. vftó. 1908.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. l-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a nagyatádi kir. járás-bíróságnak 1908. évi V. 344 I. számú végzése következtében dr. Turteltau Adolf ügyvéd által képviselt H. Spielman czég javára 293 kor. 37 fill. s jár. erejéig fogatnosított kielégítési végrehajtás után lefogalt és 1200 kor-ra becsült következ ingóságok, u. m.: 40 végknavasz, 300 méter ruhaszövet nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyatádi kir. járás-bíróság 1908. évi V. 354 5. számú végzése folytat 293 kor. 37 fill. tőkekövetelés, ennek 1907. évi novemb. hó 2. napjától jór 6% kamatai és eddig összesen 42 kor. 75 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Nagyatádon a piacztéren leendő megértására

1908. évi december hó 11-ik napján d. e. 10 órája

határidőül közfítetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. l-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzítés mellett, a legutóbbi igények, szükség esetén becsáron alul is fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. l-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyatádon, 1908. évi november hó 23. napján.

SZABÓ JÓZSEF
kir. bir. végrehajtó.

! Házeladás !

A zrinyi-utca 328. sz. ház melléklépülettel és nagy kerttel jutányos áron eladó.

Az érdeklődők Benyák Jánosnál bővebb felvilágosítást nyernek.

Egy és kétévés szőlő-oltványokról, különféle sima és gyökeres vadvesszőről

szőlő kimutatás megjelent.

Kivánatra bárkinék ingyen és bérmentve megküldi a

Vállalati szőlőtelep.
Biléd, Torontál-megye.

Nagyatádon a Föld-utcában levő
77-ik számú ház
szabadkézből eladó.
Bővebb felvilágosítást a községi jegyző ad.

Különlegességek:
KONYAK, ANGOL RUM, LENGYEL LI-
KÖRÖK ÉS TEÁKBAN.

Fleiner Ignác VAS- és FÜSZER-
KERESKEDÉSE **Nagyatádon**

(Korona szállodában.)

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni hogy **szobafűtésre kiválóan alkalmas TRIFAILI darabos SZENET tartok** állandóan raktáron; a szén kitűnő minősége, valamint az a körülmény, hogy minden kályhában egyformán használható, egy jó és olcsó tüzelő anyagot szolgáltat.

Ajánlom továbbá nagy választékú raktáramat mindenféle kályhákban, takaréktűzhelyekben, ugyszintén revolverek, fegyverek és flóbertekben, gazdasági és varrógépek s az összes **vasáruccikket legjobb minőségben.**

Különlegességek:
KONYAK, ANGOL RUM, LENGYEL LI-
KÖRÖK ÉS TEÁKBAN.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ +
KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA **NAGYATÁD.**

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNlja saját készítményű lábeliit a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alaku cipők el-készítését.
RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek kész árut egyszerűtől a legfinomabb kivitelig.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

LANDLER ALADÁR

fűszer, csemege, játékaru és vegyeskereskedése
NAGYATÁDON,

Széchenyi-tér 23. szám. (Záborszky-féle sarokház.)

A közelgő karácsonyi ünnepekre főképen ajánlom karácsonyi s újvi ajándéktárgyaimat, u. m. gyermekjátékok, karácsonyfadiszek és czukorkákat a legkülönfélebb

Állandóan raktáron:

fűszer, csemege, különféle felvágottak, különféle konservált halkülönlegességek, friss virsli, thea, theasütemények, ásványvizek.

Szolid és pontos

KISZOLGALÁS.

A NÁLAM TALÁLHATÓ OSSZES ÁRUKBÓL NAGYVÁLASZTÉK.

Állandóan raktáron:

bőráru különlegességek: erszények, ridikülök, szivar és cigarettatárczák. Mindennemű kefeáruk, czipókenőcsők, szappanok és illatszerek, inggombok.

Egy próbavásárlás mindenkit meggyőz áruim kifogástalan kiviteléről, minőségéről és olcsóságáról.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban.

Alapított
1854.

ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.

Alapított
1854.

MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.

Lüttichi és suhli fegyverek, flóbertek, revolverek és mindenemű vadászati cikkek.

≡ Gazdasági és varrógépek.

Szabályozó, töltő és szellőző kályhák. Remek kivitelű kályhatalcák és kandaló eszközök.

Közönséges és nikkell száncengők.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Halifax és Pelikán korcsolyák, jégpatkók.

Mindenemű takaróktűzhelyek.

≡ alódi Meidinger kályák.

Pinkafői és erdélyi hosszszőrű pakróczok.

Háztartási és konyhaberendezési cik.

Szab. zsirbödönök.

ADLER GÉZA

FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSE.

Alapított 1900. NAGYATÁDON, Alapított 1900.

A téli évad beálltával ajánlja a következő frissen érkezett árukat u. m.

Tea, Rum, Teásütemény, Cognac, Likőr, Déligyümölcsök Füstölthúsok, Sajtok, Conservhalak, Finomcukorkák stb. különlegességeket.

Az összes cikkekből állandóan nagyraktár
A LEGJOBB KIVITELBEN.

Valódi Prágai sonka és Bécsújhegyi virsli
Különféle ásványvizek!

Mikulások, Karácsonyfadukorkák, és Karácsonyfadiszkek nagy választékban kaphatók.

594

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.
A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKORÉNEK« HIVATALOS KOZLONYE.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

SZERKESZTIK:
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fürdő-utca 67. szám.
Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchényi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendők.

Nyilvános könyvtárak.

Az új kor szelleme nemcsak megérlelte, hanem sürgősen előtérbe állított egy nagy kultur követelményt: a nyilvános könyvtárak kérdését. Eötvös József bárónak, a magyar nevelésügy úttörőjének teljes diadala a mostani idő. A helyzet az, hogy Magyarországon az irni és olvasni tudók nyolcvan-százaléka szellemi táplálékot kíván és a míg ezelőtt két évtizeddel a nyilvános könyvtárak kérdését a magyar sajtó úgy tárgyalta, mint a szellemi központok egyik hiányzó tényezőjét: ma pedig úgy áll a dolog, hogy a szellemi táplálékra szoruló nagy kontingens immár a falukban, sőt a tanyákon is nyilvános könyvtárakat áhít. És ha arra gondolunk, hogy a kiket a mindennapi iskola a szellemi szórakozás gyönyörűség országába bevezetett, mennyire igényli, hogy olvasászetretét gondosan és körültekintéssel elégítsük ki: ez a kulturkérdés ma sokkal jelentőségesebb, mint valaha.

Hiszen ezelőtt is harcoltunk a ponyva ellen, pedig akkor nem ismertük a Nich Cartereket, a bűnös bárónék fertelmes életrajzait és a pornografikus irodalom megmélyező és gomba módra szaporodó szörnyeit. Még akkor az osztályokat

egymásra uszító, ábrándos ködképek után nyargalázó idegen talajon serkedt, szocialis sajtónak népirodalma sem kísérlett. Akkor még Bagó Márton ur volt a veszélyes és mégis hányszor sorompóba álltunk a magyar nép lelke tisztaságának védelmére, holott kiterjedésre negyedrész annyi lélek sem volt vonható az irodalmi bogáncsterületre, mint ma — hiszen mindenki látja, — kocsis, szakácsné, csösz, bakter, kisgazda, zsellér szóval az Isten adta nép mindegyike, betű után kapkod, mert az iskola e betűk szeretetére tanította meg.

Föl lehetne tenni a kérdést, hogy örüljünk-e ennek, avagy bánkódjunk-e rajta? Ne vessük fel ezt a kérdést. Örüljünk és fejezzük ki örömlünk tartalek nélkül, hogy a magyar kultúra ekkora hatalmas lépést tett: e népmilliókat vont be a kultúra szárnyaiba.

Nem kell, egyáltalában nem kell siránkoznunk azon, hogy minden kritika nélkül mohón fálják a betűt, válogatás nélkül és hogy ezek a betűk olykor nagy ártalommal vannak, mint a pápa lélekre. Mert hiszen segíthetünk rajta. Sőt a magyar intelligenciának határozott, elháríthatatlan feladata, hogy a kultur szükségletnek irányt szabjon. Talán a modern idők előjövendő szellemét érezte meg

Darányi földmívelésügyi miniszter, mikor ezelőtt mintegy tíz évvel megkezdte főleg azokban a veszélyeztetett vármegyékben, a hol a szocializmus immenneer veszélyes mérveket öltött, a nyilvános könyvtárak földlítésának korszakos kultur munkáját. És azok a kedvező tapasztalatok, a melyeket Békésben, Csanádban, Csongrádban és Szabolcsban tett, arra birta a miniszter, hogy fokozatosan és tervszerűen tárcája keretében a nyilvános könyvtárak ügyét szolgálja; közel háromszáz népkönyvtár van már felállítva az országban és ezekkel nevezetes tapasztalatokat tett a miniszter. Kérdőleveket köröztetett. Kérdést tett, hogy a magyar nagy Alföldön mit szeret olvasni a földmives, kisgazda, és munkás? És a kérdésre az volt a felelet, hogy Arany és Jókai után Vas Gereben és Mikszáth a legkedvencebb magyar írók; melléje soraikkal olvasottság dolgában Rákosi Viktor, »Korhadt fakeresztyé« című műve, mely állandóan forog és soha a könyvtárba vissza nem jön, mióta abba elhelyezték. Érdekesen világitja meg ez a körülmény a magyar népi lelket, a mely csodás ösztönrel érzi meg és fogja fel a művészi szépet és nemzeti irodalmunk értékes kincseit.

Mit bizonyít ez? Azt bizonyítja,

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Uti vázlatok Olaszországról

Irta: P. Kiss Arisztid.

(Folytatás.)

Róma.

Este tíz óra volt már, midőn vonatunk bedöcögött a római pályaudvarra. Már félórával előbb meglassította amugy is megfontolt lépéseit, mert csak a közel múlt napokban jázódtok le egy rettenetes karambol, melynek borzalmas részletei élénken foglalkoztatták olasz utilársainkat. Most már nagyon óvatosan haladt a sin-tér (bocsánat e szójatekért!) felé.

Egy kis láрма és kápkodás után már kocsiában álltunk s az Albergo (Pension) Alberti-be hajtattunk. Nagyon előkelő szálloda ez a »Via Sagna« egy kis oldal utcájában

s jól esett az assisi piszok után egy kis tisztaságot és kényelmet élvezhetni.

Másnap első utunk természetesen a Vatikán és sz. Péter temploma felé vitt. Dacára annak, hogy Respighi bibornoktól, mely elépte a várótermet, s a sok idegen láttára bizonyos nyomasztó érzés fogott el bennünket, vajjon mikor kerül reánk a sor? Nyílik a salona ajtaja s kilép Msgr. Bisleti egy vendég kíséretében. Körülnéz, rajtuk akad meg a szem, ami nagyon természetes volt, mert ismerőst Czaich urat látta társaságunkban. Mindjárt megtudta, hogy magyarok vagyunk s a legnagyobb szívélyességgel tudakozódott kívánságunk felől. »No de hát ne ítí beszéljessünk, mondja a nyújas főúr, hanem menjünk a társalgóba. Engem balkarján, a plébános urat jobb karjára öltve, vezetett a salomba, ahol barátságos tere-fere között szóba került, hogy ő szentségénél ohajtánánk tisztelni, s mert tártozkodásunk hat napra van tervezve, kértük őt, hogy a tisztelgés mielőbb megtörténjen.

Occasio!

A szokásos nagy karácsonyi vásár
FEIGLSTOK ZSIGMOND

Occasio!

cégnél
már megkezdődött.

hogy a hol a művészi szépség kultuszát a mívelődés legalacsonyabb lépcsőjén így fel fogják és ápolják, ott a népek kultur szükségletét minél nagyobb erővel államilag gyámolítani kell. Minden dicséretünket megérdemli Darányinak az a törekvése, hogy ezt a kultur szükségletet kielégíteni siet és a népet gazdaságilag neveli. Mert az is érdekes tünnet, hogy a Darányi könyvtárak, gazdasági könyvei is rohamosan megszerették a közkedveltséget. Ismeretes dolog, hogy a földmívelési tárca keretében a miniszter minden esztendőben 150 újabb könyvtár felállítására kér megfelelő fedezetet. És az is az idők új és nagy fordulatát jelenti, hogy pártokon kívül nincs népszerűbb tétel, melyet szívesen ne szavazna meg a képviselőház. Mindezeket örvendezve elmondván, még azt adjuk az érdekeltek tudomására, hogy a földmívelésügyi miniszterium könyvtárairól a községek képviselőtestületeinek kell foljgmodnia, ezt a foljgmodást azonban megelőzi a képviselőtestületek az a határozata, hogy községében nyilvános népkönyvtár állít föl és azon szabályokat betartja, melyeket a miniszter a nyilvános könyvtárak használatánál elrendelt, és amelyek abban csucosodnak ki, hogy az ingyenes és mindenki által használható legyen és hiven kezeltessek s a község vagyron ereje szerint időnként szaporíttassék.

Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát. Azt hisszük, ciklünk alkalmas lesz arra, hogy a hol a nép javával törődnek, ott a kérdést komolyan kézbeveszik és a nyilvános könyvtárát a szükséges lépéseket megteszik.

Gazdaköri gyűlés

— Saját tudósítómól. —

Nagyatád és vidéke gazdaköre f. hó 4-én tartotta meg e havi közzgyűlést, mely

„És mikora akarjátok?“, „Holnap, kegyelmes uram!“, „Jól van, még ma estére szállástokra küldöm a belépési jegyeket s a listelgetést holnap délután negy órára (16 órára) tűzöm ki!“ Ne csudálkozzanak kedves olvasóm, hogy ez a nagy ur tegezést bennünkelt, mert a külföldön a papok, éppugy mint a katonák, bajtársaknak tekintik egymást. Csak a magyarok, németek, franciák, és angolok oly hűdegek egymás iránt, hogy a testvéries tegezést mellőzik. Természetes, hogy a mi is tegezünk a kegyelmes urat, akinek magyar viszonyok körüli tájékozottságát nem győztük bámulni.

Az egész délelőtti időt a Vatikánban töltöttük. A főkamarástól elbucsuva a Sixtini kápolnába mentünk, hogy megcsodáljuk Rafael remekművét: „az utolsó ítélet“. Sajnos, telve volt álvánnyal s így nem sokat láttunk belőle, de egyes alakok, vagy részletek elárultak a hatalmas teremő elmét, és megértettem, miért ínkadt miérintek Guidó Reni aki Rafaellel az elsőségért versengzett, midőn e képeket megláttá! A képtárban pedig gyönyörködöttünk Rafael Maddonnáiban, Delsarto, Reni, Dolie, Veronese, Tizian, és Tintoretto remekeiben. Rafael Reni és Tizian képei előtt festő-álványok

tekintettel az érdekes tárgyorozatra, a rendesnél látogatottabb és élénkebb föloflású volt.

Mint első pont a Nagyatádon létesítendő interurbán távbeszélő kérdése tárgyaltatott. A gazdakör elnöksége felkérte Molnár Ferencz pécsi pósta és távúdra föltűsztet a szükséges felvilágosítások megadására, ki is egy hosszú levélben részletesen ismertetli az interurbán telefon létesítésének módozatait az előfizetési díjakat stb. Tekintettel arra, hogy a megyei telefon felállítására ugjis csak idő kérdése; a külön vezetékek létesítési költsége és az évi előfizetési díjak túl magasak, elhatározza a gazdakör, hogy e kérdés további megbeszélését elhalasztja arra az időre, a mikor a megyei telefon felállítására kész elhatározott dolog lesz.

A második pontot egy Nagyatádon tartandó tenyészbika vásár módozatainak megbeszélése képezte. Ily tenyészbika vásároknak évenként egyszer való megtartása az egész vidék gazdaközönségére igen ádvs hatással lenne, a meányiben ilyenkor ugy a magán gazdáknak, mint a községeknek is alkalomunk volna nagyobb mennyiségű felhajtott anyagból a nekik megfelelő kiválaszthatni. Brokes Rezső állattenyésztési segédfelügyelő, ki a gazdakör meghívására a mai közzgyűlésen részt vett, ismertetve a kedvezményeket, melyeket a kormány tenyészbikák beszerzésénél a kisgazdáknak és községeknek nyújt. Ezután hosszasan vita indult meg a módozatok megbeszélése körül, végül határozattalag kimondatik, hogy a «Nagyatádi l. tenyészbika-vásár» jövő év tavaszán 1-2 héttel a budapesti tenyészállat vásár után, március 20 körül lesz megtartva, díjazással egybekötve. Díjat csak kisgazdák kaphatnak, uradalmak legfeljebb elismerő oklevelet. A bírálo bizottság képezne a vármegyei mezőgazdasági bizottság, kiegészítve a gazdakör tagjaiból. A gazdakör elnöksége a miniszterium részéről adandó díjak és egy, a vásár megtartására alkalmas hely kieszközölése iránt a szükséges lépéseket meg fogja tenni, azután széles körben hirdetésekét fog kibocsátani a tenyészbikát eladni, vagy venni szándéko-

zó közönséghez és különösen a községek figyelmét fogja a tartandó vásárra felhívni, mint oly alkalomra, a hol a szükséges apaállatokat a legjobban beszerezhetik. Ugyo gádzkának, kik messzebb vidékről óhajtanának bikákat a nagyatádi bika vásárra hozni, vagy itt vett bikákat messzebb vidékre szállítani, vasúti szállítási kedvezményt kapnak.

S. r.

Az új ipartörvény.

Régi óhajtása az iparoságnak egy új ipartörvény megalkotása. Mégis kétségelen, hogy minden érdekelte tényező szívesen vár a két-évtizedes várakozás után még egy ideig, ha ezzel inkább látja biztosítva egy oly ipartörvénynek a megalkotását, amely a gyakorlatban végre is hajtható, s amely az életbe áttűltetve, üdvs hatással lesz az iparra és kereskedelemre. Már pedig az új törvénytervezet oly sok és oly nagyfontosságú kérdést ölel fel, a gyakorlatban még ki nem próbált új intézményeket kíván létesíteni és általában anyira tulerjeszkedik ipartörvényünknek megszokott keretein, hogy a gyakorlati alkalmazhatóság szempontjából az alapos megfontolás nagyon is indokolt.

Ami a törvénytervezetet általánosságban illeti, minden érdekelte tényezőnek és mindenkinek, aki az ország iparának és kereskedelmének fejlesztését és virágosodását szíven viseli, örömmel kell látni, hogy az 1884. évi 17 törvényekben foglalt, most is érvényben levő ipartörvényünknek a reviziója nagy lépessel haladt előre a megvalósulás felé. Amde más kérdés, vajjon kívánatos-e, hogy a tervezet jelen alakjában és főleg mostani terjedelmében váljék törvénygyé? Erre a kérdésre habozás nélkül és határozottan nemmel kell felelnünk.

A törvezethez kötött előszó maga

voltak a különböző nemzetbeli művészek másolással voltak elfoglalva, de annyira, hogy a sokadalomról nem is látszottak tudomást venni. Sorba járult a muzeumokat, melyek leírásába nem is bocsátkozom, hiszen csak azt ismételtném, amit a Bedecker és touristák már régen megírtak. Majd a vatikáni kertel járult be, melynek rendezettségé mintánál szolgálhatna bármely angol kertnek. Nevezetessége a luorési barlang utaztat s egy szökő kut, mely mesterséges sziklarakásokból jön elő, és phantasztikus alakokat produkál. A kertben van a gazdasági udvar is, hol az apró majorság zszibong, lármáz, de különösen az állatvilág, szociálistái a réctét, melyek itt is magyarul hárogják: „hány zák árpád van gazda?“ Még a kocszinbe kukkantottunk be, hol a pápai diszhintók álltak, melyek a kocsiipar valóságos csudái; de hát ritkán vannak használatban, mert a pápa szivesebben végvégi sétáit gyalog a vatikáni kertben, mint kocsin.

Délután három csoportra osztlunk. Rendtársannak és nekem rendünk generálisához kellett menni, hogy tisztelegjünk s az engedély levelet bemutassuk és visszzadjuk. A „Piazza del popolo“-n megalgud-

tam egy fiakkercsellel, aki azután alaposan becsapott, három lírát kérvén a sz. Antal kollégiumig, mely a „Via Merulana“-n „a Maria Maggiore“ és a Laterán bazilika között áll. Katonás rövidséggel végeztünk, mert hát nem nagyon tartóztattak bennünket, amiú nem lehet esodálkozni hiszen ily népes és nagyforgalmu zárdában sok vendég fordul meg. Bizony ilyen helyeken senkit sem vesznek öibe, hanem kap egy cellát, meg ételt, mi kell több? Rozsnyai Barnabás honfi és rendtársunk látogatottuk meg a kollégiumban, ki felsőbb tanulmányait végezte itt, akinek kíséretében folytattuk szemlénket e római nevezetességek körül.

Sorba vettük a már fent említett Maria Maggiore“ és Laterán bazilikát, a „Scala Santa“-t, „Santa Croce di Gerusalemme“ templomokat. Annyi volt a nézni való, hogy ödre este lett, mire szállodánkba jutottunk. A bőséges ebéd után hangos volt a társalgó; egyik utfitársunk a pianónán szófalkoztatott bennünket jeles játékaival s becsodítette az összes szöallóbeli vendégeket, kik viharos bravó kiáltással s tapsokkal adtak kifejezést elragadtatásunknak. Így ment ez minden este, dacára annak, hogy holt fáradtan érteztünk haza szemle-utunkból.

is elismeri, hogy sok szó fér ahhoz, hogy az egész anyag egy törvény legyen-e? Mellette felhozza azt, hogy az egybefoglalt részek így szoros kapcsolatba kerülnek; hogy egy törvénybe foglaltatván különféle rendelkezések, az eljárás egyszerűsített és elkerülhetővé válnak az ismétlések és más törvényre való hivatkozások.

Ezek az érvek azonban nem elég fontosak és semmiesetre sem elegendők arra, hogy az új ipartörvénynek a tervbe vett kiterjedésében való megalkotása mellett foglaljunk állást, azokkal a sokkal nagyobb számu és sokkal fontosabb indokokkal szemben, amelyek ellene szólnak. Ezek között a tervezet előszava is felhozza azt, hogy a törvény nagy terjedelme megnehezíti annak kezelhetőségét, speciális törvények könnyebben mennek át az egyes érdekeltségi körök vérebe, tehát alkalmazásuk egyszerűbb és könnyebb.

Vannak azonban ezeknél súlyosabb indokok is. Mindenekelőtt az, hogy a tervezetből mostani terjedelmében és alakjában lehet egy törvény, de egységes törvény soha. A törvénytervezetnek egyes részeit annyira különböző fellegés lengi át, mintha azok nem is egy korszakban készültek volna.

De ettől eltekintve, lehetetlen, hogy ipari életünk a legnagyobb zavarok és legsúlyosabb rázkódások nélkül megbirja annyi új intézménynek az életbe egyszerűen való áttételét, sőt a megévő és maradó intézmények keretén belül is annyira új intézkedések egy időben való keresztülvitelét, mint a mennyi a törvénytervezet magában foglal.

Még egy, nem kevésbé lényeges szempont szól az ellen, hogy a tervezett reformok mind egy időben lépjenek életbe. Ezeknek az új in-

tézményeknek a fenntartása ugyanis óriási költségeket igényel, amelyek költségeinek nagyobb részét járulékok és tagsági díjak alakjában közvetlenül és kizárólag, másik részét pedig közvetve, adó alakjában jobára szintén az iparos- és kereskedőosztály fizetné s amelyek költségek oly nagy terhet hárítanak egy-szerre az iparosokra és kereskedőkre, hogy azt ez az osztály existenciájának veszélyeztetése nélkül meg nem bírná. De nem bírná meg a terhek áthárítását a fogyasztó közönség sem, amelyet a máris uralgó általános drágaság eléggé sújt.

Ily körülmények között, bármennyire inponáló is az a nagy anyag, amelyhez hasonló terjedelmű törvényalkotás kevés van, a mellett kell állást foglaljunk, hogy az új ipartörvény maradjon körülbelül azon keretek között, amelyekben a mostani ipartörvény mozog, pótolva a hiányokat és javítva az elavult intézkedéseket. Ellenben a tervezet egyéb részeiben felöltött kérdések csak az új ipartörvény megalkotása után, fokozatosan, külön törvényekben nyerjenek megoldást.

HIREK.

— A „Szabad Lyceum egyesület” megalkotása végett egybehívott értekezlet f. hó 3-án kimondotta a megalkulást. Hogy az egylet az engedélyezés biztos reményében azonnal megkezdhesse működését, rögtön meg is választották a jelenlévők közül a tisztikart és választmányt. Elnök Tallián Andor főszolgabíró, alelnök Szmodics Szilárd polg. isk. igazgató, titkár dr. Neubauer Ferenc ügyvéd, pénztáros Katona Géza polg. isk. tanár lett, választmányi tagok egyelőre Ghimesy László, dr. Schwarz Mihály, dr. Borsodi József, P. Kiss Arisztid, Nemes Gyula és dr. Kom-

men Elek lettek, a választmány kiegészítői azokkal, kik aktíve is közreműködnek a tagok közül. A tagsági díj évi 4 korona, mely egyszerűságra az előadások látogatására is feljogosít. A taggyűjtő ivot már kibocsátották. Ez évadban 8 előadás tartása van tervezve, melyet eljete lehetőleg még ez évben lesz megtartva. A tisztikart és választmány f. hó 10-én d. u. 4 órakor a polg. iskola tanári szobájában ülést tart az alapszabályok kidolgozása, egy vett gép beszerzése és az előadások idejének megjelölése tárgyában.

— **Halálozás.** Lóv Ignác, Lóv Lajos, erzsébet-pusztai gazdasági intézőnek, lapunk munkatársának édes atyja múlt hó 26-án élete 73 évében elhunyt. Béke lengjen hamvai felet.

— **Petőfi-ereklyék.** A Bajza-utca sarkán befejezéséhez közeledik a Petőfi-ház átalakításának munkája. Az érdekes múzeumban Petőfi ereklyéink kívül Jókai Mórnak és a költő több kártyásának emléktárgyait is kiállítják. A múzeum ünnepes megnyitása 1909 március 15-én lesz, tehát a tárgyszerűjatek huzásának megjeleése után egy héttel. A Petőfi Társaság ismételve kéri a közönséget, hogy a Petőfi-ház létesítése s fenntartási költségeire rendezett 1 koronás sorsjegyek vételével és terjesztésével támogatassa a kulturális és hazafias törekvést. A gazdasági nyeregekben bővelkedő sorsjegyek sorsjegyei megrendelhetők a Petőfi Társaság irodájában: Budapest, IX., Boráros-tér 2 szám alatt.

— **Eljegyzés.** Landier Aladár 1908 év december hó 6-án eljegyezte Berger Sámuel kedves leányát Juliskát Nagyatádon.

— **Új gazdatiszt.** gróf Széchenyi Bertalan Schlapachter Mátyas apari úrodalmi segédtséget feloldozósi hitbizományi úrodalmának bogát intézőjévé kinevezte.

— **Kassza betörés.** F. hó 5-éről 6-ra éjjel három ismeretlen egyén be akart törni Felsőseged községházába, nyilván hogy onnan Tarany példájára elvitteék a kassza tartalmát. De az ében abban az időben arra menő községi bakter- és kishírő észre vették a hátsó ajtóban munkában levő embe-

redélyi rendtársannál emlékezőlehetőség cserében hagyott. Én másodikkal lettem bemutatva. Midőn előttem állott a keresztényiség közös atyja, mint mondhattam volna? Áldását kértem, ő pedig jószágos szemek rajtam pihentetve így szólt: «Megáldalak édes fiam téged s otthon lévő testvéreid, egyuttal félhatalmazlak, hogy áldásomat kihasználhass a hiveknek is!» Ismét egy kezesritás és tovább megy.

— A bemutatás szertartása után a pápa a terem közepére állt s a kamarás intett, hogy a szentatya köré gyűlekezzen, mert beszélni akar. Körülvettük őt, s a szerencse annyira kedvezett nekem, hogy jobbjára kerültem mellette, míg balfelére Czaiach honfitársunk került. Kissé fátyolozott hangon olasz beszédet intézett hozzánk, de oly teljesen olaszszággal, hogy még az autódiktakta is teljesen megértette. Beszédében nagy örömeinek adott kifejezést, hogy az ő kedves magyarjait maga körül láthatja, azon hős és derek nemzet fiait, kik vallásosságukkal, törlhetetlen hűségükkel elévülhetetlen érdemeket szereztek sz. Péter széké előtt. Czaiuch ur tolmácsolta a szentatya beszédét azoknak, kik olaszul semmit sem értettek. Végül áldását adta ránk s kíséretével a szomszéd terembe ment, ahol a francziák várták. Még nem ért a nagy üveg

ajtóg, lelkesült éljen reszkettette me a termet, mire a pápa visszafordult s kedves mosolygva derült, kezével többször bucsut intett felénk.

Az audencia után a fényképészhez mentünk, hogy megörökítsük kis csapatunkat. Már-homályos volt az idő, de azért a felvétel elég jól sikerült háromsori próba után. Jót neveltünk azon, hogy az első felvételén egy vingai bolgár asszonyunk két feje volt. A fényképek természetesen csak ide hazá kaphattuk meg.

Ennek végeztevel villanyosra ültünk, s a „Piazza Scossa Cavalli”-n, a Tiberis hídján és a „Piazza del popolo”-n át megtértünk szállásunkra, ebéd idejéig sűrűny-foglalomással, képes levelező lapok írásával szórakoztunk. De egy meglepetésben is volt résznünk: a szent atya mindegyikünknek egy éremet küldött, melyet az „Immaculata” jubileum alkalmából veretett, s azonfelül azon értesítést is vettük a Vatikánból, hogy a zarándok csapat papi tagjai másnap, sz. Péter sírja fölött misézhetnek! Ezt a kegyet nem is merük kérni, és ime, a szentatya-nak a magyarok iránt érzett különös rokonszenvre keres nekül is megadta azt, miiben ritka halandóknak van csak része.

(Folyt. köv.)

Másnap délelőtt sz. Péter templomának kincstárát néztük meg, délután pedig már négy óra előtt a Vatikán terén gyűlünk össze. Zöld színi belépi jeggeinket markunkban szorongatva vonultunk a „Sala Mantuana”-ba, egy gyönyörű terembe, s ott vártuk a szent atyát. «Vive», «evviva», «hoch» kiáltások jelezték, hogy jön a pápa. Bár a francziák, svájczian és németek hirtörzta többen voltak, mégis mi magyarok részesülünk ama kitüntetésben, hogy először minket fogadott. Egyszer csak az ajtóban Msgr. Bisleti és egy világi kamarás kíséretében, megjelenik egy szép öreg pap, hófehér talárbán, fején a kis fehér kerek sapkával, előtünk állott X. Pius. Oly megerő, kedves alakja van, hogy azonban felismerjük azokat szívet, akik csak egyszer is rá tekintenek. Közép termet, fehér haja ragyog, mint az ezüst, nagy fekete szemek csillognak, mint a drágakő, fejét kissé félrehajtvá hordja. Hatalmas «éljens»-nel fogaduk, mire barátságosan mosolyog, hiszen nem ismeretlen ez a magyar, szó előtte. Sorba térdelünk, ő csókora nyújtja kezét mindegyiknek, nekünk papoknak, meg kezünket is megszorítja s a hatalmas temyében elült a kezemfeje, hogy kisse látzott belőle. Ezután jött a bemutatás; Msgr. Bisleti végezte azt a tisztet, akit azonban

reket, kilc azonban futásnak eredtek. Fábián György kisbíró utánuk lőtt, de nem találta el őket s elmenekültek. Az előtte való napokban több idegen ember kőbörgött a faluban és azt hiszik, hogy azok lefették a tettesek, kiknek egész rombolásuk különben csak a külső ajtó vasalásának szétrombolásáig ért. A nyomozás erősen folyik. Nagy a remény, hogy siker esetén a taranyi rablásra is, melyet még mindig teljes homály takar, világosságot fog vetni.

— **Kaposvár önálló kerület.** Mint a kaposvári lapok írják, a választókerületek új beosztásával Kaposvár is önálló kerület lesz.

— **A tuberkulózis pusztítása Somogyban.** A belügyminiszter által kibocsájtott statisztikai kimutatás szerint folyó év július havában Somogy megyében 112 egység halt el fűdővészen. Ez az ijesztően nagy szám nem szorul kommentálásra.

— **A barcsi Cátó.** Barcon a hatóság Hoch József mészárosról húst koboztatott el. Ennek a husnak további sorsa szerfelett érdekeltte Herczog Andor barcsi lakost, aki panamát gyanított a dologban. A kiváncsiság nem engedte nyugodni, s hogy a dolog végére járjon, kérdőre fogta az egyik rendőrt. A rendőr meg is mondta neki, hogy az elkobzott húst bizony az előjáróság elásatta az elkobzás után azonnal. A dolognak ez a természetes és törvényes rendje azonban sehogy sem fért Herczog fejébe s ki is jelentette a rendőrnek, hogy ő azt nem hiszi; nem a földbe, hanem valakinek a gyomrába leti elásva a hús — mondta ki a szentenciát a barcsi közérkölcse feltételesen örökődő Herczog. Azonban abban a kijelentésben benne rejlik az a gyanu, hogy a hatóság közegei az elkobzás és az elkobzott hús körül — visszatalélt követték el. A barcsi Cátót följelentették a bíróságnál.

— **Fiatal utonálló.** Mult hó 27-én d. e. 11 óra tájban Glávic Ádám heresznyeje lakos 13 éves fia, midőn a babócsai gyógyszerházból orvosságot vitt az édesanyjának, a bolhói határban a régi temető melletti uton Berkics István 16 éves bolhói lakos kinyitott késsel Glávicé elé állt azon kijelentéssel, hogyha most pénzt nem adsz, megöllek, de miután Glávicánál pénz nem volt, Berkics annak zsebeit mind megnézte s az után a náta volt orvosságos üveget követeltte, mit Glávicé oda is adott s akkor futásnak eredve, Berkics hazafelé szaladt; ezen esetet távolról Babics Ferenc bolhói lakos látva, a káros fiuval Berkics után szaladtak, de azt nem érték el, Berkicset a szülei házánál a kertben a kukoricaszár közé elbujva megtalálták, s atól az édesanyja az elrabolt orvosságot elvette és a káros fiunak visszaadta. Berkics oda nyilatkozott, hogy pénzre volt szüksége, ezen cselekményt azért követte el. Nevezett a kaposvári kir. ügyészségnek fejelentette.

— **Milyen idő lesz decemberben?** A "Meteor" jóslásai szerint december hó csomópontjai 2, 7, 14, 15, 20, 24, 26, 29, és 30-ra esnek, melyek közül a legerősebb hatásúak a 2, 15, és 29 erősen hideg jelleggel, míg a 23—26 csapadékkal, esetleg hóval. Havazást a 29 csomópont hatáskörében is várhatunk.

Felelős szerkesztő:
SZMODICS SZILÁRD.

Karácsonyi és Újévi
nagy
választások
képeslevelező-lapok

TATAI BRIKETT

kitünő szobafűtési szén

jutányos árban

azonnal szállítja:

Magyar Általános Közszénbánya
Részvénytársulat
Budapest, V., Erzsébet tér 19.

Egy csinos kiállítású, elég jó
karban levő

ZONGORA

nagyon olcsón eladó

Füzessy Ágostonnál Henészen.

! Ház eladás!

A zrinyi-utca 328. sz.

ház melléképülettel és

nagy kerttel jutányos

áron eladó.

Az érdeklődők

Benyák Jánosnál bővebb

felvilágosítást nyernek.

Nagyatádon a Fürdő-utcában levő

67-ik
számu ház

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást a közlégi jegyző ad.

Egy és két éves
szőlő-
oltványokról,
különféle sima és
gyökeres vadvesztről

szőlő kimutatás megjelent.

Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldi a

Vállalati szőlőtelep.

Billéd, Torontál-megye.

Női divat terem.

Van szerencsém a n. b. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy

női divat termemet

Nagyatádon, Baross-utca 234. számú házban (Prunauer-féle új cukrászda)

helyeztem át.

Elvállalok a női divat szakba vágó mindennemű munkát u. m. Angol és Francia costümöket, tavaszi és téli kabátokat, derék, alj, blouse, reformruhákat stb. ugyiszintem egyszerű házi ruhákat s átalakításokat.

Vidéki megrendelés gyorsan és pontosan eszközöltem s ha a próba nem volna lehetséges, úgy a pontos méret, vagy pedig egy jó állású derék beküldendő. Mint eddig is fotórekvésem oda irányul, hogy pontos munkám valamint szolid árszámításom mellett nagyrabecsült megrendelőim bizalmát kiérdemeljem.

Becsés párfogásukat tisztelettel kérem, vagyok.

Pataki József és jeze
női szabók.

Szőlő-
oltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kükküllőmenti első
szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYE,
Medgyes 91. sz. (Nagykükküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, emellett minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségtől úgy szó, mint írásbelleg bizonyítást szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Különlegességek:

KONYAK, ANGOL RUM, LÉNGYEL LI-KÖRÖK ÉS TEÁKBAN.

Fleiner Ignác VAS- és FÜSZER-KERESKEDÉSE Nagyatádon

(Korona szállodában.)

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására, adni, hogy **szobafűtésre kiválóan alkalmas TRIFAILI darabos SZENET tartok** állandóan raktáron; a szén kitűnő minősége, valamint az a körülmény, hogy minden kályhában egyformán használható, egy jó és olcsó tüzelő anyagot szolgáltat.

Ajánlom továbbá nagy választéku raktáramat mindenféle kályhákban, takaréktűzhelyekben, ugyszintén revolverek, fegyverek és flóbertekben, gazdasági és varrógépek s az összes **vasáruccikket legjobb minőségben.**

Különlegességek:
KONYAK, ANGOL RUM, LÉNGYEL LI-KÖRÖK ÉS TEÁKBAN.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ + KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA NAGYATÁD.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNlja saját készítményű lábeliút a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden álaú cipők elkészítését.
RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek kész árut egyszerűtől a legfinomabb kivitelig.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

LANDLER ALADÁR

fűszer, csemege, játékarú és vegyeskereskedése

NAGYATÁDON,

Széchenyi-tér 23. szám. (Záborszky-féle sarokház.)

A közelgő karácsonyi ünnepekre főképen ajánlom karácsonyi s újévi ajándéktárgyaimat, u. m. gyermekjátékok, karácsonyfadiszek és czukorkákat a legkülönfélébb

Állandóan raktáron:

fűszer, csemege, különféle feivágottak, különféle konzervált halkülönlegességek, friss virsli, thea, theasütemények, ásványvizek.

Szofid és pontos

KISZOLGALÁS.

A NÁLAM TALÁLHATÓ ÖSSZES ÁRUKBÓL NAGYVÁLASZTÉK.

Állandóan raktáron:

bőráru különlegességek: erszények, ridikülök, szivar és cigarettatárczák. Mindennemű kefeáruk, cipőkenőcsök, szappanok és illatszerek, inggombok.

Egy próbavásárlás mindenkit meggyőz áruim kifogástalan kiviteléről, minőségéről és olcsóságáról.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban.

Alapított
1854.

ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.

Alapított
1854.

MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.

Lüttichi és suhli fegyverek, flóbertek, revorverek és mindenemű vadászati cikkek. ≡≡≡

≡≡≡ Gazdasági és varrógépek.

Szabályozó, töltő és szellőző kályhák. Remek kivitelű kályhatalcák és kandaló eszközök.

Közönséges és nikkell száncengők.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Halifax és Pelikán korcsolyák, jégpatkók. ≡≡≡ ≡≡≡

Mindenemű takaréktűzhelyek.

≡≡≡ alódi Meidinger kályák.

Pinkaői és erdélyi hosszszűrű pakróczok. ≡≡≡ ≡≡≡

Háztartási és konyhaber mindenféle cik.

Szab. zsirbödönök. ≡≡≡

ADLER GÉZA

FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSE.

Alapított 1900. NAGYATÁDON, Alapított 1900.

A téli évad beálltával ajánlja a következő frissen érkezett árukat u. m.

Tea, Rum, Teasütemény, Cognac, Likőr, Déligyümölcsök Füstölthúsok, Sajtok,

Conservhalak, Finomcukorkák stb. különlegességeket.

Az összes cikkekből állandóan nagyraktár
A LEGJOBB KIVITELBEN.

Valódi Prágai sonka és Bécsujhelyi virsli
Különféle ásványvizsek!

Mikulások, Karácsonyfadukorkák, és Karácsonyfadiszkek nagy választékban kaphatók.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK« HIVATALOS KOZLONYE.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

SZERKESZTIK:
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Püördő-utca 67. szám
Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendőek.

Háború.

A szkeptikusok azt mondják, hogy az örök béke eszméje sohasem fog megvalósulni. Amíg emberek sokasítják be a földi tereket, amíg kapzsóság tulhajtott önzéret, hiúság és egyéb hajlamok dirigálják a halandókat, az örök béke eszméje csak álom, a legjobb esetben jámbor óhajtatás marad.

Lehet, hogy nekik van igazuk. De nem kevésbé lehet igazságunk nekünk, amikor ennek az elérhetetlen ideálnak megközelítését hirdetjük.

Ha törvények és intézmények készültek arra, hogy az egyes ember vad indulatait féken tartásák, miért ne létesülhetnének törvények és intézmények arra, hogy az egész népek vagy nemzet-tesetek vágyait mérsékeljék, szenvedélyeit guzsba kössék, önzésének gátat vessenek?

Nem akarunk arról szólni, hogy a háború egy nemzet java erejét dönti a korai sírba. Arról sem, hogy a borzalmasság tökéletesített fegyverek mily rettenetes tömegmészárlást visznek véghez, s hogy anyák, hivesek, és árvak szivettepő jajgatása kísér minden kardcsapást, minden tovasvülő lögyót.

Nem ezekről szólunk most.

A huszadik század a közgazdaság jegyében indult meg. És ennek szemüvegén át kell nézünk a háború rombolásait.

Maga a hadba szállás, lázas készülődés megakaszt minden gazdasági munkásságot. Mindenkinnek aggodó szeme ott csügg a csatatéren és mint vihar előtt ijesztő csend bontja szét félelmetes szárnyait. Az üzleti élet pang, a kereskedelem megszűnik.

Aztán megdördülnek az első ágyuk. Kiki iparkodik vagyonkáját biztonságba helyezni.

A vállalkozási kedv szárnyaszeggett, a drágaság fokozódik, az értékek esnek. Sivárság, apathia, kedvtelenség mindenütt.

Azután véget ér a hadakozás. Győző és legyőzött egyképen megszünik.

Mi haszna a győzőnek, ha végül egy kis területet kap, mikor vállait zsiszabstóan nyomják le a háború százmilliókra rugó költségei?

S a legyőzött? Annak még az erkölcsi elégtétele sincsen meg, és vérző szívvel kénytelen hajlékának tisztók romjai között megvonulni. Évtizedekre szóló visszaesést jelent a háború győzre és legyőzöttre egyaránt.

De nem vagyunk szkeptikusok. Remélve várjuk a világbéke elérkez-

tét, mely meghozza az országok nyugalmát. A mikor a figyelem nem a csatatérre, hanem az országok közgazdasági megerősítésére irányul.

Ez lesz az a kor, melynek zászlaján büszkén ékeskedhetik a fejlődés és haladás jelszava.

Magyar birtokpolitika.

Magyarország területén, a legutóbbi évek, sőt mondhatnók évtizedek óta sokkalan forrongás észlelhető, mely forrongást nemzetgazdasági szempontból érve és vizsgálva lehetetlen valamely komoly, mélyenfekvő közgazdasági baj jelenlétét észre nem venni, mely káros közgazdasági jelenség következményeként mutatkozik a kivándorlás veszedelmének mérhetetlen következményű elhajulása, a nemzetközi tanok és felfogások rohamos terjedése.

Főleg ez utóbbi körülmény, nem mint megdöntöhető erő, csupán mint számottevő jelenség és mint valamely mély gyökérű káros jelenség következménye, készteti a kutató elmét az eredő feltárására, vagy legalább is kutatására, melyre vonatkozólag végzett kutatások s a szerzett tapasztalatok egybevetése után aligha csaldódik a figyelmes kutató, ha a mi szép hazánkban dúló és pusztító bajoknak kutterforrásait a földnél s a földdel és a földbirtoklással összefüggő kérdések megoldásán keresi.

A magyar közvélemény megosztotta a

Nagyatádi Hirlap tárcája.

Úti vázlatok Olaszországról.

Irta: P. Kiss Arisztid.
(Folytatás.)

Másnap kora reggel sz. Péter templomába sietünk, hogy a szent atya kegyélt igénybe vegyük. De már egy svájci pap megelőzött bennünket a sorrendben, de csalásán árán, mert az őrtáló sekrestyés előtt magyarnak mondta (magyarul hazudta) magát. Elvégezvén ájtatosságainkat, teljes erővel vetettük magunkat az örök városra. Különösen érdekes volt az egyik delatáni kirándulásunk, melyben utban ejtettük S. Onofrio zárdát. Olaszország két nagy fia alussa itt siri álmat: Tasso Torquato, a „Gersusalemme liberata“ halhatatlan költője, s Mezzofanti bírónok a kitünő nyelvtudós, ki

hetvenkét élő nyelven beszélt, a többi közt magyarul is, még pedig folyékonyan. Egymás mellett pihen a költő és a nyelvész, siremlékük egyszerű, falba épített márványtábla, pedig a nagyságot legalább poraiban kellene elismerni. A zárda udvaráról rengek kilátás nyílik a városra de maga a hely is bájos és vonzó, méltó nyughelye Iltáti epikusának!

Majd sz. Pál bazilikát ejtettük utba, melyen miután jól kibámultuk magunkat a „Tre fontan-trappista apatsághoz hajlatunk. Itt fejezték le sz. Pál apostolt, s a hagyományok szerint, ámerre feje gurult, ott három forrás fakadt, innét kapta „Tre fontan“ nevét is. Az apatság egy eucalyptus ligetben van; aminek oka abban rejlik hogy az eucalyptus cserje elejtsulyozza a mocsártáz mérgét. Erre a trappisták jöttek rá, s most az egész vidék így védekezik a malária ellen.

A zárda patikájában meg is kóstoltuk az eucalyptus likört, melyet nem ártana Nagyatádon is meghonosítani.

A „Monte Gianicolo“-n a Garibaldi szobrot s a berlini Siegesalle utánzatot néztük meg, végül a Flavia Domitilla és Calixtus katakombákban tévelygettünk. Hatodik napra már mindenki belefáradt a nézni valóba, csak én nem. Minthogy senki sem akart velem jönni, magam fogadtam kocsi, hogy megnézzem a híres sz. Ágnes bazilikát, a „Quo vadis“ kápolnát és sz. Sebestyén katakombát. Nem is bántam meg vállalkozásomat, mert kedves emlékekkel jutalmazott meg.

Másnap reggel utra készültünk Flórenszé (Firenze) felé. Szerettem volna még néhány hétre ott maradni, hiszen árnylag oly kevesel láttam. Zarándokcsapatunk kétfele oszlott, az egyik rész a rendes uton

Sirolin

Ennek az anyagot a kórházban, egészségügyi és kórházban, valamint, jól használ.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köbűgés, skrofulózis, influenza

ellen ezimálan társít és 4-5 naponta ajánlja.

Mithogy értékelni utazásait is kínálnak, kérjen mindenkori „Roche“ eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

„Roche“

Kapható orvos rendelésre a gyógyszertárban. — Árs 5 pengőben 4.—10 pengő.

hangzatos jelszavakat! Ezek a jelszavak az ipar a kereskedelem boldogításának jegyében — amint a tényleg igazolják, alig haladták meg, az — elsősorban boldogítandó székes főváros merkantilis jövedelét és határát. Évizedeteknek kellett elmúlni, míg a magyar föld érdekeinek leghivatottabb őri és gondozója székebe övi életlátásu férfiu sikerült találni, ki az ország széles rétegeit lázba ejtő közgazdasági közfőngás indító okait nem a bársonyszék közvételében, de kúnn a pusztán, kúnn a szabad természet ölen kutatta fel s a legjobb meggyőződés hangján állíthatjuk, hogy meg is találta.

Örömmel vehet róla tudomást minden magyar gazda, hogy a közeljövő inauráció tekintetében megindult a munka, melynek első és igen számottevő jelensége az a körülmény is, hogy a magyar földmivelségi tárca jövő évi költségvetésében már szankcionáltatott az a 10 milliós tétel mely az országos telepítési alap-támogatásának első részletét képezi, ahhoz a 100 milliós előirányzathoz, mely a legközelebb már, a törvényhozás elé kerülő telepítési törvény megalkotásával, a magyar földbirtok-politika helyes és célzatos fejlesztésére nyit ösvényt.

Vázlatosan érintve e kérdést, valóban elérkezünk az utolsó órához, melyben tenni és cselekedni kell a birtokpolitika terén. Cselekedni kell pedig, az impár rendelkezéseire álló statisztika és tapasztalatok figyelembe vételével oly irányban, mely a helyes birtok-megosztás felé haladva és az üzletszerűen kihasználó birtokfeldarabolási törekvéseket mai formájában visszatorviva, intézkedések létesessék a magyarság és a magyar közgazdasági élet gerinczét alkotó kisebb birtokok alakulására.

A kultúra alatt álló 49 millió hold földterületből keresztszámban 20 millió hold föld van ezidőszent kizsákdák kezében. Ez a 20 millió hold föld körülbelül 2 millió 600,000 kizsákda közt oszlik meg, vagyis egy-egy kizsákdára átlagban 8 hold föld esik 15 millió hold föld van a 100 holdon felüli birtokosok kezében és keresztszámban 14 millió holdat tesz ki a jogi

személyek birtoka. Eszerint az összes magbirtok 59% százholdon alult kisbirtokokra esik és csak 41%, jut a 100 holdon felüli birtokokra. Ez az arányszám így ugyan nem tűnik fel kedvezőtlennek, csak az a baj, hogy a fenti 15 milliós tétel egyáltalán nem a magyar középosztály kezében van, az 59%-os elosztás is nagyon nagy tulajdonos számot mutat, úgy hogy az elosztás maga, mindkét kategóriában a legjelentelenebb. Tulajdonban vannak ugyanis az olyan birtokkegységek, melyek nem elegendők egy család eltartására, de még arra sem, hogy azokon okszerűen gazdálkodni lehessen. Bűnös dolog volt tehát a legutolsó évtized okszerűtlen parcellázási lázának üzletszerű kihasználása, mely csak az ilyen törpebirtokok számát szaporította akként, hogy azok tulajdonosai maig is remény nélkül küzködnek meg a tényleges és teljes tulajdonjog megszerzése tekintetében.

A egézségesebb birtok megosztás érdekében pedig a kisebb üzemek alapítására kell törekedni, akként azonban, hogy a földhöz juttatandó kisembereket fel kell vértetni a tudásnak azzal a fogvatvétel, amely nélkül ma már az életharctól megküzdeni nem lehet. Mikor tehát a helyes és okszerű magyar birtokpolitika művelésére a kizsákda népgazdasági intelligenciájának emelése lehet a kiinduló pont, az ebben elérése előrehaladás mérvéhez képest haladjon a törekvés is a birtokkomplexumok megosztásának előmozdítására, addig a határig azonban, hogy ez a feldarabolás részleteiben a jövő fejlődést szolgálhassa és ne csak felszecsakázása legyen ez a magyar földnek.

Nemzetgazdasági igazsággként állítható fel tehát a tétel, hogy ez ország sorsának jobbrafordulása a kisbirtok megerősítésétől, a földbirtok helyes megosztásának előmozdításától függ, de e probléma megoldásánál egyrészt a fejlődésképes kisbirtok határvonala megállapítása, másrészt kérelhetetlen szigor a földtulatu cselekvés megéjére betoikodó parcellázási üzérkedés visszazsárolására, legfőként pedig a tervezési és évtizedekre terjedő akcióz oly körültekintő vezetésre szükséges, mely ki-

fejezzen a magyar kisbirtok szaporodását és terjeszkedését mozdítsa elő, nehogy a tulhajtott kedvezés és kedveskedés a nemzetiségi vidékek megbizhatatlan elemek terjeszkedését tegye lehetővé a magyarság rovására!

Gt

HIREK.

— „Nagyatád és vidéke Lyceum-egyesülete“ a mult hét végén bocsájtotta ki taggyűjtő iveit s amint halljuk mindenütt a legszivesebb fogadtatásra talált, oly annyira, hogy az egyesületnek már ez idő szerint mintegy nyolcvan jegyzett tagja van, melyből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy nevezett egyesület nagyon szimpatikus intézmény leend.

A „Szabad Lyceum Egyesület“ vezető tisztikarának, — amint a tervezetből olvassuk, — az is a törekvés, — hogy minden tekintetben megfeleljen a közönség várakozásának.

Előadók részben helyből, részben vidékről jelentkeztek, sőt egy elsrangú egyetemi professor is ígért egy előadást.

Az előadások vetített képekkel illusztráltak s a vetítésre szolgáló diapozitívek az ország legelső műintézetétől szerzetettek be. Kivánatos volna, hogy az egyesületnek közegésület minden egyes polgára tagja legyen, mert mindnyájunknak egyformán érdeke, hogy szabad iskolánk tényleg olyan helyünk legyen, hová szívesen megyünk, s hol nem csak tanulunk, hanem gyönyörködünk is.

A tagsági díj egy évre 4 korona, mely az előadások látogatására feljogosít.

A nem tag egy előadásra 20 fillért fizet. A belépő díjat azért szabta ilyen csekélyre a tisztikar, hogy az előadásokat a legszegényebb polgártársunk is látogathassa, ki 4 kor-

tért vissza Fiuméba, a másik rész pedig Firenze, Bologna, Pádova és Velence érintésével. És az utóbbiakhoz csatlakoztam; minthogy pedig technikai vezetőink a kisebb csapatot tartott Fiume felé (helen voltak), a társaság azon kellemlen bízommal bíztatt meg, hogy a pénztáros listséget rám ruházza. Ezzel egy csapásra vége lett az én gondatlan, nyugodt életemnek. Hátször tapogattam meg napjában, hogy megvan-e az öreg bugyellárás? De hát addig érveltek, hizelegetek és simogattak míg kötélnem nem álltam.

Az ut Fiórenz felé nagyon unalmas volt, amihéz hozzájárult az a körülmény is, hogy, kszot dolgában csak egy rud szalámira voltunk utalva, mert hát Olaszországban nem akadunk restaurációkra, ahol az ember éhségből, sörvadásából kigyógyulhat. Kenyérnek nevezett pszmeget, meg bort vetünk utközben, hogy azt a szalámínak nevezett sziklát megehassuk. Mikor Arezzóhoz értünk kísértetbe estem, hogy kiszállok, s Bibianigó vicalónon, onné pedig kocsin Alverna megyek Rendünknek híres záróját áll a hegy tejétén, melyről páratlan perspektíva nyílik a vadregényes etrusk vidékre. De hát „qui socium habet domi-

num habet“ vagyis, akinek társai vannak, az nem a maga ura, kénytelen voltam magam megadni kelletlen sorsomnak.

Este nyolcz órakor Firenzében, a virágok városában gyönyörködhetünk, ha színet nélkül nem esik az eső. Sajnos utitervünk nem engedte, hogy három óránál többet töltünk benne, mert akkor a hajó nélkülünk ment volna el Velencébe. Ez pedig három-napi veszteséget és költsékezt jelent Velencében. Hogy mit jelent ez olyan utolsónak, kik jóakarásban s minden egébben bővelkednek, csak pénzben nem, kiki elgondolhatja. Sokan kikoptak már a pénzből, és azon óhajúknak adtak kifejezést, hogy Mauthner ne csak répa és tökmagról küldene árjegyzéket, hanem pénzmagról is. Hejl hány-méter mászást rendelnék belőle! Pedig mily sok gyönyörűségtől estünk el, az az Uffizi és Pitti képtár, S. Marco a híres Savonarolla szobájával, fra Angelico és fra Bartholomeo remekeivel, a Certosa, Fiesole, a dóm, melyről I. Károly azt mondotta, hogy olyan szép, hogy tokot kellene rá csináltatni.

Az időt a buffetben ütöttük agyon. Vacsorám menüje a következő: menestra (levés) nyers sárgarépával, még keményebb

rizskásával, elég hidegen betálatva, hogy gyomorrákot ne kapjak; a pecsenye, melynek gombostitómra álló szorszárai nál valami vízőzőn előtti szárnyas állatnak roppant lábszára kandikál ki. Az étapon, mint csirke szerepelt. Tűnődtem, hogyan fogja hozzá, egyszerűen hoppi az asztalra terem a vendégök örösi kanduria és lánycsümböl a pecsenyét, az asztal alá volt „évezni“, amelyben egy világért sem zavartam volna meg még hálás is voltam iránta, hogy a vacsora kérdést ily tűnényes-gorrasággal megoldotta. Egy kis sájtjal és fekete kávéval, iparkodtam elverni éhségemet.

Tizenegy órakor éjfel a bolognai vonatra szálltunk s mert el voltunk fáradva talpat talp ellen fordítva aludtunk — volna. Alig, hogy lehunytak szempillánkat, mintha egy rezes banda akart volna szerenádót adni, úgy jött ki rendtársam ajkai közlil a borzalmas hang, mely még a leg-higgadtabb kuvaszt is az idegességbe kergetné. Hajnál öt óráig vértanni nyugalommal túrtuk ezt a csodálatos éjjeli zenét, amikor is jött a megváltás: Bolognában voltunk. Az eső csak úgy szakad, szurok sötétség van, honá menjünk. Mintegy más-

tagsági díjat megfizetni nem tudja. A rendes tagok tehát szolgálatot tesznek a kulturának az által is, hogy tagsági díjaikkal módot nyújtanak arra, hogy a szegény ember olcsó pénzért nemessen szórakozhassék.

Az első előadás az újév első hetében tartatik meg, melynek pontos ideje, valamint tárgya falragaszokon hirdettetik.

Ez uton is felkéri a „Nagyatádi Szabad Lyceum Egyesület” vezetősége azon i. t. hölgyeket és urakat, kik még nem jelentkeztek a „Szabad Lyceum” tagjail, sziveskedjenek a tagok sorába belépni.

Magánvizsgálatok a nagyatádi áll s. közs. polg. fúskolában f. hó 23-án d. u. 2 órátkól kezdődőleg tartainak meg.

— **A „nagyatádi izr. nögyélet.”** f. hó 12-én a „Korona szálló” nagyermeben bált rendezett. Ugy látszott, hogy sokan megijedtek a meghívón jelzett „Bál”-tól, mert aránylag kevesen vettek azon részt. De a jelen levők fényesen mulattak és a legjobb hangulatban csak a reggeli órákban távoztak. A mulatság a legfényesebb anyagi sikerrel járt s — tekintettel a játékokra célra a felülízetésekből szép összeg folyt be a nögyélet pénztárába. Felülízettek: dr. Weisz Jakab 14 kor., dr. Kommen Elek, Rotter Bernát 10—10 kor., Klein Jenő 8 kor., Reich Jenő (Bpest) 6 kor. 50 fill., Vizeki Tallián Andor, Molnár Ignác, Luszgartzen Sámuel (Bohás), Adler Géza, Fleiner Ignác, dr. Grünbaum Náthaniel, Berger Samu, Herman Márkusz 6—6 kor., Martos Viktor (Bpest), Landter Atadár, Széj Gyula, Vasdényey Elemér 5—5 kor., Klein János, Hódos Vilmos, Kertész Adolf, Bienenfeld Izidor, Fodor Rezső, Suter Éde 4—4 kor., Zangi Ferencz, Buzsáky János, Steiner Alfréd, Kun János, László Vilmos, Klein Lajos, Löwicz (Csokonya) 3—3 kor., Csere János, Müller László, Rotter Andor, Rotter Sándor, Teuchner Gyula, Gimnessy László, Krammer Sándor, Steiner Miksa, Pittner György 2—2 kor., Spiegel Gyula 1 kor. 50 fill., Földes Géza, Dani János, Schwartz

Mór 1—1 kor., Nedelíci Horváth Jenő 7 kor., dr. Bienenfeld Mór 5 kor., Dolencz István, Krausz Benő 3—3 kor., Politzer Adolf 60 fill. A felülízetéseikért, valamint a jelenlevők szives részvételéért a „Nagyatádi izr. nögyélet,” valamint a nögyélet által segélyezőző szegények nevében hálás köszönetet mond ez uton is a rendezőség.

— **Karácsonyi Ünnepeley.** Arvai Ilona Margit, nagyatádi közs. kisdödvönő az ovodás derekek közreműködésével f. hó 24-én d. u. egy negyed 3 órakor az ovoda helyiségében karácsonyi ünnepséget rendez, melyen szivesen látnak mindenkit, ki a kis gyermekek ünnepeleyé iránt érdeklődik.

— **Felolvasás.** Folgó hó 21-én délután 6 órakor a nagyatádi gazdakörben felolvasást tart Müller Ferenc áll. isk. tanító, előnk, melyre a tagok és érdekeltek tisztelettel meghívattak.

— **Tombola estély.** A nagyatádi iparos ifjúság önképző-köre folyó évi december hó 26-án (Karácsony másnapján) a «Mátyás Király» szálloda helyiségében táncsal egybeköltött tombola estélyt tart.

— **A következő sorok közléseire** kérték fel bennünket: Mindazon, nemes szívű adakozóknak, kik a szegény-ovodás gyerekek karácsonyfájához, illetőleg felújításához kegyes adományaikkal hozzájárulni szivesek voltak, a nagyatádi közs. ovoda felügyelőbizottsága nevében ez uton is hálás köszönetlen fejezem ki: Arvai Ilona Margit, közs. övönő.

— **A Nagyatádi községi képviselőtestületnek** ezeltől 6 évvel választott tagjai és a pótagok megbízatása az 1886. évi XXII. t. c. 41. §-a értelmében a folgó év végével lejár s így 8 rendes és 2 pótag választandó. A választás 1908. évi december hó 22-én délelőtt 9 órátkól délután 4 óráig a község háza tanácsstermben tartatik meg. A választás szavazat lapokkal történik.

— **Virtuskodó legények.** F. hó 13-án éjjel Bagyari János nagyatádi lakos pályókosan kijövény Szabó János vendéglőjéből, összetöltözött Mikóvics Imrével; majd a verékedő kedvében levő Bagyari a „Weisz”-féle

kávéházba ment, hol Horváth Imrével, majd Tolnai Károlyval és Józseffel kezdet harcot. A közbelépő Kosztrics rendő akadályozta meg a hevesebb jeleneteket, azonban bele is belekötött, szidalmazták, hivatalában sértegették és gyönyölték. Nagyon idővös lenne, ha az ilyen borúl felvehetít hetvenkedő szigorú büntetéssel leszkotának virtuskodó kedveléseikről.

— **Lelkész-választás Csokonyán.** A csokonyai ref. gyülekezet Halka Sándor szelicskifaludi lelkeszt megváivs után lelkészévé választotta.

— **A Barcsi Cátó** című mult számunkban között hírinke, melyet a „Délomogy”-tól vettünk át a „Barcs és vidék” című hetilap azt írja, hogy Herczog Andor a névezett ügyben semmi néven nevezendő megjelvezést nem tett, s így fel nem jellemeztet a bíróságnál.

— **Vadorzó boszuja.** Felsőegesdről jelent tudósítónk, hogy ott Gróf Széchenyi Bertalan tájalajdonát képező erdőben f. hó 8-án éjjel 1 órakor egy eddig ismeretlen tettes megölté Bebicis István erdőrt. Az eset a következő képen történt: Bebicis István és Pintér János erdőrtök együtt mentek ki este az erdőre; amidőn egumást mintegy háromnegyed kilométerre elhagyták Bebicis erős „hall” kiáltást hallott, mely után nyomában lövés dördült el, mely őt jobb oldalán és karján erősen megsebesítette. A lövésre oda sietett őrtársa: Pintér János s a megsebesített Bebicissal a lövés irányában a tettes kikutatására siettek. A tettes azonban elmenekült, de Bebicis az illető hangjából Takács János felsőegesdri lakos, veszedelmes orvadaszt vélte felismerni. Az erdőrtö gyuanja mellett bizonyít az is, hogy Bebicis Takácsot már régebben orvadaszaton érte s már akkor megfogadta Takács, hogy Bebicist telövi. A boszúálló vadorzó fejlemtetett a bíróságnál.

— **Szabó Istvánt igazolták.** Szabó István nagyatádi képviselő mandátumát a képviselőháza állandó igazoló bizottsága végleg igazolta.

— **Az alkohol hatása.** Gáspárics József kisnádai lakos betétér f. hó 15-én az ötvösi

fél óráig ott dideregünk a váróteremben. azután neki vágunk a városnak. Bologna nagyon csinos város, ellentétben a délolaszországi városokkal, melyek mintha a piszokból és rendtelenségéből kaptak volna kiváltságot Nevezetességei: a székesegyház, melyben állítólag 28 ezer ember fér el; külsőleg mit sem mutat, de annál megkapóbb a belseje. Sehoh sem láttam még ilyen stíly-keveredést, mint ebben a domban, de igazesen, művészzel vannak párosítva, ugy, hogy nem esnek az izlés rovására. A templom ajtaján vörös boklók csینگnek, jelölté annak, hogy a székesegyház püspöke egyuttal bíbornok is. Nagyszerű a domonkosok temploma sz. Domonkos sirjával; hóféhar falai, fehér márvány oltárai deris hangulatot keltek. Megemlíendő még bolognai sz. Katalin zárda és kápolnája, ha a szentnek holtfeleme évszázadok óta teljes épségben egy diszes trónon ül s karjait ép ugy meg lehet hajlítani, mint egy élő emberét. Meghatva mentünk el az egyetem ódon épülete mellett, és valami kor-magyar emberek is taposák küszöbét; ez volt valaha a világnak leghiressebb jogi fakultása, s az utcai fronton márványtábla örzi azok neveit, akik mint ezen alma maternek fiaí hírnévre vergődtek.

Az indóház étermben megebédeltünk s egy órákor a vonat röpített a lombard

síkságon keresztül Pádovába. (Pádua.) Oreg este volt már, midőn az omnibusok a «Croce d'ore» szállodába vilték. Milyen jól esett az álmatlan éjszaka után a pihenés, persze most hiányzott a zenekéséret! Természetes, hogy másnap sz. Antal bazikája vonzott bennünket, bár a külseje éppen nem mondható vonzónak. Teteje izléstelen kupola csoport, belseje is üres paltához volna hasonló, ha az egy sz. Antal kápolnája és sirja nem vinne életet a szürke egyhanguságba. Az engedélyt sikerült megnyernem, hogy a csodatevő szent sirja fölött misézhetem. A kápolna már művészi szempontból is naggyértékű, falait karrarai fehér márvány reliefek díszítik, melyek szent Antalnak életét és csodáit tüntetik fel; oltára is hasonló márványból készült, melynek felszerelése vert ezüstből van. Az oltár háta mögött ládázkoz csoportok látnak, kik fejüket a szent sirjára hajtva végzik ájtatosságukat. Erdemes még a megemlítesre az óriási orgona, és a kiencs-ter sz. Antal ereklyéivel.

Délután három órakor már a lagunák városában voltunk. Az államástól vaporettrőpített bennünket a Canale grande-n, egészen a Hotel Sandwirthig, amelyben rövid fél napra fölültöttük főhadí szállásunkat. Késő estig rötük a vízi és szárazföldi utakat és szemünk nem gőzött betelni a lá-

tottaktól. Nagy szomorúságunkra a Campónile még romokban hevert s így Velencének e ritkaságában nem gyönyörködhetünk. Este a hajó agenziaiba mentem s megváltottam a hajójegeket, végül öt gondolat fogadtam, hogy másnap reggel 6 órakor a hajóra szállítsák csapatunkat. Meggyegzem még, hogy a velencei nép, amint megjötté, hogy magyarok vagyunk, a szent Márk téren «evviva Ungheria!» kiáltásokkal fogadott.

A vacsoránál a szálloda pinczere meg akart lepni. Nagy triumfussal mutatott az étlap egész lételere hol ez a szó állott: «kollasch.» Epen nem voltam meghatva, s a Ganimedes nagy bűmlátára bécsi szeletet kértem ugyan egygyászr okból, mert a német gulás, a magyarok csak paródaja. Egge meg a német maga!

Szép csillagos hajnalban ültünk a gondolokra, hét órakor pedig utunk indultunk Fiume felé, hol öt órakor partot értünk. Minthogy pedig a gondolatóktól nem vesznék vámot, szerencsésen átvergődtem a fináczkok között. Nem tudom, vajjog gondolataim nem ósdiák-e? Erdemes volt-e áthozni őket a tengeren túlról. Mert ha ugy látné ki a dolog, ne tessék nekik előleki hetegy-biztosítani, hanem jobbak kedves elvasóm emlékeztetik lombárba!

(Vége.)

Schwartz féle vendégöbse s ott iddoggált. Mikor már jócskán beszédelt a villanyzó új borból megtámadta Schwartzot, a vendégöbse. Schwartz segítségére sietett Lénár János. Schwartz segítségére sietett Lénár János. Schwartz segítségére sietett Lénár János.

— **A kisbirtokosok szervezkedése Csükkölyben.** A somogyi kisbirtokosok egyesülete f. hó 20-án, vasárnap népgyűlést tart Csükkölyben, hogy az ottani kisgazdákat is bevonja szervezetébe. A szervezkedő-gyűlés szónoka Szabó István, a nagyatádi kerület országgyűlési képviselője lesz.

— **Az új megyebizottsági tagok igazolása.** Az állandó igazoló választmány Kaposváron e hó 15-én délutél 11 órakor tartott ülést, melyen a november hó 26. 27. és 28-án tartott pótló-megyebizottsági tagválasztásokat vizsgálta felül és igazolta.

— **Vármegyéni állategészségügyet** Hajnal József törvényhatósági m. kir. állatorvos havi jelentése kedvezőnek mondja. Ragályos betegség a múlt hóban alig fordult elő. A lépfene- és sertésvész szörványosan lépett fel.

— **Közegészségügy.** Szaplonczay Manó dr. kir. tanácsos tiszti főorvos jelentése szerint — az elmúlt november hóban vármegyéni egészségügyre kiélelítő volt. A fertőző járványok közül a roncsoló toroktöbbség- és gyilk, nemkülönbön a vörheny szörványosan fordult elő.

— **A képviselőválasztók névjegyzékének hitelesítése.** Somogyvármegye törvényhatóságának központi választmánya e hó 15 délelőtti 9 órakor ülést tartott, melyen a képviselő választók 1909. évi névjegyzékét hitelesítette.

— **Figyelmeztetés a postát igénybe vevő község érdekében.** Postacsoomag forgalom fokozott mérvben veszi igénybe a postakalmazottak tevékenységét s oly rendkívüli mérvet szokott öltetni, hogy ha a fennálló posta szabályok a község által szorosan nem tartatnak be, a kir. posta a legkiterjedtebb intézkedések és legnagyobb erőmegfeszítés dacára sem volna képes a község minden igényének eleget tenni, minek következtében a község maga szenved kárt, ha a küldemények vagy nem érkeznek meg rendeltetésük helyére, vagy ha megérkeznek, nem kézbesíthetők, vagy végre, ha kézbesíthetők is, a tartalom meg van sérülve, romolva, stb. A tapasztalat azt mutatja, hogy a szabályoknak a község részéről való pontos betartása a csomag sorsát biztosítja, ennekölyva a postát igénybevevő község figyelmébe ajánljuk, hogy a postai szabályokat a csomagolásnál lehető legszigorúbban tartsa be.

— **Az Én Újságom.** Apró embereknek készül ez az újság. Övék minden szava, minden sora. Friss üde és vidám, mint maga a gyermeklélek. Mese, vers, történeti elbeszélés, kép, mulattató apróság kedves tarkaságában követik egymást lapján. Szerkesztője: Pósa Lajos a magyar gyermekvilág régóta kedvelt, szeretett Pósa bácsija. Az én újságomat Singer és Wolfner adja ki. Mutatványszám kérésre ingyen. Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, VI Andrássy ut 10. szám.

Felolós szerkesztő: SZMODICS SZILÁRD.

szállít, fajtisztaságért jóitálva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kükküllömentí első

szülőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES, Medgyes 91. sz. (Nagykükküllö megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az Árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennekölyva minden szülőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől ugy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szülőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

gy csinos kiállítású, elég jó karban levő

HONGORA

nagyon olcsón eladó

Füzessy Ágostonnál Henészen.

! Házeladás !

A zrinyi-utczá 328. sz. ház melléképülettel és nagy kerttel jutányos áron eladó.

Az érdeklődők Benyák Jánosnál bővebb felvilágosítást nyernek.

Nagyatádon a Fördő-utczában levő

76-ik számú ház

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást a községi jegyző ad.

Hirdetések jutányos áron e lap kiadóhivatalában.

Karácsonyi és Újévi képeslevelező-lapok

TATAI BRIKETT

kitűnő szobafűtési szén

jutányos árban

azonnal szállítja:

Magyar Általános Köszönbánya

Részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet tér 19.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ * KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA NAGYATÁD.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNlja saját készítményű lábelit a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alaku cipők elkészítését.

RAKTÁRON TART: Uri, női- és gyermek kész árut egyszerűitől a legfinomabb kivitelig.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöfletnek.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

LANDLER ALADÁR

fűszer, csemege, játékaru és vegyeskereskedése

NAGYATÁDON,

Széchenyi-tér 23. szám. (Záborszky-féle sarokház.)

A közelgő karácsonyi ünnepekre főképen ajánlom karácsonyi s ujévi ajándéktárgyait, u. m. gyermekjátékok, karácsonyfadiszek és czukorkákat a legkülönbélebb

Állandóan raktáron:

fűszer, csemege, különféle felvágottak, különféle konzervált halkülönlegességek, friss virsli, thea, theasütemények, ásványvizek.

Szolid és pontos

kivitelben.

KISZOLGÁLAS.

Állandóan raktáron:

bőraru különlegességek: erszények, ridikülök, szivar és cigarettatárczák. Mindennemű keféaruk, czipókenőcsők, szappanok és illatszerek, inggombok,

A NÁLAM TALÁLHATÓ ÖSSZES ÁRUKBÓL NAGYVÁLASZTÉK.

Egy próbavásárlás mindenkit meggyőz áruim kifogástalan kiviteléről, minőségéről és olcsóságáról.

Jegyzői nyomtatványok nagyraktára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.

BENYÁK JÁNOS

NAGYATÁD.

KÖNYV-, PAPIR-, IRÓ-
ÉS RAJZSZER
KERESKEDEÉS.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itató és ivlevélpapirt.

Rajzpapirt és kartont egész ivekben és felvágva.

Egyszerű és finom dobozlevélpapirt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönben mindennemű írókészletek és rajzszerkeket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésebb kivitelben.

Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb báli meghívók, névjegyek szóval mindennemű alaku és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron készíttetnek.

Levélpapírok nagy választékban.

Hirdetések jutányosan felvételnek a kiadóhivatalban.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.**

Lüttichi és suhli fegyverek, flóbertek, revolverek és mindenemű vadászati cikkek. ≡

≡ Gazdasági és varrógépek.

Szabályozó, töltő és szellőző kályhák. Remek kivitelű kályhatalcák és kandaló eszközök.

Közönséges és nikkell száncengők.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Halifax és Pelikán korcsolyák, jégpatkók. ≡ ≡ ≡

Mindennemű takaréktűzhelyek.

≡ alódi Meidinger kályák.

Pinkafői és erdélyi hosszszűrű pakróczok. ≡ ≡ ≡

Háztartási és konyhaber műszaki cik.

Szab. zsirbödönök. ≡

ADLER GÉZA

FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSE.

Alapított 1900. NAGYATÁDON, Alapított 1900.

A téli évad beáltával ajánlja a következő frissen érkezett árukat u. m.

Tea, Rum, Teasütemény, Cognac, Likőr, Déligyümölcsök Füstölthúsok, Sajtok, Conservhalak, Finomcukorkák stb.

különlegességeket.

Az összes cik'ekből állandóan nagyraktár
A LEGJOBB KIVITELBEN.Valódi Prágai sönka és Bécsülhelyi virsli
Különféle ásványvizekMilkások, Karácsonyfacukorkák, és Karácsony-
fadíszek nagy választékban kaphatók.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A "NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKORÉNEK" HIVATALOS KOZLONYE.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., ne-
gyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

SZERKESZTIK:
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fürdő-utca 67. szám
Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivataltól küldendők.

A szeretet ünnepe.

Az élet legtisztább örömeit nyújtó karácsony újból itt van a maga fényességével, kedves melegével, bántó hangulatot kizáró szelíd, jószágos hangulatával, ünnepi áhitával.

A karácsony, melyet lázas túreltelenséggel várunk gyermekkorunkban, mert az ajándékok megszámlálhatlan mennyiségét jelentette s melyet örömmel üdvözölünk felnőtt korunkban is, mert a gondos anyai kezek által feldiszipított csillogó karácsonya alatt szereteteink örömeiben gyönyörködhetünk.

Nincs szebb, nincs lélekemelőbb ünnep a karácsonynál, a mely az érző szív legmélyebben fekvő érzelmeit is felszínre hozva, sajátságos hatást gyakorol az emberekre.

Csudálatos hangulat szállja meg a lelkeket.

Az apa, kit az ünnep estélyen sugárzó arcza, örömtől ujongó gyermekcsapat vesz körül, az anya, ki csecsemő gyermekét a szeretet féktelen rajongásával ölel keblére, az agglagény, ki rideg legénylakásában, lakása néma csendjéül körülvéve hajtja tenyerébe kopaszodó fejét, a katoná, ki talán az ágyuk bõmből zenéje mellett tölti a ka-

rácsnyi szent éjszakát, a hajléktalan koldus, ki fogvaözögva tekint a népelelel utcáról a gazdagok palotáinak jégvirágos ablakaira, mindmind, szegény, gazdag egyaránt érzi e nap sajátságos, csodás hangulatát.

Senki sem tud szabadulni e büvös varázs alól, melyet egy fenyőgaly s néhány viaszgyertya hint szel meg a körül.

Valami édes melancholia lesz urrá a szíveken. És valamint egy rég hallott büvös-bájós nóta az események egész légóját idózi fel emlékezetünkben, akként egy viaszgyertyával, tele rakott fenyőgaly száz meg száz rég elmúlt kedves eseményről regél nekünk. Eszünkbe juttatja a szülői háznál eltöltött karácsonyestéket, melyeket nem is annyira a karácsonyfa, mint inkább a mindnyájunkat átélő szeretet tett kedvessé.

Ezért a karácsony mindenk felett a szeretet ünnepe; a meleg családi szereteté. Az élet forgataga csak mint távoli zúgás hallik fülünkbe, de nem mer behatolni a szeretettől megszentelt hajlékba. S legyen bár a karácsonyfa kicsinyke, szegény fenyőgaly, vagy padmalgály, érző dusan megrakott fenyő, egyképen szimboluma a legnemesebb érzésnek: a családi együttartozás hatalmas erejének.

Van-e szebb, meghatóbb, elragadóbb, eszményibb kép annál, mint a mely a karácsonya alatt minden esztendőben megismétlődik? Ott áll a családapa, homlokáról szinte eltűnnek az életküzdalem véste barázdák; gyengéden vállára hajtja fejét szerető híve, s ketten együtt gyönyörködnek a körülöttük zibongó gyermekcseregben, kik ujjongva társják kicsinyke kezüket a karácsonyfa csillogó apróságok felé.

Felejthetetlen kép mindenkinek, kinek csak egyszer is volt bent része és százsorta boldogabb az, kinek a képnek keretébe tartozik.

Valóban ez alkalmas arra, hogy megacélozza a férfi erjét, lankadó önbizalmát, a nőben pedig nevelje a mindennél legszebb nőiességet. Ebből az életadó forrásból meríteni senki el ne mulassa, mert önmaga ellen való bünt követ el. Eggyesüljen ezen a szent estén az egymásért dobbanó szívek; az ünnep enyhe melegében olvadjon le rólnuk, minden ellentét, harag, gyűlölet. Szorítsuk meg egymás kezét, mert csakis így, meleg szeretettel mehetünk belé abba az örvénylő áradatba, amit reánk ró az élet.

Nagyatádi Hirlap tárcája.

A fenyőfa meséje.

A hólepett erdő ölében
A fejsze sujt, hull a fenyő,
Köszög már a karácsonyi ünnep,
És számkal egyre-egyre nő.

Ott fekszenek nagy garmadában,
Oh mennyi pompás, karcsu szál,
Távolból nézi ronggyal asszony
És sóhaja magasba száll:

„Édes jó Isten, hány fenyőfa,
S egyik sem jut majd önnekem,
Pedig a kis kunyhóban ottbón
Hogy várja apró gyermekeim.

Bűn a lopás, de most az egyszer,
Uram nézd el, ha vétkezem,

A más jószágá után eddig
Sohase nyult még két kezem.”

Oda Topozott a fenyőkhöz,
S az egyiket elemélé,
Ismétlődik a régi nóta:
Lopál, áll a bíró elé!

Paragrafust idéz a bíró,
S az arca homor, ünnepi,
S kihirdeti, hogy a fenyőért
Három nap fogság jut neki.

Zokog az asszony a bírónak:
A büntetést nem bánom én,
De jai, fenyő nem lesz fiannak
Karácsony szentelt ünnepén.

A bírót, mintha megse hatná,
Az asszony mily könyörögve kér,
„Jogerős az ítélet”-ty szél,
S a tárgyalás im véget ér.

S hogy elsiet az asszony mellett,
Körülnéz: nem látják-e őt,
S pénzt csusztat kiasztott kezébe
„Vegyen jó asszony, szebb fenyőt!”
Fekeli Sándor.

Karácsony a postán.

Iria: Vértessy Gyula.

Egy kis törekeny, fehér lelki leány-
káról szól ez az irás, egy leánykáról, aki
az ünnepek tiszta, szent hangulatában el-
ment eről a fekete világról a többi fehér
lelek közé.

Mint a hópehely! Egy darabig lebeg-
libeg a szürkeségben s aztán szinte észre-
véllen beelőlvad a nagy felhőre.

Milicsikétől lesz itt szó, a kis postás-
leányról, aki, mint a tavalyi ünneptüneti la-
pok megírták, ünnep estélyen megmérgezte magát.

Sirolin

Használati útmutató és a készítés, megadás-
ról a költészet, vándorlás, éjeli kószolás.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
kühöges, skrofulózis, influenza
ellen számtalan társ és orvos által naponta ajánlv.

Mint hogy értékelni: utaztatónál is kényelmes, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

„Roche”

Készült orvosi rendeltetésre a gyógyszerár-
székben. — Ára 10 pengőre 4— koron.

ként József, de míg Józsefnek álmai valóra váltak, addig a te álmaid meghusultak. Eme földi siralomvilágban átél a földi álmaidat, most követi egy vég nélküli hosszú álmot, melyből nincs többé felébredés. Aludt-én bárám, aludt-én testvérem! Tied a pihenés, mienk a munka, tied a nyugalom, mienk az izgalom. . . .

Aljlon tehát e kő, hirdesse időtlen időkig, hogy itt nyugszik egy ifjú, ki keveset élt, de sokat szenvedett, keveset élt, de sokat álmódott, keveset élt s sokat csalódott. Isten veled barátom. Isten veled!

A bolgár kertészetről.

A földmivélségi tárca költségvetésének tárgyalása során többen szóvá tették, hogy a magyar kispapákat, akár állami támogatással is szokatni kellene a bolgár rendszeri kertészkedésre.

Ismereselek hazánkban a bolgár kertészek, akik városok közelében valamely folyó, vagy tó partján, kezdetleges vízemelő-kerekekkel 10—20, sőt 100 kataszteri holdnyi területen kis csoportokban dolgozva, tavasztól őszig ellátják a városi és falusi piacot kerttermelékekkel. Ősz leszámolás után pedig szépen hazaviszik a szárazreket. Ezt mindenki tudja, arról azonban nem tudunk, hogy hány magyar ember akarta már ezt a csendes és biztos keresetmódot eltanulni és utánozni. A földmivélségi kormány buzditásával és támogatásával egyes kincstári telepek megpróbálkoztak már a bolgár-rendszeri kertészkedéssel, de ez csak a kezdet kezdete.

Az embereknek nincs még gyakorlati jártasságuk s amit tudnak, azt csak lopva lesték el a bolgároktól, akik fitoklajk tudásuk fogásait. A vállalkozási hajlandóságát növelni fogja a gyakorlati utmutatások, a legszükségesebb eszközök (vízemelő-kerekek, meleggáji berendezések stb.) adása által. Így remélhető, hogy a nép érdeklődése-móhón fordul majd ezen új kereseti forrás felé.

A közös vállalkozás és kitartó, társas munkálkodás volt a bolgárok sikereinek egyik főtáka. A bolgár, tisztele faluból való egységéből is megcsinálja a szövetkezetet; ami népünk, ha egy faluból való is, tisztele

dolgozik, mindenik a maga szakállára. Ha a bolgár kertészelben összehasonlítjuk a bolgár és a magyar mivélségi rendszert, a következő különbséget látjuk: példának okáért 20 holdon tíz magyar család tíz külön kertgazdaságot kezd. Ugyanezt tíz bolgár család együtt műveli. Amazok tíz konyhán főznek, tíz asszonnal, ezek egy-két konyhán élnek s a főzés egy emberiket vonja el a vállalat közös munkájától. Tíz magyar husz lovat, tíz kocsiat tart, ezek két kocsi és hét lovat és így tovább. A tíz magyar tíz piacra megy, csekélyebb mennyiségű termékkel. A tíz bolgár legfeljebb két piacra megy, természetesen nagyobb mennyiségű termékkel. De ne higgyünk, hogy ez a kertészkedés csakis a bolgár szövetkezés módjára lehet jövedelmező.

Érdemes ebbe a vállalkozásba kezdetben egyenként is belemenni. Mert ha ez csak szövetkezet keretében volna lehetséges, úgy csakugyan sohasem fogunk bele, amint hogy máig is parlagon hagyják ezt a vállalkozást. Előbb egyes vállalkozókat kell nevelnünk s azután a kormány a szövetkezésben is segítse őket, mint ahogy most a termelés megindításában segíti. A már működő magyar döntő-kertészek legfőbb baja a jártatlanság ebben a speciális kertészkedés fogásában. Ez az oka, hogy többen abbahagyták, másnak adták át telepeiket.

HIREK.

Előfizetőinknek és olvasóinknak a legboldogabb és legkellemesebb karácsonyi ünneplést kívánjuk.

A „Vörös Kereszt” egyjel nagyatádi fiókja f. hó 22-én tartotta választmány ülést, mely alkalommal 205 koronának a szegények közt most karácsonykor leendő kiosztását határozta el. „Vörös Kereszt” Egyjelünk évről évre nagyobb összegeket oszt ki a szegények között s mégis - csudalatos akának tagok, kik zugalódva fizetik meg a csekély 1, vagy 2 kor. tagsági díjat, sőt vannak olyanok is kik ezen csekélyke tagsági díj miatt perelni engedik magukat.

köpdökő főnök urhoz is elhallatszott a léarma. És kérdőre vonja.

Milcsi kisasszony nem szól semmit. Lehajlja fejét és dolgozik tovább. Este távozás előtt a főnök ur még egyszer leszidja. Arra sem szól semmit. Alkalm megnyugtató és vigasztaló gondolat előre veti fényét a lelkében. Valami úgy sugja neki, hogy többé nem kell végig hallgatnia a főnök ur durva kifakadásait és hogy nem sokáig kell irgelmie azokat, akiknek van valajkjuk.

Ugy érki, hogy minden rendbe fog jönni! S mizer odahaza beveszi az egész kis üveg morfiomot, amit az orvos idegcsillapító rendelt neki, egyszerre csak behalózza a lélkét és a végtelen boldog gondolat, hogy milyen jó lesz neki innen, ahol senkije sincs elmenni oda, ahol vannak reá, és edénjaja meg a testvére.

S az örök álomra készülő vén leány ajakára, a jó szelid halál előhírnökeképen odaszállt a-megvizsgáló, boldog mosolygás

— Megtívó. A nagyatádi iparos ifjuság önképző egyesülete f. évi december hó 25-én (Karácsony előnapján) a «Mátyas Király» szálloda seljiségében zártkörű tombola-estéig tart. Belépője: 1 drb. tombola jeggyel együlti személynéknél 1 kor, családjeggyé 2 kor. Kezdeté este 8 órákor.

— Karácsonyi tyuk lopás. Könyj pusz-tán Horváth György cseléd káraa folyó hó 18-án virradóra 18 drb. tyukot és kacsát 27 kor. értékben ellopják; a tetteseket elfogni ez ideig még nem sikerült.

— Uj községi képviselők. A f. hó 22. megejett nagyatádi községi képviselőtestületi tagválasztás alkalmával Nagyatád község képviselőtestületének rendes tagjai Steiner Miksa, Dr. Bienenfeld Mór, Berger Antal, Horváth József takács, Szalai István, Selmeci Sándor, Gáspárács József, Horváth Ferencz mándó, póttaggal: Dr. Grünbaum Nánán és Balatinecz János nagyatádi lakosok lettek.

— A nagyatádi izr. nöegylet f. hó 12. tartott mulatságának tiszta jövedelmei 24722 korona volt, mely összeget amint halljuk teljes nagyságában a szegények közt osztják ki.

— Lopás. Bolhás községben f. hó 15-én éjjel, Maunier Albert bérlo pajtájából levétel dohánút, sőt és több tárgyat ellopják. A nyomozás kiderítette, hogy a tettes Hanugó Sándor bolhási cseléd volt. Őt letartóztatták, azonban a kár nem térült meg, mert a lopott holmikát már eladta s az árat elkölteöte.

— Csendőreink tevékenysége. A kaposvári csendőrszázarmy parancsnokság területén működő csendőroket a mult hóban 393 eset foglalkoztatta, melyből 377-et felderített. Ezen ügyekből 297 foglaltak 133, feljelentet két kily egyföld.

— Jövő évi főszorász Somogyban. Az alispán, a 44. hadkiegészítő parancsnokság és a honvédkiegészítő parancsnokság együttesen már megállapították a sorozhatóságot mükötőesének jövő évi térvét. Eszerint a főszorászok napjai lesznek Kaposváron a városi március 1 és 2, a járási 3, 4, 5, 6, 8, és 9. — Igál 11, 12, 13 és 15. — Tab 17, 18, 19 és 20. — Marcali 22, 23, 24, 26, 27 és 29. — Szigetvár március 30, 31 és április 1 és 2. Barcon április 5, 6, 7, és 8. — Nagyatádon 14, 15, 16, 17, és 19. — Csurgón 21, 22, 23, 24 és 26-és végül Lengyelötiban 28, 29 és 30-án. Ezen müködési tervezet jóváhagyás végett fölterjesztették a hadügyminisztériumhoz.

— Értékes régi sírok felfedezése. A napokban néhány görög régiségváru ásásokat foljaltatott a görögországi Refalonisziget Nazaratá nevű kis falujában, amely alkalommal több száz régi sírra bukkantak. A sírok, melyek meg a mykeni korszakból valók, feltűnő épességben maradtak meg. Ugy-létszik, átatlanul kezek sohasem zavarták meg a hollak nyugalmát. Ez ásatások, amelyek hozzáférő férfiak gondos vezetése alatt folgnak, sok új ismeretlen adatot fognak felszínre hozni a mykeni-korszak mivélségi viszonyairól és fényt fognak deríteni egy olyan kor embereinek életére és szokásaira, akik legalább is háromezer évvel ezelőtt éltek.

— Parcellázás. Mint a „Föv. Ért.” a kormányhoz közel álló helyről értesül, a földmivélségi miniszter ismét nagyobb birtok területeket szándékozik megszerzem kisbirtokosok között leendő felosztás céljából.

lad könnyel s lehajlja fejét, ott ül elkese-
redve, munkára képtelenül, a fájdalom hangu-
latokának és szomru visszaemlékezésé-
nek szinte öntudatlan állapotában.

A várakozó tömeg pedig azalatt türelmetlenkedik.

Zugnak, dobognak és öt szidják, de ő nem hall a szidalmakból semmit, csak néz a tömegben egy alekra, egy öreg asszonyra, aki egyszerű feleke kendőjébe burkol-tan szerényen, csendesen állodog ott, hóna alatt csomagot szorongatva.

Nézi, nézi, azután kilép a rekesz-
ből, utat csinál az öreg asszonynak s maga veszi el a csomagját.

— Ugy-e patkók vannak benne, má-
kosak és diósak? Es egy nagy sonka, meg apró sítémények? Ugy-e Lacinak kildí?

Az öreg asszony nem ért az egészét. Mitéle Lacinak? S miért olyan szives hoz-
zá a postáskisasszony? hanem csak megkö-
szöni!

Aldja meg az Isten kisasszony, vagy
asszonyság; nem tudom minek tisztelhetem?

Többet nem mondhatott. Elsódorja a
tömeg, mely most már szitkozódni kezdett.
A főnök urhoz, a vörös orru, egre

ködött ágaira, miért ébresszük fel azt, akit az élet terne nyom? Szivtelenség felébresszeni a koldust is, ki éhségtől kiaszott kezébe kenyert álmodik.

A hadi áma a szép: hazamegy érdemkereszettel a mellén. Még a lépéseket is számlálja, melyek közelebb viszik szeretett faluja felé. A hegykallanban felülnek az édes szőlőföld... épen delet harangoznak... levelesi sapkját... megitsatni lélekkel szívja magába a rég nem hallott hangokat. Már messziről látja a szőlői hajlékot... siet... szármayakat ad neki a fiui szeretet... mármár benyitja az utcáját... rohanni akar a szobába... de valami visszatartja, s az alvó katonát vállánál fogva Tolrázza.

Ijedten kap fegyveréhez... de azonnal elejt. Káprázat ez, vagy valóság? Édes anyja állott előtte...

Oh édes óh szent
Anyai szeretet!
Hova lépné én fel
Forró szerelmeinek
Pinos betéjével
A te szép nevedet?

A kikéletek
Virág mezejőbe?
Hajléki csillagok,
Pirulóknál napba?
Hova illenél be?

Ita számközlöknek
A világ végére
Híremet sem hallod:
Aranyfelő gyantim
Lebeg ott sóhajod,
Léptemet kísérve.

Csatak tüzében
Ember rohanásban,
A te mindáldogod,
Kihaltak a zajból
Nevetem kidírod,
Síró lelkeid ott van.

— Édes anyám — rebegi megindultan a katonára; s megfellekedve — a szigorú törvénytől, fiui érzelmeinek árjában át akarja ölelni édes anyját. Az pedig hátrauhozdik, utjával egy bizonyos irányba mutat és... elfutik.

Alig tér magához ámulatából, egy gyanus alakot lát közelében!

Állj, ki vagy? Mi a jelződ?
Semmi válasz. Az alak ahelyett, hogy megállna, a magásra hányt hősáncok mögé igyekszik elbujni. Még kétszer szölija hiába... egy durranás... felriad az egész tábor... dobok perognak... vezényszavak határognak. Mi történ? — Elfogták az ellenfelet legveszedelmesebb spionját, akire oly régóta lesnek.

Két hét múlva győzelmi ünnepet ül a tábor, leverte az ellenséget. Hősünk tisztai rangra emelve, a katonai érdemkereszettel lett kitüntetve, s az egész hadsereg előtt legfelsőbb parancsnag megdicserve. Ugyanazon a napon kapott egy másik keresztet is... nem ugyan a mellére, hanem a szívére: a teljes árvaság keresztjét. A tábori postáról levelet kap onnan hazulról, melyben röviden tudatják vele, hogy édes anyja, rövid betegsége után karácsony éjjelén meghalt...

Ime a virgácsok a karácsonyfán, melyeket Isten áldott keze rak föl számunkra. Ugyanazon szeretet kéz, mely elhalmoz bennünket jószágának számtalan ajándékával, érezteti velünk az atyai szeretet szigorát is.

Bármily alakban küldje is tehát nekünk, felnőtteknek, Isten a karácsonyfát, örömetjes, vagy könnyező szemekkel, ujongva, vagy sirva nézünk rá, bizzunk és reméljünk olyan karácsonyfát, mely az életben kapott összes virgácsokért bőven kárpótol bennünket.

Felolós szerkesztő:
SZMODICS SZILÁRD.

Nyitlér*)

Özv. Weisz Mina szeretett anyánk gyászok elhunytja alkalmával ez uton fejezzük ki köszönetünket, ama részvétért, melyet irántunk tanusítottak.

A gyászoló család.

*) E rovatban közöltékkert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

971 sz. vht. 1908.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. kerületi kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. II. 2265.3 számú végzése következtében dr. Szetsy István ügyvéd által képviselt Goldberger Sam. F. és fia javára 239 kor. 49 fill. s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 860 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 100 drb. abrosz 100 drb. selegemkendő, 200 drb. szalvéta nyilvános árverésen eladotnak.
Mely árverésnek a nagyatádi kir. járásbírósnak 1908. évi V. 625.2 számú végzése folytán 239 kor. 49 fill. tőkekövetelés, ennek 1907. évi november hó 1. napjától járó 5%, kamatai, és eddig összesen 69 kor. 40 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Nagyatádon (Széchenyi-tér 18.) leendő megtartására

1908. évi december hó 28-ik napján d. e. 9 órája

határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozők ezenel oly megjegyzéssel hivatal meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén Bacsánon alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előrvezendő ingóságokt mások is te-és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyatádon, 1908. évi december hó 14. napján.

SZABÓ JÓZSEF
kir. bir. végrehajtó.

Nagyatádon a Fürdő-utcában levő

67-ik számú ház szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást a közlegi jegyző ad.

Hirdetések jutányos áron e lap kiadóhivatalában.

szállit, fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Külföldi első szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES, Medgyes 91. sz. (Nagykülföld megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, emétfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől ugy szó, mint írásbelileg bizonyoságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

gy csinos kiállítású, elég jó karban levő

HONGORA

nagyon olcsón eladó

Füzessy Ágostonnál Héneszen.

! Házeladás!

A zrinyi-utca 328. sz. ház melléképülettel és nagy kerttel jutányos áron eladó.

Az érdeklődők Bényák Jánosnál bővebb felvilágosítást nyernek.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ * NAGYATÁD.

KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

ÁJANLJA saját készítményű lábeliit a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alakú cipők elkészítését. RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek kész árut egyszerűtől a legfinomabb kivitelig.

Rendelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

LANDLER ALADÁR

fűszer, csemege, játékaru és vegyeskereskedése

NAGYATÁDON.

Széchenyi-tér 23. szám. (Záborszky-féle sarokház.)

A közelgő karácsonyi ünnepekre főképen ajánlom karácsonyi s ujévi ajándéktárgyaimat, u. m. gyermekjátékok, karácsonyfadiszek és czukorkákat a legkülönfélébb

Állandóan raktáron:

fűszer, csemege, különféle felvágottak, különféle konservált halkülönlegességek, friss virsli, thea, theasütemények, ásványvizek.

Szolid és pontos

KISSZOLGÁLAS.

Állandóan raktáron:

bőraru különlegességek: erszények, ridikülök, szivar és cigarettatárczák. Mindennemű kefeáruk, cipőkenőcsök, szappanok és illatszerek, inggombok.

A NÁLAM TALÁLHATÓ OSSZES ÁRUKBÓL NAGYVÁLASZTÉK.

Egy próbavásárlás mindenkit meggyőz áruim kifogástalan kiviteléről, minőségéről és olcsóságáról.

Jegyzői nyomtatványok nagyra kiára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.

BENYÁK JÁNOS

NAGYATÁD.

KÖNYV-, PAPIR-, IRÓ-
ÉS RAJZSZER-
KERESKEDÉS.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itatós és ivlevélpapirt.

Rajzpapirt és kartont egész ivekben és felvágva.

Egyszerű és finom dobozlevélpapirt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nekülönben mindennemű írókészletek és rajzszerkeket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésesebb kivitelben.

Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb báli meghívók, névjegyek szóval mindennemű alaku és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron készítettnek.

Levélpapírok nagy választékban.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LÖPORÁRUDA.**

Lüttichi és suhli fegyverek, flóbertek, revorverek és mindenemű vadászati cikkek. ≡

≡ Gazdasági és varrógépek.

Szabályozó, töltő és szellőző kályhák. Remek kivitelű kályhatalcák és kandaló eszközök.

Közönséges és nikkell száncselegők.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Halifax és Pelikán korcsolyák, jégpatkók. ≡ ≡

Mindennemű takaréktűzhelyek.

≡ alódi Meidinger kályák.

Pínkfői és erdélyi hosszszőrű pakróczok. ≡ ≡

Háztartási és konyhaber-műzési cik.

Szab. zsirbödönök. ≡

ADLER GÉZA

FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSE.

Alapított 1900. NAGYATÁDON, Alapított 1900.

A téli évad beálltával ajánlja a következő frissen érkezett árukat u. m.

Tea, Rum, Teasütemény, Cognac, Likőr, Déligyümölcsök Füstölthúsok, Sajtok, Conservhalak, Finomcukorkák stb. ≡

külölegességeket.

Az összes cik'ekből állandóan nagyraktár
A LEGJOBB KIVITELBEN.Valódi Prágai sonka és Bécsújhegyi vrsli
Különtéle ásványvizek!Mikulások, Karácsonyfacukorkák, és Karácsony-
fadíszek nagy választékban kaphatók.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.
A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK« HIVATALOS KOZLÓNYSZÁMA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

SZERKESZTIK:
Dr. NEUBAUER FERENCZ,
SZMODICS SZILÁRD.

Szerkesztőség: Nagyatád, Fűrő-utca 67. szám
Kiadóhivatal: Nagyatád, Szechtényi-tér 23. szám.
Az előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendők.

Tanfölgyelői kirendeltség Somogyban.

„A vármegyét több tanfölgyelői kerületre kell osztani és szaporítani a tanfölgyelők számát.”
Pesti Hírlap karácsonyi vezércikkje.

A kultuszminiszter — amit látjuk — a népoktatási tanfölgyelőt intensívebbé tételre végeztet a tanfölgyelősegeket egyelőre és bizonynyára fokozatosan a nagyobb vármegyékben decentralizálja, amennyiben az ilyen vármegyékben tanfölgyelősegi kirendeltségeket szervez.

A tanítószög már régen küzd a járási tanfölgyelőt érdekében. Az ország pénzügyi viszonyait tekintve azonban előre látható, hogy a járási tanfölgyelőt még ilyen sokáig várakoztat magára. Pedig ez lenne az ideális állapot!

Ámde számottevő az ország pénzügyi viszonyait, a kultusz kormányzen a törekvését is örömmel kell üdvözölnünk. Eme törekvését, amit látjuk a közvélemény is támogatja, hisz az ország egyik tekintélyes lapja a Pesti Hírlap is szükségesnek jelzi karácsonyi vezércikkében.

„Eddigél Kecskeméten, Versezen, Pancsován, Homonán, Belényesen vannak ilyen kirendeltségek

és híhetőleg Bácskában is fel-fogják állítani a nem rég beszűntetett.

Vármegyénk nagyságát tekintve, több mint valószínű, hogy nemsokára a mi tanfölgyelősegiünk decentralizációjára is kerül a sor. A szomszéd Zalában már is mozgolódnak, hogy Kanizsán kirendeltséget kapjanak.

Nem ártana tehát, hogy minálunk is érdeklődjenek ez iránt és oda kellene hatni, hogy már 1910-ben mi is megkapjuk a kirendeltséget, amelynek székhelye, vármegyénk földrajzi elterjedését és tanügyi viszonyait tekintve más, mint a mi városunk nem lehet.

A kirendeltség hatásköre kiterjedne a barcsi, szigetvári, csurgói, esetleg a leendő kadarkuti és a nagyatádi járásokra. Tehát a kirendeltség székhelyeül járásunk székhelye, Nagyatád lenne a legalkalmasabb.

Ezek a járások együttvéve vannak akkorak és az ezekben levő népoktatási intézetek száma is akkora, mint sok más kisebb tankerületben.

És ha hozzávesszük még azt is, hogy a drávémenti községek népoktatása különös gondot is igényel a megmagyarosodás érdekében, nyilvánvaló dolog, hogy vármegyénk

mintegy predestinálva van a tanfölgyelői kirendeltségre.

Am, cselekedni kell, hogy el ne késsünk és ha tényleg Somogyban kirendeltség lesz, városunk csak ugy biztosíthatná a maga részére a kirendeltség székhelyét, ha a kultusz kormánygnak a szokásos hozzájárulásokat felajánlja: az iroda elhelyezését, a fűtését és tisztogatását, vagyis egy hivatali szolgáknak rendelkezésre bocsátását.

Ez oly csekély dolog, hogy nagyközösgyünk közönsége önmagáért ellen vétenek, ha ezt a hozzájárulást minden más számba vehető községet megelőzve — a kormánygnak föl nem ajánlaná.

Fel is hívjuk ez alkalommal a város-intéző köreit, hogy az ügy iránt érdeklődjenek és a szükséges lépéseket ideje korán megtegyék, hogy a kirendeltség költségei az 1910. évi költségvetésbe felvehetőek és így a kirendeltség szervezhető legyen.

Hogy a kirendeltségnek városunkba való elhelyezése mennyit jelent városunk fejlődését illetőleg, azt hiszem felesleges külön is kiemelni.

Gondoljuk meg azt is, hogy ha a kirendeltséget megkapjuk, akkor-ha majd a nagyobb vármegyékben ki-

Nagyatádi Hírlap tárcája.

Hiszek.

Őrök rejtélye a szerelmnek,
Bűös csoda a földtekén,
Várslatoddal megigértél,
S im, hinni kezdek benned én.

Kacagtam eddig létezésed,
Hazugnak mondtam hídetőd,
És kigunyoltam, megoptettim,
A párja után epedőt.

Az én utám vad sivatag volt,
A melyen nem termelt virág,
A szíveknek kicsiny világa
Oh Istenem, mi más világ!

Ámatlan éjén rózsás hajnal,
Viládom égen napsgárd,
Csillogó gyöngy a föld sarabán,
Hova ő lép, a merre jár.

Balzsam kezének érintése.)

Saava ima, feloldozás,
A csókja meny, s az ölelése
Üdösség, Isten-árusít! . . .
Tarts fogva engem mindörökké,
Tündérről, te szent csoda,
Ringass el égi karjaid közt,
Ne ébressz fel soha, soha! . . .

Balla Miklós.

Asszonyok.

Irt: Fehér Jenő.

(Saskóy Sándor és Csorbay Ákos a Grand Hotel terraszán ülnek, amelgről gyöngyöri kilitás nyílik az Adriára. Távolabb, egy kis kerek asztalnál rózsás arcú fiatal hölgy nézegeti az illusztrált lapokat. Mellette egy idősebb nő, aki minduntalan szeméhez emeli a lorgnettejét, s azon keresztül figyeli a járókelőket.)

Saskóy (Csorbayhoz): Gyöngyöri fiatal teremtés! Vajjon ki lehet?

Csorbay: Hornau báróné az édesanyjával. Tegnapelőtt érkeztek.

Saskóy: Már ezt is tudod? Valóban, kalapot kell emelnem a talentumod előtt. Hozzád képest rettenetesen ügyetlen vagyok. Érzem, hogy asszonyi dolgokban mily parányra törpülök melletted. Hiába, én már sohase fogom ezt megtanulni. Ehhez invenció kell, tehetség, ihlet, találékonyság, öillet és tudom is én, mi minden . . .

Csorbay (ja szemére csípeti a monokliját): Pedig a dolog fölötté egyszerű. Amikor önagságáéék a hajón megérkeztek, véletlenül a Strand-on sétáltam. Ók egyenesen a szállóba siettek . . .

Saskóy: Melyikbe?

Csorbay: A villa Rivá-ba. A podgyással lassan kullogott utánuk a bérszold-

Sirolin

Hasznos és olcsó gyógyszer a testvérek, gyermekek és a kórházak, valamint a házi orvoslás számára.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhhögés, skrofulózis, influenza
ellen szívesen támaszkodhat orvos által ajánlva.

Mintegy értékelés: a kórházak, kórházak mindenkor „Roche” orvosi csomagolásban.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svejc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárnyalványban. — Ára fr. 1.000. —

sebbeket kikeritenek, városunk könnyebben juthat a megyei székhelyben is, mert egyik kirendeltséget követni fogja a másik.

Mi ezzel, hogy erre nagyközségünk figyelmét ideje korán felhívjuk, csak kötelességünket váltjuk teljesíteni a köz érdekében.

Vármegyénk iskoláinak nagy száma; a Dráva menti községek megmagyarosodásához feltétlenül szükséges kisdobvás szervezése és majdan fejlesztése; a tanfelügyelői iskolafelügyelők intenzívebb tételre okvetlenül szükségessé teszi tanfelügyelőségünk decentralizációját, különösen akkor, amikor ezzel az eszmével már a közvélemény is foglalkozik és a kirendeltségek szervezése a kormány részéről is folyamatba tételre. És miért ne legyünk mi az első között, amikor vármegyénk az ország nagyobb vármegyei közé tartozik!

Nagyközségünk, amely sokat áldozott és áldoz a népoktatás ügyére, megérdemli, hogy tekintetbe vegyék. És hisszük is, hogy ha mozgolódunk, törekvésünk nem marad eredmény nélkül.

Rajta hát, kérjük Nagyatádra a kirendeltség székhelyét.

Skiz.

Darányi a mezőgazdasági munkásokról.

Revue de Hongrie, e francia nyelven megjelenő kitünő magyar szemle egyik közéleti számába hosszabb tanulmányt közöl Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter tollából le cím alatt hogy: A mezőgazdasági munkás Magyarországon. A cikk nemcsak illusztráció miatt, de tartalmánál fogva is megérdemli a magyar közvélemény beható figyelmét, bár természetesen külföldi közönség információjával iródtott, hogy a külföldi sajtóban a szocialisták által a munkáskérdés kezelése tekintetében hazánkra szórt rágalmak

makat igazi értékükre szorítsa. A cikk írója a munkára talán a legilletkeesebb volt, mert hiszen az ő alkotása az immár világhírűvé lett magyar paraszt politika, mely a falusi földmivelő nép reális érdekeit, gazdasági és társadalmi haladásának, törvényhozási és kormányozási hathatós ápolását jelenti, s amelyet ma még az iparos Angliában is utánozni törekszik.

A cikk mindenképp azt adja elő, miként fejlődött ki az úrbér váltság után, a jómódu magyar parasztságának egy rétege, mely vagy teljesen birtoktalanná lett, vagy pedig apró birtoka mellett még bér-munkára is van utalva. A parasztság birtokszereése írja az illusztráció szerző nem tudott lépést tartani a szaporodással és az előbbi jómódu birtokosok utódai törpe birtokosokká, majd teljesen birtoktalanná váltak. Összesített ezzel a természetes folyamattal és az általános mezőgazdasági depresszióval a közterhek és az igények növekedése. Azt lehet mondani, hogy Magyarországon földmivelő népe a primitívebb állapotból a fejlettebbre való átmenetet a legkedvezőtennebb gazdasági viszonyok között tette meg.

A helyzetnek ilyen felfogásából természetes, hogy a szóban levő néprétegek állami támogatásra nemcsak szükségességesnek, hanem minden szempontból megokoltak is tűnnek föl. A cikk felhívja a magyar nyilvánosság figyelmét arra a körülményre, hogy Magyarországon szegény földmivelő parasztsága a legutóbbi népszámlálás szerint közel egy millió főre tehető, mert ennél ad ki az 50 holdon aluli kisbirtokosok, napszámok, részben földművesek, majorosok, kertészek, gazdasági cselédek, és mezőgazdasági munkások összes száma. Maga e nagy arányszám, a mellyel a mezőgazdasági munkás nép lakosságunk között szerepel, nagyon sürgőssé tette a vele falkozó politika erélyes megindítását. A cikk plasztikus képet nyújt arról, hogy 1895 óta milyen arányokban fejlődött a földmivelő nép szakaszai oktatása, jogviszonyainak szabályozása, védelme a jogi és gazdasági téren a visszaélések és a kizsákmányolás ellen, támogatása béleltség, vagy baleset alkalmával, segélyezése a házépítés terén, buzdítás

a jutalmakkal és kitüntetésekkel. Végül közli a legújabb költségvetés adatait, amely különböző címeken másfél milliót irányoz elő a szegény falusi földmivelő nép közvetlen támogatására.

A cikk befejező mondatai a következők: mondjanak bármint is azok, akiknek úgy szólnán hivatalosa az hogy a munkáskérdés anyagi helyzetének legújabb színezésével elveszik a munkások munkakérdését és a tömegeket állandó forrágnak és elégedetlenségben tartják: elvitáztatatlan tény az hogy a magyar földmivelősszítály anyagi megerősödése és fejlődése szerle a hazában észlehető.

Merész feltevés lenne azt állítani, hogy a magyar állam megoldotta mindazon feladatait, a melyeket rá a szocialista kérdés megoldásának nehéz munkája ró; egy azonban tény, és ez az, hogy bizony remélhetjük a magyar mezőgazdaság felvirágzását és annak keretében a mezőgazdasági munkásokztályi lépésről-lépésre való anyagi megerősödését. Ez a cél, amely felé minden aktív kormány férfinek mulhatatlannal haladnia kell és amelynek elérésétől a magyar haza erőssége és jövője függ.

Aminth látjuk Darányi egész más hangon szölt és más akar tenni a munkás nép érdekében, mint a tömegsztrájkjal fenyegetőző szocialista vezeték. Érdemes, hogy egy aktív magyar államférfia főt-idezett szavait tudomásul vegye az egész magyar közönség, de főleg az érdekeltek munkásai. Azt hisszük nem lesz nehéz választania, vajon a szocialista agitátorokhoz csatlakozzék-e, vagy pedig ahhoz a politikához, amely érdekeit anyagi és társadalmi boldogulását eredményes munkával és jelentékeny áldozatokkal viszi gyors lépesekben előre.

A Polg. isk. magánvizsgálatok szabályozása.

A közoktatásügyi miniszter 145100. sz. a a polgári magánvizsgálatok ügyében a régi rendeletek kiegészítése és módosítása céljából

ga. Egyszerűen megkérdedtem tőle, hogy kinek viszi a podgyászt.

Saskóy: Nagyszerű! Bámulatos! És meddig maradnak itt?

Csorbay: Mindössze két hétig. Ezt a bejelentő lapról tudom!

Saskóy: Oriási! Mennyi talalékonyág!

Csorbay: De most ne kérdez többet, mert máris észrevették, hogy róluk beszélünk.

Saskóy! Nem baj. Had tudjék meg, hogy föltekint az érdeklődésünket.

Csorbay: Csacsi vagy!

Saskóy: Tudom!

Csorbay: Az asszonyoknak sose szabad tudniok, hogy érdeklődünk irántuk.

Saskóy: Ezt nem értem.

Csorbay: Jer, egy kis sétát feszünk a tengerparton, majd sétaközben előadást tartok neked a nőbódítás a-b-c-jéről!

Saskóy: Ahlg várom. Meg akarom hirdetni ezt a gyönyörűséges bárónőt. Imádogdnok tartom. Megengeded, hogy még egy pillantást vessek rá?

Csorbay: Szó sincs róla! Ugy kell, tenned, mintha észre sem vennéd.

Saskóy: Jó. Engedelmeskedem. Nos tehát, kezdheted a leckét.

Csorbay: Ha megpillantasz valahol egy bájos nőt, csupán egy futó pillantást szabad feléje vinned. Azután egykedvűen másfelé nézel. A nőnek nem szabad tudnia, hogy tetszik, mert ez a szépségnek tudatát növeli benne. Ha szitják benne ezt a tudatot, elbizakodottá lesz. A teetelt egykedvűséggel azt a hitet kell támasztani benne, hogy ő tulajdonképen egészen közepes teremtés, aminőt százával lát az ember, anélkül, hogy csak meg is fordulna utána.

Saskóy: Szóval teljes közöny.

Csorbay: Ugy van. Becsés személyeknek ez a feltűnő mellőzése bántani és izgatni fogja őt. Törni fogja a fejécskéjét, hogy én, te, vagy x. mért nem méltajta huzamosabb megbámulására. Meg van sértve a hiúsága. Haragszik. Felrohan a szobájába és toporzékol.

Saskóy: Dühében összetöri a tükröt.

Csorbay: Harapdálja az ajkát.

Saskóy: Migrént kap.

Csorbay: Sirögöröcsbe esik.

Saskóy: És?

Csorbay: Meg van törve a jég.

Saskóy: Hogyan?

Csorbay: Hát nem érted? Felkellet-

tük az érdeklődését.

Saskóy: Közöndőn szépen. Hisz ilyenformán meggyűlöl.

Csorbay: A gyűlölségből fakad a szerelem.

Saskóy: És ezzel a módszerrel biztos a siker?

Csorbay: Száz közül kilencvenkilenc esetben.

(Visszatérnek a terrasra.)

Saskóy: Nézd csak, egy fiatal hadnagy ül az aztaluknál! És milyen hevesen udvarol! Csupa szépet mondhat neki. A báróné igazéon mosolyog.

Csorbay: Oda se neki! Tégy úgy, ahogy mondtam. Nézd csak milyen gyönyörűen száll le a nap. Mintha belebukna a tengerbe.

Saskóy: Csodaszép! (Halkan.) Az édesanya elmegy. Egyedül hagyja őket.

Csorbay: Számár vagy!

Saskóy: A hadnagy most közelebb húzódott a bárónéhez.

Csorbay: Fodrosodik a tenger. Holnap alighanem bórát kapunk. (Halkan.) A hadnagy úgy közönséges teve. Halvány sejtelme sincs a szerelem alfajáról.

Saskóy: Az anygal, ugy látszik, észre sem veszem engem.

új rendeletet adott ki, amelynek tartalma a következő:

Állami és községi polgári iskolánál magánvizsgálatok ezuntól évenként csak kétszer, ugymind decemberben és a tanév végén tartandók.

Magán és társulati (egyesületi) polgári iskoláknál csak egyszer, a tanév végén tarthatók magánvizsgálatok és csakis azon kivételes esetben, ha a kir. tanfelügyelő a magánvizsgálatra engedélyt adhat.

Elemi iskolai V. vagy VI. osztálybeli bizonyítvány alapján a polgári iskola II., illetve III. osztályának tantárgyaiból magánvizsgálat ezuntól nem engedélyezhető. Az ily bizonyítvánnyal folyamodók föltétlenül kötelesek a polgári iskola I. és II. osztálya tantárgyaiból szabályszerű és a követelményeknek mindenben megfelelő magánvizsgálatot tenni.

Két osztály tantárgyaiból összevont magánvizsgálatra engedélyt a tanfelügyelő ezuntól csak rendkívüli körülmények által indokolt esetben adhat. Ilyen összevont magánvizsgálatot ugyanegy folyamodó egy tanévben csak egyszer tehet.

Közhivataloknál alkalmazásban levő folyamodók nem nyújthatja be kérvényét közvetlenül az iskola igazgatójánál. Az igazgató az ily folyamodó kérvényét csak akkor fogadhatja el, ha azt az illető folyamodó főfőttes hatósága hivatalosan juttatja hozzá.

Csorbay: Rég észrevette, hogy nem vesszük észre.

Saskóy: Bizonyos vagy benne?

Csorbay: Egészen bizonyos.

Saskóy: Most fölkel. Bucsuzik a hadnaggyól.

Csorbay: Főmegy a szobájába.

Saskóy: És toporzékol.

Csorbay: Ugy van.

Saskóy: És össetörri a tükröt, és harapdálja az ajkait és migrént kap, és sírogórcsba esik, és... és meg van törve a jég.

Csorbay: No látod!

Saskóy: És holnap? Holnap megint tesszünk!

Csorbay: Hogyne! A mig meg nem ismerkedünk vele. És akkor előről kezdjük.

Saskóy: Mit!

Csorbay: A szinlett közlönny.

Másnap.

Saskóy: Jó hogy itt találak. A mód-szered ugyancsak bevált. A báróné még az este megszökött.

Csorbay: Kivel?

Saskóy: A hadnaggyal, aki oly tüzesen udvarolt neki. Az anjút alig lehetett megvigasztalni. A portástól hallottam az esetet. Egy óra múlva az egész furdó tele lesz a szendzácóval. Lám, lám, a mód-szered még sem csalhatatlan.

Csorbay: Mondtam, hogy száz eset közül kilencenkilencben. A báróné véletlenül épen a századik volt.

Saskóy: Nem, nem. A mód-szered csodót mondott, és csak azt az egy igazságot demonstrálta, hogy az asszonynok — kiszámíthatatlanok!

HIREK.

— A múlt héten hivatalos és közérdekű ügyek miatt Budapestre keletet utaznom s így lapunk a rendelkezésemre helyet csak a mai napon jelenhettem meg, mely miatt a m. t. olvasóközönség szives elnézését kérem. Nagyatád, 1909. január 2. Szmodics Szilárd felelős szerkesztő.

— A nagyatádi iparos ifjuság önképző egyesülete által folyó évi december hó 25-én a Mátyás Király vendéglő helyiségében megtartott Tombola estélyen Nagyatád közönsége, s különösen az iparos osztály oly szép számban képviselte magát, hogy az a várakozáson felül sikerült. A tombola elsőly jövedelme 153 korona volt. Ezalkalommal felülfizettek Kun János, Hofman György, Reich Jenő 2—2 kor. Kun Lajos, Kovács József, Rezsonya György, Teuchner József, 1—1 kor. Szepesy Géza 40 fillért, a meljért a nemes adakozók, valamint Dombi Rozika és Kun Lajos a küldött tombolátárgyakért fogadják ezuntal is az egyesület háttas köszönetét.

— A nagyatádi izr. nőegylet 1908. dec. 12-iki mulatságára Lebach Keresztély felülfizetett 10 koronát, meljért ezuntól is köszönetet mond az elnökség.

— Közszemérem ellenes nyomtatványok és képek forgalomba hozatalát a kaposvári kir. ügyészség, — az erre vonatkozó törvények alapján betiltotta; — az ezen törvény ellen vétők a legszigorubbán büntetendők.

— Drávaparti kikötőkhöz vezetó utak kiépítése iránt a kir. államépítészeti hivatal részéről az eljárás megindítottát, hogy a Dráva folyón át így a közlekedés könnyítve legyen.

— Névmagyarosítások. Velszommer János csökölyi lakos vezetéknevének «Vidomsz»-ra magyarosítását a m. kir. belügy-minisztérium engedélyezte. — Büchler Márton szobbi születési szekszárdi lakos nevének «Bárdos»-ra, — Vezdén István és Dezso felsőegesi lakosok nevének, «Vadász»-ra leendő megmagyarosítását kérvényezték.

— Műkedvelő előadás Kuntelepen. Igen szépen sikerült estélyt rendezett karácsony másnapján a görgetegi és kuntelepi ifjuság műkedvelői csoportja Kuntelepen, a Pfeifer vendéglő összes teremében. Csiky Gergely „Nagymamá”-ját adták elő, s a szereplők mindannyian ügykezettel iparkodtak feladatuknak megfelelni. E dícséretes ambíció meghozta gyümölcsét, s mindnyájan oly kitünő alakítást nyújtottak, hogy — dacára a meglehetősen rosszul megválasztott darabnak — előadásuk a közönsérről jóval felülmúlta. E szük keretben lehetetlen a szereplők mindegyikét külön is méltatni, mégis — bár mindnyájan feltétlenül megérdemlik — ki kell külön is emelni nagy ilonka szép és kedves közvételiséggel előadott Mártáját, míg a nagymama nehéz és bájos szerepében Bozsik Etsuka remekelt, elrúlva mindketten nagyfokú szinpadí tehetségüket. Galambosné szerepében Pólosky Erzsike jól beletalálta magát szerepébe. A férfiak közül a legjobb alakítást Kiss János nyújtotta Szerémi Ernő szerepében, elrúlva, hogy tehetségé mellett nagy gondot is fordított szerepére. Az estélyi rendezése körül Vissnyi Sándor és Gyenes

Lajos fáradoztaik eredményével, meljért őket dícséret illeti.

— Tűzek. Gige községi szőlőhegyben Kisfaj Márton gigei lakos tulajdonát képezó istálló és paja f. hó 19-én éjjel leégett; — a tűz oka ismeretlen, valószínű az épület mellett elvonuló gyaloguton járók okozhatták az ártal, hogy nagy szelben pipára gyújtottak.

— Kiskovácsi községben Bertalan Márton lakóháza f. hó 27-én hajnalban leégett, éppen akkor, amikor a csodóréség azon udvarban egy másik házban pihenőt tartott. A tűz oka valószínűleg gyújtogatás.

— Nagyatádon decz. hó 20-én este nagy tűz lárma zavarta meg a meleg szobákba buhuzódott, már-már nyugvóra készülő lakosságot. A tűz Strausz Elek Petőfi-utcai kereskedő raktárában volt, mely Kovács Imre zenész gondatlansága által keletkezett, akit Strausz pálinkátért küldött a raktárba. Kovács a raktárban gyertyát gyújtott, s gyújtót az ott levő papírhalmaz közét dobta mely tüzet fogott és ettől a szintén ott levő petróleumos hordó is meggyült s a raktárban elhelyezett rum, szilvórium, pálinka és bor elfolyt. A kár mintegy 200 kor.

— Gyanus haláleset. Képbajom községben f. hó 30-án virradóra Somogyi János gyanus tünetek között elhalt; — az elhalt egyén valószínűleg egy verekedés áldozata, mert december hó 7-én történt verekedés óta, már agyban fekvő beteg volt. Valószínűleg a fojtogatás és a verekedés közben kapott belső testi sértek miatt pusztult el Somogyi.

— Somogy megyei kisközök egyesületének alapszabályait több alkali hiba miatt a miniszter nem hagyta jóvá. Természetesen működését mindaz ideig meg nem kezdheti, míg az újból beadott alapszabályait jóvá nem hagyatnak.

— Igazolott megyebizottsági tagok. A múlt hó végén megjelent választáson a vármegye törvényh. bizottságába beválasztott tagokat és pedig Bronkay Kálmánt a szigetvári, Roznik István (Henész) a nagyatádi, Szirtes Sándort (Barcs) a darányi, Sárközi Györgyöt a barcsi, Kleizer Józsefet (Andocs) a nádocsi választókerületben az igazoló választmány legutóbbi gyűlésén igazolta.

— Még ki nem képzett honvédszolgák és póttartalékosok behívása. A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, hogy a mégbehívható ki nem képzett honvédpóttartalékosokat 1909 évi január hó 16. ára 3 heti kipezésre és 4 heti fegyvergyakorlatra hívják be, azokat a honvédszolgákat is, akik eddig hallatszást folytán szabadságot élveztek.

— Felhívás előfizetésre! Liliomok Lilioma a címe sajtó alatt levő új, valóságos verskötetnek, mely csupa Mária-dalok tartalmaz, miként jeles mesterek: Belezay Antal, Demény Dezso, Dombay Arthur, Járosny Dezso, Kersch Ferenc, Kontor Elek, Lánji Ernő, Sztajonovits Jenő Tárnay Ágoston, Vavrincz Mór s más elsőrangú zeneszerzők metódiával már országszerte énekelnek templomokban, vallások és hazafias hangversenyekben, család körökben. E ciklusnak címe: Mária-dalok. Az inkább szavai-lásra alkalmas Mária-versetek a hängyalok című ciklus csoportosítása. A 11 ives (176 oldalas) kötet 1909. február végén jelenik meg. Külső csinosággáért kelő kezesség, hogy a Szent-István-Társulat jönevű műnizetésére, a Stephaneum állítja ki. Előfizetési ára: 2 korona (a bolti ára 3 korona lesz!)

Gyűjtőknek 5 beklüdtöt előfizetési összeg (10 korona) köszönetül 1 tiszteletpéldányt küldök. Előfizetési összegeket csak 1909. február 15-ig fogadok el címemen: Budapest, VIII. Mária-utca 18., l. 28. Február 15 után 3 koronáért címemen kívül megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében: Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2.

Magyar lányok. Fialat leányoknak való olvasmányokat, regényt ismeretterjesztő cikkeket, novellát, verset hoz hetenkint ez a képes lap, amelyet Tutsek Anna szerkeszt és Singer és Wolfner ad ki. Java magyar írók, jeles tollu pedagógusok szólnak meg itt. Egyfelől, hogy szórakoztassák a magyar leányközönséget, másfelől hogy az otthon falai közt átvégyék az iskola nevelő szerepét. Ismeretterjesztő cikkei a női kézimunka körébe vágnak, állandó rovat van a kézimunka, kérészt, házi foglalkozások számára. Mutatványszám kérésre ingyen. Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Kiadói-hatal Budapest, VI. Andrassy ut 10.

Uj-Idők. Január elsejével új évfolyam kezd a szerkesztőség apparátusa azon működik, hogy minél változatosabb és előkelőbb színvonalú számokat adjag. Az induló szezon társadalmi, művészeti életé mind nyomokat hagy hasábjain, Szépirodalmi részét a mai magyar bolletristik leg-főbbjai írják. A szerkesztő Herczeg Ferencz mellett Gárdonyi, Ambrus, Lovik, Bród, Szomaházy, Heltay, Krödy, Lyka Károly és Farkas Pál és mások dolgoznak állandóan az Uj Idők-be. Az új évfolyam Lovik Károlytól kezd eredeti regényt, akinek finom tollát, gazdag színi-elbeszélő-vénját regőt ismeri és szereli a közönség. Az eredeti regényen kívül egy fordított is kezdődik, amely a külföldi regényirodalom egy érdekelt és poétikus terméke. A hét aktuálisai-ról eredeti fényképvételekkel és Műhibeck Károly humoros fejleccraival számol be. Ezek a kis karrikaturák hamar megszerették a közönség rokonszenvét s immár az Uj Idők illusztratív részének külön érdekességei. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona Mutatvány szám kérésre ingyen. Kiadói-hatal Budapest VI. Andrassy ut 10. szám.

Az Én Újságom. Apró embereknek készül ez az újság. Övek minden szava, minden sora. Friss lúde és vidám, mint maga a gyermeklélek. Mese, vers, történelmi elbeszélés, kép, mulattató apróság kedves tarkaságában követik egymást lapjain. Szerkesztője: Pósa Lajos a magyar gyermekvilág régóta kedvelt, szeretett Pósa bácsija. Az én újságomat Singer és Wolfner adja ki. Mutatványszám kérésre ingyen. Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Ki-

adói-hatal: Budapest, VI. Andrassy ut 10. szám.

Felelős szerkesztő:
SZMODICS SZILÁRD.

1082 sz. vhtó. 1908.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a nagykanizsal kir. törvénytörvényének 1908. évi 5349 p számú végzése-következtében dr. Rothschild Samu ügyvéd által képviselt Hermann Márk javára 3000 kor. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2546 kor.-ra becsült-következő ingóságok, az m: butorok, vendéglői felszerelés, 1 varrógép, 2 sertes, edények, 1178 liter bor, 77 liter pálinka, 9 üres hordó nyilvános árverésen eladandak.

Mely árverésnek a nagyatádi kir. járás-bíróság 1908. évi V. 766 Z. számú végzése folytán 3000 kor. lökekötvetelés, ennek 1908. évi november hó 10.-napjától járó 6% kamatai, 1/7. váltódíj és eddig összesen 133 kor.-ban bíróság már megállapított költségek erejéig, Lábodon (a „Korona» vendéglőnél) leendő megtartására

1909. évi január hó 5-ik napján d. e. 9 órája

határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezenel, oly megjegyzéssel hivatalnok meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legőbbit igényőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le- és felilfogaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is érendtetetik.

Kelt Nagyatádon, 1908. évi december hó 21. napján.

SZABÓ JÓZSEF
kir. bír. végrehajtó.

Hirdetések jutányos áron e lap kiadóhivatalában.

! Házeladás !

A zrinyi-utca 328. sz. ház melléképülettel és nagy kerttel jutányos áron eladó.

Az érdeklődők Benyák Jánosnál bővebb felvilágosítást nyernek.

szállít, fajtisztaságért jótállva legduasabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kükküllömenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES, Medgyes 91. sz. (Nagykükküllő megye.)
Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, emnélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségétől ugy szó-, mint írásbelileg bizonyoságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

gy csinos kiállítású, elég jó karban levő
HONGORA
nagyon olcsón eladó
Fűszeg Ágostonnál Henészen.

Nagyatádon a Fürdő-utcában levő

67-ik számú ház szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást a községi jegyző ad.

CZERKON IMRE URI ÉS NŐI CIPÉSZ KÉSZ CIPŐ RAKTÁRA NAGYATÁD.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

AJÁNlja saját készítményű lábeliit a legjobb és legmodernebb kivitelben. ELVÁLLAL hibás és fájós lábakra mérték szerint minden alaku cipők el-készítését. RAKTÁRON TART: Uri, női és gyermek kész árut egyszerűitől a leginobb kivitelig.

A pécsi országos kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetve.

Renelések és javítások gyorsan és pontosan eszközöletnek.

LANDLER ALADÁR

fűszer, csemege, játékarú és vegyeskereskedése

NAGYATÁDON.

Széchényi-tér 23. szám.

(Záborszky-féle sarokház.)

A közelgő karácsonyi ünnepekre főképen ajánlom karácsonyi s újví ajándéktárgyait, u. m. gyermekjátékok, karácsonyfadiszek és czukorkákat a legkülönfélebb

Állandóan raktáron:

fűszer, csemege, különféle felvágottak, különféle konzervált halkülönlegességek, friss virsli, thea, theasütemények, ásványvizek.

Szolid és pontos

KISSZOLGALÁS.

A NÁLAM TALÁLHATÓ OSSZES ÁRUKBÓL NAGYVÁLASZTÉK.

Állandóan raktáron:

bőraru különlegességek: erszények, ridikülök, szivar és cigarettatárczák. Mindennemű kefeáruk, czipókenőcsök, szappanok és illatszerek, inggombok.

Egy próbavásárlás mindenkit meggyőz áruim kifogástalan kiviteléről, minőségéről és olcsóságáról.

Jegyzői nyomtatványok nagyraiktára.

KÖNYVNYOMDA.
KÖNYVKÖTÉSZET.

BENYÁK JÁNOS

NAGYATÁD.

KÖNYV-, PAPIR-, IRÓ-
ÉS RAJZSZER-
KERESKEDÉS.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itatós és ivélpapirt.

Rajzpapirt és kartont egész ivekben és felvágva.

Egyszerű és finom dobozlevélpapirt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönben mindennemű írókészletek és rajzszereket.

ELVÁLLALÓK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésebb kivitelben.

Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb báli meghívók, névjegyek szóval mindennemű alaku és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését jutányos árban.

Könyvkötészeti munkák kifogástalanul a legolcsóbb áron készíttetnek.

Levélpapírok nagy választékban.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóhivatalban.

Alapított
1854.**ROTTER BERNÁT, NAGYATÁDON.**Alapított
1854.**MAGYAR KIR. LŐPORÁRUDA.**

Lüttichi és suhli fegyverek, flóbertek, revorverek és mindenemű vadászati cikkek. ≡≡≡

≡≡≡ Gazdasági és varrógépek.

Szabályozó, töltő és szellőző kályhák. Remek kivitelű kályhátálcák és kandaló eszközök.

Közönséges és nikkel száncengők.

LAKATOS és LEMEZÁRUGYÁR.

Halifax és Pelikán korcsolyák, jégpatkók. ≡≡≡

Mindennemű takaréktűzhelyek.

≡≡≡ alódi Meidinger kályák.

Pinkafői és erdélyi hosszszőrű pakróczok. ≡≡≡

Háztartási és konyhabor sodorosi czik.

Szab. zsirbödönök. ≡≡≡

ADLER GÉZA

FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSE.

Alapított 1900. NAGYATÁDON, Alapított 1900.

A téli évad beáltával ajánlja a következő frissen érkezett árukat u. m.

Tea, Rum, Teasütemény, Cognac, Likőr,
Délgyümölcsök Füstölthúsok, Sajtok,
Conservhalak, Finomcukorkák stb.

külölegességeket.

Az összes cik ekből állandóan nagyraktár
A LEGJOBB KIVITELBEN.Valódi Prágai sonka és Bécsújhegyi virsli
Különféle ásványvizek!Miknások, Karácsonyfacukorkák, és Karácsony-
fadíszek nagy választékban kaphatók.